

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه دوازدهم

جمع بندی پایه یازدهم

ویژه کنکوری های ۱۴۰۵

دفترچه شماره ۱

پنجشنبه ۱۹ تیر ماه ۱۴۰۴

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۶۰ سؤال ۶۵ دقیقه	۲۳ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی	۱
	۲۰ دقیقه	۳۵	۱۶	۲۰	زبان و ادبیات فارسی	۲
	۱۳ دقیقه	۵۰	۳۶	۱۵	علوم اجتماعی	۳
	۹ دقیقه	۶۰	۵۱	۱۰	روان شناسی	۴

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

بودجه بندی دروس این آزمون

روان شناسی

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۱۵ سؤال

علوم اجتماعی

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۶ سؤال

زبان و ادبیات فارسی

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۱۰ سؤال

ریاضی

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۶ سؤال

فلسفه

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۵ سؤال

تاریخ و جغرافیا

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۹ سؤال

زبان عربی

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۶ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در تابستان ۱۴۰۴

مرور، جمع بندی و تثبیت مباحث پایه یازدهم و دهم

یک آزمون جمع بندی پایه یازدهم

پنج آزمون مرور / تثبیت مباحث پایه دهم و دو درس مهم یازدهم
(مطالعه عمیق، مرور / تثبیت: هر آزمون ۲۰ درصد از مطالب پایه دهم دو درس مهم یازدهم)

یک آزمون جمع بندی و ارزیابی پیشرفت تابستانی

- از آزمون ۲ مردادماه دفترچه ۳ (پیش خوانی دروس مهم پایه دوازدهم) به آزمون اضافه می شود.
- شما می توانید به صورت اختیاری به سوالات دفترچه ۳ پاسخ دهید.
- در صورت پاسخ دهی تراز و کارنامه جدا دریافت می کنید.

ویژه دانش آموزان پیشنهاد

- ۱- ارزش گزاره «عدد ۹ یک عدد منفی است.» و نقیض آن در کدام گزینه به درستی آمده است؟
- (۱) درست - عدد ۹ یک عدد مثبت است.
 (۲) نادرست - عدد ۹ یک عدد مثبت است.
 (۳) درست - عدد ۹ یک عدد منفی نیست.
 (۴) نادرست - عدد ۹ یک عدد منفی نیست.
- ۲- در جدول ارزش گذاری زیر ستون آخر کدام است؟

p	q	$((\sim p \wedge q) \vee p) \Rightarrow p$
د	د	
د	ن	
ن	د	
ن	ن	

د	د	ن	د
د	ن	د	ن
ن	د	د	د
د	د	د	ن

(۴) (۳) (۲) (۱)

- ۳- ارزش کدام گزاره زیر نادرست است؟

(۱) $p \Rightarrow p$
 (۲) $p \vee \sim p$
 (۳) $((p \vee q) \wedge p) \wedge \sim p$
 (۴) $(q \Leftrightarrow \sim q) \Rightarrow p$

- ۴- در کدام گزینه خطا رخ نداده است؟

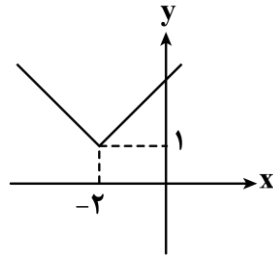
(۱) $\frac{3\sqrt{8}}{\sqrt{8}+2} = \frac{3 \times 1}{1+2} = \frac{3}{3} = 1$
 (۲) $\sqrt{(5-\sqrt{24})^2} = \sqrt{24} - 5$
 (۳) $\sqrt{21-3\sqrt{16}} = \sqrt{21-12} = 3$
 (۴) $\sqrt{\frac{5+2 \times 7}{7}} = \sqrt{\frac{49}{7}} = \sqrt{7}$

محل انجام محاسبات

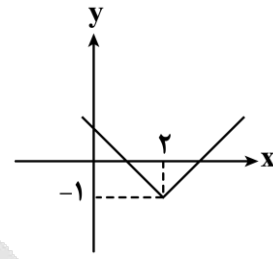
- ۵- در کدام یک از گزینه‌های زیر یک تابع ثابت توصیف شده است؟
- (۱) به مناسبت روز درختکاری هر دانش‌آموز یک نهال می‌کارد.
- (۲) هزینه یک لیتر بنزین عادی در هر ساعت از شبانه‌روز ۳ هزار تومان است.
- (۳) بلیت سینما در ۲ سانس اول ۱۰۰ هزار تومان و در ۳ سانس بعدی ۴۰۰ هزار تومان است.
- (۴) متحرکی با سرعت میانگین ۱۰۰ کیلومتر بر ساعت از نقطه A به نقطه B حرکت کرده و با سرعت میانگین ۵۰ کیلومتر بر ساعت برمی‌گردد.
- ۶- تابع زوج مرتبی $f = \{(m^2 - 6, 3), (4, k+1), (2m^2 + m, 21)\}$ همانی و دامنه آن دو عضوی است. مقدار $m+k$ کدام است؟
- (۱) ۶ (۲) وجود ندارد (۳) -۱ (۴) ۴
- ۷- اگر $f(x) = \begin{cases} x+a & x > 0 \\ x^2+1 & x \leq 0 \end{cases}$ باشد و $f(3)$ دو برابر $f(-\sqrt{2})$ باشد، مقدار a کدام است؟
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
- ۸- تابع $f(x) = (a^2 - 3)x + 2k + 3$ همانی و تابع $g(x) = (3b + 2)x + a + 1$ ثابت است. اگر نمودار تابع g بالای محور x ها باشد، حاصل $6b + 4k + a$ کدام است؟
- (۱) ۶ (۲) ۴ (۳) -۸ (۴) -۱۰
- ۹- اگر $f(x) = \begin{cases} (3-2a)x+1 & x > 1 \\ (b+3)x^2+a & x \leq 1 \end{cases}$ تابع پلکانی باشد، حاصل $[a+f(0)] - \frac{b}{2}$ کدام است؟ ([] نماد جزء صحیح است)
- (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۶
- ۱۰- اگر $f = \{(5, 3), (2, 1), (4, 1), (3, 1)\}$ و $g = \{(-1, 2), (3, 3), (4, 2)\}$ باشند، برد تابع $f \times g$ کدام است؟
- (۱) $\{3, 4\}$ (۲) $\{3, 2\}$ (۳) $\{6, 1\}$ (۴) $\{3, 6\}$

محل انجام محاسبات

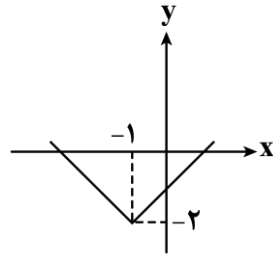
۱۱- اگر تابع $f = \{(3, a+1), (5, 2a-b)\}$ تابع همانی باشد، نمودار تابع $y = |x+a|+b$ کدام است؟

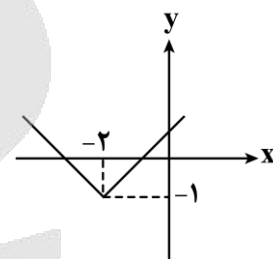
(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

۱۲- اگر $f(x) = |-x^2 - 1|$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ باشد، حاصل $(f+g)(0) - (\frac{f}{g})(-2)$ کدام است؟

- (۱) -۲ (۲) -۱ (۳) ۴ (۴) ۶

۱۳- میانگین درآمد ماهانه کل افراد جامعه ۱۰ میلیون تومان است. اگر به حقوق هر فرد جامعه در ماه ۵۰۰ هزار تومان اضافه شود، خط فقر چقدر می شود؟

- (۱) ۵/۵ میلیون تومان (۲) ۵/۲۵ میلیون تومان
(۳) ۱۰/۵ میلیون تومان (۴) ۱۰/۲۵ میلیون تومان

۱۴- در یک منطقه ۲۳۰۰ نفر از افراد ۱۶ ساله و بیشتر شاغل اند. در این منطقه ۲۰۰ نفر ۱۶ ساله و بیشتر جویای کار یا بیکار هستند. درصد نرخ بیکاری در این منطقه چقدر است؟

- (۱) ۸ (۲) ۱۰ (۳) ۱۲ (۴) ۱۶

۱۵- قیمت کالایی در سال پایه برابر ۳۰۰ واحد پول و شاخص کالا در سال جاری برابر ۱۴۰ است. اگر پیش بینی شود که قیمت این کالا در سال بعد ۲۰ درصد تورم نسبت به سال جاری داشته باشد، قیمت آن در سال بعد چند واحد پول می شود؟

- (۱) ۴۸۰ (۲) ۴۹۲ (۳) ۵۱۲ (۴) ۵۰۴

محل انجام محاسبات

۱۶- از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدام یک از قسمت‌های مشخص شده نادرست است؟
«مغولان در اوایل قرن هفتم (۶۱۶ ه. ق.) به نواحی مرزی ایران حمله کردند. خراسان که کانون فرهنگی ایران بود،

ویران شد و بزرگانی چون نجم‌الدین رازی و فریدالدین عطار نیشابوری در یورش ویرانگر مغول، کشته شدند.»

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۷- کدام یک از آثار ادبیات فارسی در قرن هفتم، به ترتیب، متعلق به جریان «ساده‌نویسی» و «پیچیده‌نویسی» است؟

(۱) مرصادالعباد - تاریخ‌الرسل و الملوک
(۲) طبقات ناصری - تاریخ وصاف
(۳) کشف‌الاسرار - تاریخ جهانگشای جوینی
(۴) اخلاق‌الاشراف - تاریخ‌گزیده

۱۸- شاعران کدام گزینه، همگی به پیروی و تقلید از «نظامی»، مثنوی سروده‌اند؟

(۱) ابن‌یمین، فخرالدین عراقی، جامی
(۲) عطار نیشابوری، سلمان ساوجی، خواجه‌ی کرمانی
(۳) جامی، عبیدزاکانی، سلمان ساوجی
(۴) خواجه‌ی کرمانی، سلمان ساوجی، جامی

۱۹- سبک کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

(۱) آفتِ جانِ من است طره‌ی جادوی دوست
(۲) زر باید ای «نزاری» تا کی خروش و زاری
(۳) کار با عشق فتاد از سرم ای عقل برو
(۴) نیز چه خواهی دگر، خوش بزی و خوش بخور

۲۰- کدام مورد از ویژگی‌های ادبی شعر «سبک عراقی» است؟

(۱) استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ در شعر این دوره رایج است.
(۲) در شعر این دوره، مقام معشوق اندک‌اندک متعالی می‌گردد تا آنجا که گاه با معبود یکی می‌شود.
(۳) توجه به علوم ادبی از جمله «بیان و بدیع» بیشتر شد.
(۴) شاعران به استعاره‌های دور از ذهن و بی‌روح روی آوردند.

۲۱- کدام گزینه درباره‌ی سبک عراقی نادرست است؟

(۱) به علت کشتن یا متواری ساختن فضلا و نابودی کتابخانه‌ها، از صحت مطالب کاسته شد.
(۲) به علت نبودن استادان بزرگ و از بین رفتن مراکز علمی، تحقیق و تتبع در بین علما تضعیف شد.
(۳) در اندیشه‌ی ادیبان این دوره، تعمق و تفکر جای صنایع ادبی را گرفت.
(۴) در این دوره، کتاب عرفانی مهمی به نثر نوشته نشد.

۲۲- با توجه به واژه‌های مشخص شده، کدام یک از ارکان تشبیه نادرست است؟

(۱) این شه خورشیدرای ماه‌رایت را نگر
(۲) بلبل نبود در چمنش برگ و نوائی
(۳) چو گمان حیات تا بخووردیم
(۴) چو شه گشت مست از می لعل فام

۲۳- نوع تشبیه در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) گره موی تو بندی است که بر پای دل است
(۲) نبود از تو گریزی چنین که بار غم دل
(۳) عمری گذشت در غم هجران روی دوست
(۴) ابرویش خم به کمان ماند و قد راست به تیر

بُرَقَع (نقاب) روی تو باری است که بر جان من است
ز دست شکوه گرفتم به دوش ناله کشیدم
مرغم درون آتش و ماهی برون آب
کس ندیدم که چنین تیر و کمانی دارد

۲۴- در کدام گزینه‌ها هر دو آرایه استعاره مصرحه و تشبیه به کار رفته است؟

پیش تیرت ز پی نام و نشان می‌گردم
می‌دهم بوسه و چون آب روان می‌گردم
چون قدح گرد لب نوش لبان می‌گردم
شب همه شب من بیمار به جان می‌گردم

الف: ناوک غمزه جادو به من انداز که من
ب: دامن از من مکش ای سرو که در پای تو من
ج: تا مگر نوش لبی چون تو به من باز خورد
د: تا نسیم سر زلف تو بیابم چو صبا

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ج» - «د»

۲۵- در همه گزینه‌ها آرایه کنایه به کار رفته است؛ به جز:

ناچار ترا دلبر ما باید بود
که از مردگان پندت آید به گوش
عجب داشت سنگین دل تیره‌رای
چو داروی تلخ است دفع مرض

(۱) اکنون که نمودی و ربودی دل ما
(۲) بگن پنبه غفلت از گوش هوش
(۳) بخندید و بگریست مرد خدای
(۴) نصیحت که خالی بود از غرض

۲۶- کدام بیت فاقد مجاز است؟

که چون شرر ز جهان با صد اضطراب نرفت؟
ز کوه، سیل به دریا به این شتاب نرفت
که دست خالی ازین بحر چون حباب نرفت؟
ستاره محو شد و چشم من به خواب نرفت

(۱) ستاره‌ای که درین خاکدان بلندی یافت
(۲) چنین که من به دم تیغ می‌روم به شتاب
(۳) که داد در سر خود جای، باد نخوت را
(۴) ز فرقت تو ز دل امشب اضطراب نرفت

۲۷- تعداد پایه‌های آوایی در کدام بیت متفاوت است؟

قناعت کن ار نیست اطلس چو برد
هر قدر ای دل که توانی بکوش
که برخوردار شد از روی فرخ
هر که دید آن سرو سیم‌اندام را

(۱) مکش رنج بیهوده خرسند باش
(۲) گرچه وصالش نه به کوشش دهند
(۳) به جز هندوی زلفش هیچ کس نیست
(۴) ننگرد دیگر به سرو اندر چمن

۲۸- مصراع زیر از تکرار کدام وزن‌واژه تشکیل شده است؟

«دلی را کز هوا جستن چو مرغ اندر هوا یابی»

(۱) مفاعیلن (۲) مفاعیلن (۳) فعلاتن (۴) فعلاتن

۲۹- وزن کدام بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است؟

نه چنان چون تو بمیبری برهنند
هر که دید آن سرو سیم‌اندام را
بی‌شک ای مسکین اگر در دل نداری آوری
که دل مرده بسدو زنده شود

(۱) تو چنان زی که بمیبری برهی
(۲) ننگرد دیگر به سرو اندر چمن
(۳) هر چه کردی نیک و بد فردا به پیشت آورند
(۴) دم عیسی است مگر باد صبا

۳۰- وزن مقابل کدام مصراع درست است؟

- (۱) گفته‌ای: خونت بریزم، سهل باشد (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
- (۲) نشاندن به دل، نوک جانسوز خاری (فعولن فعولن فعولن فعل)
- (۳) الا ای رهگذر کز راه یاری (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
- (۴) بود موی او جای دل‌های مسکین (فعولن فعولن فعولن فعولن)

۳۱- به ترتیب چند مصراع در وزن همسان دولختی و چند مصراع در وزن همسان تک پایه‌ای سروده شده است؟

الف: ای بلبل اگر نالی من با تو هم آوازم

ب: ببرد عقل و دلم را براق عشق معانی

ج: با همه تدبیر خویش ما سپر انداختیم

د: من نمی‌رفتم به کویش دل کشید آنجا مرا

ه: به کام دشمنم ای دوست عاقبت بنشانندی

و: نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی

(۱) سه - سه (۲) چهار - دو (۳) سه - دو (۴) دو - دو

۳۲- کدام بیت وزنی دولختی دارد و از تکرار دو پایه آوایی چهارهجایی تشکیل شده است؟

(۱) رخساره به کس ننمود آن شاهدِ هرجایی

(۲) باز مرا نقش کنی ماه عذاری صنما

(۳) شناخت او که آخر جایی چنان نگنجد

(۴) که هر که را تو بگیری ز خویشتن برهانی

(۱) یا رب به که شاید گفت این نکته که در عالم

(۲) جسم مرا خاک کنی خاک مرا پاک کنی

(۳) جان داد دل که روزی کوی تو جای یابد

(۴) به پای خویشتن آیند عاشقان به کمندت

۳۳- مفهوم ابیات کدام گزینه یکسان است؟

الف: روزی تفقیدی کن درویش بینوا را

ب: اگر بر بوریا پهلو نهد بال هما گردد

ج: خوشا کسی که به دل آشنای درویشی است

د: دست خود بوسید هر کس دست سایل را گرفت

الف: ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت

ب: سعادت‌مندی درویشی آن کس را که دریابد

ج: کجا به خرقة شود حاصل آشنایی فقر

د: طاعتی بالاتر از دلجویی درویش نیست

(۱) «الف» - «ج» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ب» - «د»

۳۴- مفهوم کدام گزینه با بیت «روزگار است این که که عزت دهد که خوار دارد/ چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد» متناسب است؟

(۱) بیشتر از مور این جا مار می‌ماند به جا

(۲) آسیا کی دانه را از دانه می‌سازد جدا

(۳) گه آب در او تلخ و گهی شیرین است

(۴) هر که را برداشت صبح از خاک شام افتد به خاک

(۱) ظالمان را فرصت از مظلوم چرخ افزون دهد

(۲) سنگ و گوهر هر دو یکسان است در میزان چرخ

(۳) دنیا به مثل چو کوزه زرین است

(۴) از طلوع و از غروب مهر روشن شد که چرخ

۳۵- مفهوم کدام گزینه با عبارت «آتش خشم اول در خداوند خشم افتد؛ پس آنگه زبانه به خصم رسد یا نرسد» تناسب دارد؟

(۱) که در دل بشکنی از چشم دشمن سر برون آرد

(۲) از تف آن ابر آتش گردد و باران شرار

(۳) بعد از آن در دیگران گرمی سرایت می‌کند

(۴) اوست بر خصم خویش قادرتر

(۱) فروخور آتش خشم سبکسر را که هر خاری

(۲) گر شرار خشم تو بر ابر و باران درفتد

(۳) کارفرمای غضب را خشم می‌سوزد نخست

(۴) هر که بر خشم و آز قاهرتر

۳۶- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام عبارت مطابقت دارد؟

- پرسش «آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟»

- عمل کردن به مثابه روح یا شالوده فرهنگ

- باورها و اعمال مانع انسان از درک حقیقت خویش و جهان هستی از منظر قرآن

- رابطه بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی

(۱) معرفت‌شناسانه - عقاید اساسی هر فرهنگ - هویت مشرکانه - ناهماهنگ

(۲) هستی‌شناسانه - پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی - هویت مشرکانه - متضاد

(۳) معرفت‌شناسانه - پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی - اغلال و سلاسل - متناسب

(۴) هستی‌شناسانه - عقاید اساسی هر فرهنگ - اغلال و سلاسل - هماهنگ

۳۷- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام ویژگی فرهنگی جهانی مطلوب مطابقت دارد؟

- توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر

- فراهم آوردن زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول

- پیشگیری از تباه شدن منابع و امکانات بشر

- رهایی انسان از قید و بندهایی که زمینه‌ساز ظلم بر او هستند.

- توانایی دفاع از حقانیت ارزش‌های خود

(۱) معنویت - تعهد و مسئولیت - عدالت - حقیقت - عقلانیت

(۲) عقلانیت - حقیقت - تعهد و مسئولیت - عدالت - معنویت

(۳) معنویت - عدالت - تعهد و مسئولیت - آزادی - عقلانیت

(۴) عقلانیت - تعهد و مسئولیت - عدالت - آزادی - حقیقت

۳۸- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام‌یک از انواع استعمار است؟

- کودتای نظامی

- رسانه‌ها و فناوری اطلاعات

- کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر

- حضور مستقیم استعمارگران

(۱) استعمار نو - استعمار فرانو - استعمار نو - استعمار قدیم

(۲) استعمار فرانو - استعمار نو - استعمار قدیم - استعمار نو

(۳) استعمار نو - استعمار فرانو - استعمار نو - استعمار نو

(۴) استعمار فرانو - استعمار نو - استعمار قدیم - استعمار قدیم

۳۹- به ترتیب «روش‌های نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران برای مقابله با سلطه استعمار»، «گوشزد متفکران جهان اسلام در عصر بیداری اسلامی» و «فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه» با موارد کدام گزینه مرتبط است؟

(۱) روش‌های سکولاریسم و لیبرالیسم - خطرات سلطه فرهنگ غرب - به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفتن

(۲) مکاتب غربی ناسیونالیسم یا مارکسیسم - فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی - به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفتن

(۳) روش‌های سکولاریسم و لیبرالیسم - فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی - مقاومت آشکارا در برابر اسلام

(۴) مکاتب غربی ناسیونالیسم یا مارکسیسم - خطرات سلطه فرهنگ غرب - مقاومت آشکارا در برابر اسلام

۴۰- در ارتباط با روشنگری و ویژگی‌ها و پیامدهای آن کدام عبارت درست است؟
 (۱) «عقل‌گرایی» ویژگی روشنگری در قرون هفدهم و هجدهم و «دانش‌ابزاری» پیامد روشنگری در پایان قرن بیستم است.
 (۲) «نفی تجربه» ویژگی روشنگری در قرون نوزدهم و بیستم و «دئیسم» پیامد روشنگری در قرون هفدهم و هجدهم است.
 (۳) «افول تجربه‌گرایی» ویژگی روشنگری در قرون نوزدهم و بیستم و «بحران معرفتی» پیامد روشنگری در پایان قرن بیستم است.

(۴) «نفی عقل و وحی» ویژگی مشترک روشنگری در قرن‌های نوزدهم و بیستم است و «دانش‌ابزاری» پیامد روشنگری در قرون نوزدهم و بیستم است.

۴۱- علت هر یک از عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- نام‌گذاری قرن ۱۴ تا ۱۶ میلادی به رنسانس

- فرو ریختن اقتدار کلیسا در قرون وسطی

- پیدایش و رشد پروتستانتیسم

- اهمیت زیاد رمان در فرهنگ غرب

(۱) پرستیده شدن خداوندگاران متکثر - جنگ‌های صلیبی - توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی - توجه ادبیات مدرن به مکاشفات و مشاهدات الهی انسان

(۲) بازگشت غرب به فرهنگ یونان و روم - فتح قسطنطنیه - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان - منعکس کردن حالات روانی آدمیان در زندگی این جهانی

(۳) پرستیده شدن خداوندگاران متکثر - بروز و ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی - توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی - منعکس کردن حالات روحی انسان‌ها در زندگی روزمره

(۴) بازگشت غرب به فرهنگ یونان و روم - مواجهه اروپاییان با مسلمانان - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان - توجه ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی

۴۲- هر یک از عبارات زیر به ترتیب با کدام یک از مراحل تکوین نظام نوین جهانی ارتباط دارد؟

- رشد برده‌داری

- کمپانی هند شرقی

- پدید آمدن دولت - ملت‌های جدید

- نیاز کشورهای غربی به مواد خام

(۱) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - پیدایش قدرت‌های سکولار

(۲) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

(۳) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

(۴) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - پیدایش قدرت‌های سکولار

۴۳- کدام مورد درباره «افول دولت - ملت‌ها و جهانی شدن» درست است؟

- (۱) دولت - ملت‌ها، حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای شرقی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند. آن‌ها برخلاف حاکمیت‌های پیشین، خود را با هویت دینی و معنوی نمی‌شناختند و کاملاً سکولار بودند.
- (۲) اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای نبود و به تدریج انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.
- (۳) با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود. آن‌ها با استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی، تغییرات اقتصادی در سطح جهانی را شناسایی و مدیریت می‌کنند.
- (۴) کانون‌های ثروت و قدرت برای حفظ منافع خود، از طریق سازمان‌های بین‌المللی، موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را برمی‌دارند و استقلال اقتصادی و سیاسی کشورهای مختلف را شکوفا می‌کنند.

۴۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام اندیشمند است؟

- انسانی که در دنیای از قبل تملک شده به دنیا می‌آید، بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای او وجود ندارد.
- حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب شد که از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کند.
- اگر حکومتگران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد.

- نوانخانه‌ها و فیلسوفانی را که مدافع آن‌ها بودند، به سخره گرفت.

- (۱) دیوید ریکاردو - برتراند راسل - توماس مالتوس - آگوست کنت
- (۲) توماس مالتوس - لرد جان راسل - دیوید ریکاردو - چارلز دیکنز
- (۳) دیوید ریکاردو - لرد جان راسل - توماس مالتوس - چارلز دیکنز
- (۴) توماس مالتوس - برتراند راسل - دیوید ریکاردو - آگوست کنت

۴۵- به ترتیب پاسخ سوالات زیر کدام است؟

- پس از جنگ جهانی دوم چه نوع جنگی بین مناطق پیرامونی بلوک شرق و غرب ادامه یافت؟
- نظریه جنگ تمدن‌ها از طرف چه کسی مطرح گردید؟
- از دیدگاه او درگیری‌ها بین چه کسانی به وقوع خواهد پیوست؟
- در این میان چه چیزی را بزرگ‌ترین تهدید برای غرب می‌دانست؟
- (۱) جنگ سرد - آگوست کنت - دولت، ملت‌ها - رقابت‌های استعماری
- (۲) جنگ گرم - هانتینگتون - دولت، ملت‌ها - فرهنگ اسلامی
- (۳) جنگ سرد - آگوست کنت - فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ - رقابت‌های استعماری
- (۴) جنگ گرم - هانتینگتون - فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ - فرهنگ اسلامی

۴۶- انسان مدرن به چه دلیل، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد و چرا گسترش صنعت و فناوری مدرن، زیان‌های جبران‌ناپذیری به بشر و طبیعت وارد کرده است؟

- (۱) به دلیل نابخردانه دانستن آن - زیرا انسان مدرن تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌دهد.
- (۲) به دلیل نگاه دنیوی - زیرا انسان مدرن تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌دهد.
- (۳) به دلیل نگاه دنیوی - زیرا باعث بحران‌های متفاوتی شده است که روابط انسان‌ها توانایی کنترل آنها را ندارند.
- (۴) به دلیل نابخردانه دانستن آن - زیرا باعث بحران‌های متفاوتی شده است که روابط انسان‌ها توانایی کنترل آنها را ندارند.

۴۷- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

– راه‌حل جهان غرب برای برون‌رفت از بحران معرفتی که از دوران رنسانس شکل گرفت، چه بود؟

– در کاربرد کدام اصطلاح سیاسی به خودباختگی کشورهای فقیر توجه می‌شود؟

– بحران معرفتی غرب در دوران رنسانس، پیامد چه عاملی بوده است؟

- (۱) نادیده گرفتن وحی و شهود در شناخت علمی - مرکز و پیرامون - شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته شد.
- (۲) بسنده کردن به شناخت تجربی - کشورهای جهان اول و جهان سوم - وحی و شهود در شناخت علمی نادیده گرفته شد.
- (۳) نادیده گرفتن شناخت از راه عقل و تجربه - کشورهای توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته - استقلال معرفت علمی و تجربی مخدوش شد.
- (۴) بسنده کردن به شناخت از راه عقل و تجربه - استعمارگر و استعمارزده - روش معرفتی کتاب مقدس و شهود اباء کلیسا مورد تردید قرار گرفت.

۴۸- به ترتیب «علت مخدوش ساختن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی توسط استبداد استعماری»، «مصادق

اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول» و «علت از بین رفتن جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان» کدام است؟

- (۱) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - اسلام‌ستیزی آنان - مطرح شدن آشکار اندیشه‌های غیرتوحیدی در غرب
- (۲) وابستگی به کشورهای استعمارگر - شکل‌گیری اعتراضات به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی در کشورهای غربی طی قرن بیستم - فروپاشی بلوک شرق
- (۳) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - گریز آنان از اسلام - خودداری غرب از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم
- (۴) وابستگی به کشورهای استعمارگر - شکل‌گیری اعتراضات به عملکرد اقتصادی نظام‌های سرمایه‌داری در کشورهای غربی در قرن بیستم - روی آوردن غرب‌گرایان به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی

۴۹- هر یک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت جدول قرار

می‌گیرد؟

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
«ب»	«ج»	انقلاب اجتماعی
«د»	«ه»	مقاومت منفی
«و»	«الف»	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی

– انقلاب مشروطه

– همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه

– جنبش تنباکو

– تغییر ساختار سیاسی

(۱) «ب» - «ه» - «و» - «ج»

(۲) «و» - «الف» - «د» - «ه»

(۳) «و» - «ج» - «ب» - «ه»

(۴) «ب» - «ه» - «ج» - «و»

۵۰- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر با مفاهیم کدام گزینه در ارتباط است؟

– فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کرد.

– اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند.

– مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود.

– به دلیل رویکرد سکولار، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.

- (۱) نظریه پایان تاریخ - گروه‌های مارکسیستی فلسطینی - رویکرد نسل دوم روشنفکران - انقلاب فرانسه
- (۲) نظریه جنگ تمدن‌ها - گروه‌های ناسیونالیستی فلسطینی - رویکرد نسل اول روشنفکران - انقلاب فرانسه
- (۳) نظریه پایان تاریخ - گروه‌های ناسیونالیستی فلسطینی - رویکرد نسل دوم روشنفکران - انقلاب روسیه
- (۴) نظریه جنگ تمدن‌ها - گروه‌های مارکسیستی فلسطینی - رویکرد نسل اول روشنفکران - انقلاب روسیه

- ۵۱- کدام گزینه به ترتیب به یک «مسئله» و «فرضیه» اشاره دارد؟
- (۱) مصرف غذاهای چرب بر کارکرد مغز تأثیر منفی دارد. - تحقیقات نشان داده، اعضای یک خانواده ضریب هوشی یکسانی دارند.
- (۲) بررسی تأثیر ورزش بر پیری زودرس مغز - گوش دادن به موسیقی هنگام مطالعه، عملکرد حافظه را تضعیف می‌کند.
- (۳) اثبات شده که استعمال دخانیات تأثیر منفی بر مغز افراد دارد. - محقق می‌گوید: هوش از هیچ عاملی تأثیر نمی‌پذیرد.
- (۴) آیا اجتماعی بودن افراد تحت تأثیر عوامل ژنتیکی است؟ - محقق در پی پاسخ دادن به پرسش‌های خود است.
- ۵۲- کدام یک از گزینه‌های زیر درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را به ترتیب، نشان می‌دهد؟
- دوقلوهای همسان نه تنها می‌توانند هم‌جنس باشند؛ بلکه از نظر ظاهری و رفتاری نیز قابل تشخیص نیستند.
- اگرچه دوقلوهای همسان از یک تخمک به وجود آمده‌اند اما دارای ویژگی‌های وراثتی متفاوت بوده و منحصر به فرد هستند.
- به لحاظ رشد جسمانی و حرکتی، دوقلوهای ناهمسان در حدود ۱۵ ماهگی می‌توانند بدون کمک راه بروند.
- در دوقلوهای همسان می‌توان با بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک، احتمال وقوع برخی ویژگی‌ها را پیش‌بینی کرد.
- (۱) درست - نادرست - درست - نادرست (۲) نادرست - نادرست - درست - درست
- (۳) نادرست - نادرست - نادرست - درست (۴) درست - درست - نادرست - درست
- ۵۳- اگر یک مأمور راهنمایی و رانندگی حین رصد کردن ماشین‌ها، در پی شناسایی رانندگان متخلف باشد و در هنگام عدم حضور محرک هدف آن را گزارش نکند، عملیات جستجو در این مثال تحت تأثیر کدام موقعیت است؟
- (۱) هشدار کاذب (۲) ردّ درست
- (۳) اصابت درست (۴) از دست دادن محرک هدف
- ۵۴- هر یک از فعالیت‌های زیر که توسط یک معلم در هنگام تدریس به کار گرفته می‌شود، به ترتیب، کدام عامل فراموشی را بیشتر کنترل می‌کند؟
- در شروع تدریس بر کاربردی و مهم بودن مباحث درس تأکید می‌کند.
- در هر جلسه، از مباحث جلسه قبل امتحان می‌گیرد.
- در ابتدای هر جلسه، مطالب تدریس شده جلسه قبل را به‌طور سریع مرور می‌کند.
- با ارائه اطلاعات ساماندهی شده و کامل، تدریس کرده و از مثال‌های عینی و متعدد استفاده می‌کند.
- (۱) تداخل - گذشت زمان - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی معنادار
- (۲) گذشت زمان - تداخل - عدم نشانه‌های بازیابی کافی - عوامل عاطفی
- (۳) عدم رمزگردانی - عدم نشانه‌های بازیابی کافی - تداخل - گذشت زمان
- (۴) عوامل عاطفی - گذشت زمان - گذشت زمان - عدم نشانه‌های بازیابی کافی
- ۵۵- هریک از افراد زیر به ترتیب، از کدام روش بهسازی حافظه استفاده کرده‌اند؟
- «سه دوست تصمیم گرفتند که با یکدیگر برای امتحان فردا مطالعه کنند. فرد اول سعی کرد تا کارکرد اصلی اطلاعات در زندگی شخصی خود را پیدا کرده و با مطالب ارتباط برقرار کند؛ فرد دوم مطالب را با صدای بلند مطالعه کرده و هنگام مطالعه قدم می‌زد و فرد سوم در درک هر مفهوم آن را با سایر مفاهیم مقایسه می‌کرد.»
- (۱) عوامل عاطفی - برگردان به زبان خودتان - تمایزبخشی
- (۲) روش پس‌خبا - استفاده از چند روش حرکتی - بسط معنایی
- (۳) بسط معنایی - برگردان به زبان خودتان - ساماندهی مطالب
- (۴) عوامل عاطفی - استفاده از چند روش حرکتی - تمایزبخشی

- ۵۶- هر یک از افراد زیر به ترتیب از کدام یک از روش های حل مسئله استفاده کرده اند؟
- الف - سولماز قصد دارد یک مقاله علمی بنویسد. او مطالب هر بخش را پیدا کرده و بخش به بخش مقاله خود را می نویسد.
- ب - سارا برای آشنایی پیش از ازدواج به همراه خواستگارش به یک زوج درمانگر مراجعه می کنند.
- ج - معلم از دانش آموزانش برای یافتن بهترین ایده نوشتن انشاء سؤال می کند.
- د - آقای صادقی که می خواهد خانه بخرد به چند محله مختلف سر زده و با مشاوران املاک صحبت می کند.
- (۱) روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب - روش اکتشافی - روش اکتشافی - روش بارش مغزی - روش اکتشافی
 (۲) روش تحلیلی - روش اکتشافی - روش اکتشافی - روش تحلیلی
 (۳) روش اکتشافی - روش تحلیلی - روش اکتشافی - روش اکتشافی
 (۴) روش خرد کردن - روش تحلیلی - روش بارش مغزی - روش تحلیلی
- ۵۷- درستی و نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- در میان جوانان سبک تصمیم گیری به صورت ناگهانی، باعجله و بدون فکر و تأمل زیاد دیده می شود.
- در سبک وابسته فرد به دلیل انتخاب دیگران، تصمیم می گیرد، اما ممکن است انتخاب دیگران برای او مفید نباشد.
- در ملاک تصمیم گیری هزینه، فرد بر اساس میزان سودمندی، تصمیم گیری می کند.
- فرد در حل مسئله با انتخاب بهترین اولویت سروکار دارد، انتخابی که منتهی به حل مسئله شود.
- (۱) درست - نادرست - نادرست - درست
 (۲) نادرست - درست - نادرست - درست
 (۳) نادرست - نادرست - نادرست - نادرست
 (۴) نادرست - نادرست - درست - درست
- ۵۸- کدام مورد بیان کننده ویژگی سبک تصمیم گیری منطقی نیست؟
- (۱) اجرای این تصمیمها مستلزم تسلط بر هیجانها و کنترل معقول آن است.
- (۲) پله پله رفتن و قانونمداری از ویژگیهای عمده این سبک است.
- (۳) حرکت سریع به سوی هدف از قوانین این سبک تصمیم گیری است.
- (۴) این سبک بر اساس یک روش قاعده مند اجرا می شود.
- ۵۹- در عبارتهای زیر به ترتیب، به کدام عامل نگرشی اشاره شده است؟
- الف - انصراف یک دانشجو فیزیک از شرکت در امتحانش، به دلیل نداشتن آمادگی کافی.
- ب - انصراف از شرکت در آزمونهای آزمایشی پس از چندبار شکست خوردن در کسب تراز بالای ۵ هزار.
- ج - انصراف یک متخصص تغذیه از درمان چاقی مفرط خود در کلینیکهای تغذیه.
- (۱) ادراک کارایی - درماندگی آموخته شده - باورها و نظام ارزشی
 (۲) ادراک کنترل - اسناد - ناهماهنگی شناختی
 (۳) احساس کارایی - درماندگی آموخته شده - ناهماهنگی شناختی
 (۴) اسناد - اراده - باورها و نظام ارزشی
- ۶۰- کدام گزینه در ارتباط با پیوستار سلامت درست است؟
- آقای صادقی به تومور مغزی مبتلاست، پزشکان برای او دارودرمانی را آغاز کرده اند، اما امیدی به بهبود او وجود ندارد.
- خانم نجاتی ۵ کیلو اضافه وزن دارد او هر صبح به پارک رفته و تمرینات هوازی انجام می دهد.
- (۱) ناتوانی کامل و شدید - سلامت
 (۲) ناتوانی نسبتاً شدید - شیوه زندگی نسبتاً سالم
 (۳) ناتوانی کامل و شدید - شیوه زندگی کاملاً سالم
 (۴) ناتوانی نسبتاً شدید - میانه

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه دوازدهم

جمع بندی پایه یازدهم

ویژه کنکوری های ۱۴۰۵

دفترچه شماره ۲

پنجشنبه ۱۹ تیر ماه ۱۴۰۴

ملاحظات	مدت زمان پاسخ گویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	ماده امتحانی	ردیف
		تا	از			
۵۰ سؤال ۴۵ دقیقه	۱۵ دقیقه	۷۵	۶۱	۱۵	زبان عربی	۱
	۱۵ دقیقه	۸۵	۷۶	۱۰	تاریخ	۲
		۹۵	۸۶	۱۰	جغرافیا	۳
		۱۱۰	۹۶	۱۵	فلسفه	۴

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

بودجه بندی دروس این آزمون

روان شناسی

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۱۵ سؤال

علوم اجتماعی

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۶ سؤال

زبان و ادبیات فارسی

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۱۰ سؤال

ریاضی

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۶ سؤال

فلسفه

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۵ سؤال

تاریخ و جغرافیا

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۹ سؤال

زبان عربی

تمام مباحث پایه یازدهم

سهم در کنکور: ۶ سؤال

استراتژی و هدف گذاری با ماز در تابستان ۱۴۰۴

مرور، جمع بندی و تثبیت مباحث پایه یازدهم و دهم

یک آزمون جمع بندی پایه یازدهم

پنج آزمون مرور / تثبیت مباحث پایه دهم و دو درس مهم یازدهم (مطالعه عمیق، مرور / تثبیت: هر آزمون ۲۰ درصد از مطالب پایه دهم دو درس مهم یازدهم)

یک آزمون جمع بندی و ارزیابی پیشرفت تابستانی

از آزمون ۲ مردادماه دفترچه ۳ (پیش خوانی دروس مهم پایه دوازدهم) به آزمون اضافه می شود.

شما می توانید به صورت اختیاری به سؤالات دفترچه ۳ پاسخ دهید.

در صورت پاسخ دهی تراز و کارنامه جدا دریافت می کنید.

ویژه دانش آموزان پیشواز

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٦١ - ٦٦)

- ٦١- ﴿وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا﴾:
- (١) و نعمت خدا را بر خود یاد آورید آن گاه که دشمن بودید سپس میان دل هایتان انس ایجاد کرد و با نعمت او با یکدیگر برادر شدید!
 - (٢) و نعمت خداوند را بر خویشتن یاد کنید هنگامی که دشمن بودید پس بین قلب های شما الفت ایجاد کرد تا به نعمت او با یکدیگر برادر شوید!
 - (٣) و نعمت او را بر خویشتن به یاد آورید آن گاه که دشمن بوده اید پس بین قلب هایتان انس ایجاد شد و به نعمت او با یکدیگر برادر گشتید!
 - (٤) و نعمت الله را بر خود به یاد آورید هنگامی که دشمن بودید پس میان دل های شما الفت ایجاد کرد و به وسیله نعمت خداوند، با یکدیگر برادر گشتید!
- ٦٢- «دَع شَاتِمَكَ مُهَانَا ثَرَضَ الرَّحْمَنَ وَ تُسَخِّطُ الشَّيْطَانَ وَ تُعَاقِبُ عَدُوَّكَ!»:
- (١) دشنامگویی را خوار رها کن تا خدای بخشاینده خشنود و اهریمن خشمگین شود و دشمن را کیفر بدهی!
 - (٢) دشنامگو را خوار رها کن تا خدای بخشاینده را خشنود سازی و شیطان خشمگین شود و دشمن کیفر ببیند!
 - (٣) دشنامگوی خود را خوار رها کن تا خداوند بخشاینده خشنود گردد و شیطان را خشمگین کنی و دشمنت کیفر داده شود!
 - (٤) دشنامگوی خویش را خوار رها کن تا خدای بخشاینده را خشنود و اهریمن را خشمگین کنی و دشمنت را کیفر بدهی!
- ٦٣- «عِنْدَمَا شَاهَدْتَ نَجَاحَ الَّذِينَ وَاجَهُوا مُشَاكِلَ كَثِيرَةً فِي حَيَاتِهِمْ أُيَقِنْتَ أَنَّ مِنْ طَلَبِ شَيْئاً وَ جَدَّ وَجَدًا!»:
- (١) هنگامی که دیدم کسانی که با مشکلات زیادی روبرو شده اند در زندگی موفق شدند، یقین کردم که کسی که چیزی را طلب کند و جدیت بورزد، آن را می یابد!
 - (٢) هنگامی که موفقیت کسانی را دیدم که در زندگی با مشکلات زیاد روبرو شده اند، یقین کردم که کسی که چیزی را بخواهد و تلاش و کوشش کند، آن را می یابد!
 - (٣) زمانی که موفقیت اشخاصی را دیدم که در زندگی شان با مشکلاتی زیاد روبرو شده اند، یقین کردم که کسی که چیزی را خواست و جدیت ورزید، آن را یافت!
 - (٤) هنگامی که کامیابی افرادی را دیدم که در زندگی هایشان با مشکلات بسیار روبرو شده اند، یقین کردم که کسی که چیزی را بخواهد و جدیت ورزد و کوشش کند، آن را می یابد!
- ٦٤- عَيْنُ الصَّحِيحِ:
- (١) كان هذا العالم صفتاً بين الناس لكنه اليوم أحتقر من جانب قومه: این دانشمند برگزیده میان مردم بود اما امروز او از سوی قومش خوار شده!
 - (٢) من أراد أن يضرب به المثل في الكرم فليعين الضعفاء في الشدائد: هر کس بخواهد که به او در بخشش مثل زده شود، در سختی ها به ضعیفان یاری می رساند!
 - (٣) عندما بلغت تسعة عشر شهراً من عمري أصبتُ بحُمى صيرتني عمياً: هنگامی که به نوزده ماهگی از عمر خود رسیدم به تبی دچار شدم که مرا نابینا کرد!
 - (٤) تنظف الطالبات مدرستهن لحفلة يوم المعلم فستصير المدرسة نظيفة: دانش آموزان مدرسه خود را برای جشن روز معلم تمیز می کنند پس مدرسه را پاکیزه خواهند کرد!

۶۵- «بايد ويژگي هاي خوب دوستان را ذكر كنيم تا آنان را خوشحال كنيم و اين كار براي يك زندگي بهتر به آنان كمك مي كند!»:

- ۱) نذكرُ خصالاً حسنة للأصدقاء و نفرّحهم و هذا العمل ينصرهم لحياة أفضل!
- ۲) لنذكرُ خصال الأصدقاء الحسنة حتى نفرّحهم و هذا العمل يعينهم لحياة أفضل!
- ۳) لم نذكر خصال الأصدقاء الحسنة لكي نفرّحهم و هذا عمل أعانهم في حياة أفضل!
- ۴) لنذكرُ خصلة الأصدقاء الحسنة حتى يصبحوا فرحين و هذا العمل ينصرهم لحياتهم الفضلى!

۶۶- **عين الخطأ في المفهوم:** «ليس للإنسان إلا ما سعى»

۱) هرکه رنجی برد گنجش شد پدید	۱) هرکه جدی کرد بر جودی رسید!
۲) نابرده رنج گنج میسر نمی شود	۲) مزد آن گرفت جان برادر که کار کرد!
۳) دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نگشت	دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور!
۴) مکن ز عرصه شکایت که در طریق ادب	به راحتی نرسید آن که زحمتی نکشید!

■ ■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة (۶۷ - ۷۰) بما يناسب النص:

الاهتمام بأمور تُفيد الجسم و الروح مهم جداً للإنسان. الفرد العاقل يهتمّ بسلامة جسمه. الرياضة من الأعمال التي تكون في برنامج الناجحين اليومي. إنها تقوي القلب و تمنع من الإصابة بالأمراض القلبية. الرياضة أيضاً مفيدة لتقوية العضلات و العظام و تساعد في انخفاض ضغط الدم (كاهش فشار خون). حسن التغذية من الأشياء التي هي مهمّ لنا للغاية. الاهتمام بما يُؤكل و بالوقت الذي يُؤكل فيه يستطيع أن يُبقي جسمنا سالماً دائماً و يبعدنا من الأمراض. يُقال: «العقل السليم في الجسم السليم». إذن علينا أن نهتمّ بجسمنا حتى نستطيع أن نستفيد من عقّلتنا.

۶۷- **عين الصحيح:**

- ۱) الرياضة من الأعمال التي تكون في برنامج الناجحين السنوي.
- ۲) الرياضة مفيدة لتقوية العين.
- ۳) حسن التغذية يستطيع أن يُقينا سالماً.
- ۴) يجب علينا أن نهتمّ بعقلنا حتى نستفيد من جسمنا.

۶۸- **عين الخطأ:**

- ۱) الرياضة تقوي العظام و العضلات.
- ۲) ينزل مستوى ضغط الدم بالرياضة.
- ۳) الرياضة اليومية تضعف القلب.
- ۴) الاهتمام بالمأكل و زمن الأكل مهمّ لسلامة الجسم.

■ **عين الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۶۹ و ۷۰)**

۶۹- «يؤكل»:

- ۱) فعل - مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مجرد ثلاثي - متعدّد
- ۲) للمفرد الغائب - للمذكر - ماضيه «أكل» على وزن «فعل» - مجرد - مجهول
- ۳) فعل مضارع - ليس له حرف زائد - متعدّد - مجهول - للمفرد المذكر الغائب
- ۴) فعل مضارع مجرد ثلاثي - لازم - مجهول - للغائب

۷۰- «السليم»:

- ۱) اسم - مفرد - مذكر - معرّف بأل - معرب / إعرابه مرفوع
- ۲) مفرد - مذكر - معرب - معرفة - على وزن «فعليل» / مبتدأ و مرفوع
- ۳) اسم معرب - مفرد - مذكر - معرّف بأل / صفة و مرفوع بالتبعيّة عن الموصوف
- ۴) ليس من الأسماء المبنية - مذكر - مفرد - معرفة / مرفوع بالضمة

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٧١ - ٧٥)

- ٧١- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ الْحَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:
- (١) ﴿رَبَّنَا أَمَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾
 - (٢) ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴾
 - (٣) ﴿لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِلِّسَائِلِينَ﴾
 - (٤) ﴿وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَاماً﴾
- ٧٢- عَيْنُ مَا لَا يُوْجَدُ فِي هَذِهِ الْعِبَارَةِ:
- «إِذَا جَاءَ هَذَا الرَّجُلُ الْمُؤْمِنُ إِلَى الدَّكَانِ وَاشْتَرَى مِنْتَجاً، سَأَقْدِمُ لَهُ اسِعَاراً أَرْخَصَ!»
- (١) اسم المبالغة
 - (٢) اسم المفعول من مزيد
 - (٣) اسم الفاعل من مزيد
 - (٤) ادات شرط
- ٧٣- عَيْنُ جَوَابِ الشَّرْطِ جُمْلَةً غَيْرَ اسْمِيَّةٍ:
- (١) مَنْ عَلَّمَ عِلْماً، فَلَهُ أَجْرٌ مَنْ عَمِلَ بِهِ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الْعَامِلِ!
 - (٢) مَنْ غَلَبَتْ شَهْوَتُهُ عَقْلَهُ، فَهُوَ شَرٌّ مِنَ الْبِهَائِمِ!
 - (٣) إِنْ تَقْرَأَ هَذِهِ الْقَصِيدَةَ أَمَامَ الطُّلَّابِ فَسَوْفَ يَنْتَبِهَ زَمِيلُكَ!
 - (٤) مَنْ يَدْرُسُ فِي السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ فَهُوَ نَاجِحٌ فِي الْإِمْتِحَانَاتِ!
- ٧٤- عَيْنُ الْخَطَا فِي مَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ:
- (١) إِشْتَرَيْتَ الْيَوْمَ فُسْتَاناً قَدْ رَأَيْتُهُ مِنْ قَبْلِ! (الماضي البعيد في المعنى)
 - (٢) أَشَاهِدُ طَالِباً يَكْتُئِبُ تَمَارِينَ الدَّرْسِ فِي الصَّفِّ! (المضارع في المعنى)
 - (٣) رَأَيْتُ وَوَلَدًا يَمْشِي بِسُرْعَةٍ! (الماضي الاستمراري في المعنى)
 - (٤) وَصَلْنَا إِلَى قَرْيَةٍ مَا وَجَدَ مَكَاناً مُنَاسِباً لِلْجُلُوسِ فِيهَا! (الماضي الاستمراري في المعنى)
- ٧٥- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَضَارِعُ الْإِتْرَامِيَّةُ:
- (١) لِيَعْلَمَ النَّاسُ أَنْ لَا يَعْتَمِدُوا عَلَى الْكَذَّابِ أَبَداً!
 - (٢) أَحْسِنْ كَمَا تَجِبُ أَنْ يُحْسَنَ إِلَيْكَ!
 - (٣) تَجْرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَنْتَهِي السُّفُنُ!
 - (٤) ﴿لِيَنْفِقْ دُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ﴾

۷۶- کدامیک از موارد زیر، از منابع غیرنوشتاری در موضوع تاریخ ایران دوره اسلامی تا پایان عصر صفوی، محسوب می‌شود؟

الف - لطیفه‌ها و انواع شعر نظیر دوبیتی‌ها، ترانه و لالایی‌ها

ب - طبقات، انساب و فرهنگ‌نامه‌های زندگی‌نامه‌ای

ج - خاطرات شفاهی، ادبیات عامیانه اعم از داستان‌های تاریخی

د - اسناد اقتصادی و فرهنگی، منشآت و معاهدات سیاسی

(۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۷۷- گزاره‌های زیر که نتایج کار یک مورخ فرضی است، از کدام منابع تاریخ‌نگاری اسلامی به دست آمده است؟

الف - وجود فرهنگ و تمدن مهمی در سرزمین یمن، واقع در جنوب شبه‌جزیره عربستان

ب - تشدید آزار مشرکان و موانع اساسی در راه گسترش اسلام در مکه با رحلت ابوطالب

ج - بیم از دست دادن موقعیت تجاری و سیاسی مشرکان مکه در صورت پیروی از اسلام

د - موقعیت حقارت‌آمیز زنان در میان اعراب جاهلی

(۱) «الف» و «ج»: قرآن - «ب»: تاریخ بیهقی - «د»: شواهد و مدارک

(۲) «الف»: کاوش‌های باستان‌شناسان - «ب»: تاریخ طبری - «ج» و «د»: قرآن

(۳) «الف»: مطالعات مورخان - «ب»: شواهد و مدارک - «ج»: متون دینی - «د»: منابع تاریخی

(۴) «ج» و «د»: قرآن - «ب»: سیره‌نویسان - «الف»: منابع حدیثی

۷۸- عبارت کدام گزینه تحولات اقتصادی دوران خلافت عمر بن خطاب (۱) و عثمان (۲) را به درستی مقایسه کرده است؟

(۱) بذل و بخشش‌های فراوان از بیت‌المال به افراد مختلف، از وجوه اشتراک (۱) و (۲) بود.

(۲) در توزیع عطایا مانند خلیفه پیش از خود عمل می‌کرد ولی (۲) با تصرف اراضی از مسیر مساوات خارج شد.

(۳) نحوه توزیع عطایا توسط (۱) بر پایه مساوات اسلامی نبود ولی برخلاف (۲) از ثروت‌اندوزی بزرگان قریش جلوگیری می‌کرد.

(۴) در دوران (۱) با وجود ثروت‌اندوزی کارگزاران خلافت نحوه توزیع عطایا بر اساس مساوات اسلامی بود که در زمان (۲) کنار گذاشته شد.

۷۹- کدامیک از سلسله‌های ایرانی در سده‌های نخستین ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی داشتند؟

(۱) طاهریان و سامانیان (۲) صفاریان و زیاریان (۳) طاهریان و صفاریان (۴) سامانیان و زیاریان

۸۰- با توجه به وضعیت زبان، علم و آموزش در دوران غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان کدام گزینه درست نیست؟

(۱) تمایل دانشمندان دوره سلجوقی به نوشتن آثار خود به زبان فارسی در رونق و توسعه زبان و ادبیات فارسی نقش بسزایی داشت.

(۲) شعر فارسی به ویژه در انتهای دوره غزنوی به رونق و شکوفایی فراوانی دست یافت و در عصر سلجوقی به اوج خود رسید.

(۳) با حمایت حاکمان و دولتمردان غزنوی و سلجوقی مراکز و مؤسسات آموزشی که بیشتر به تعلیم علوم دینی اختصاص داشت گسترش یافت.

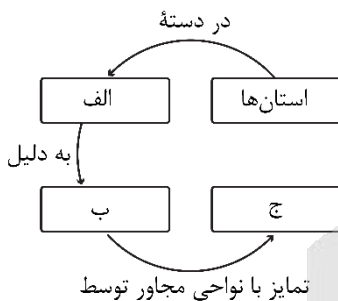
(۴) ابوریحان بیرونی در دوره غزنوی و شهاب‌الدین سهروردی و امام فخر رازی در دوره سلجوقی از دانشمندان بزرگ دوران طولانی حکومت این سلسله‌ها بودند.

- ۸۱- در ابتدای دوره استیلای مغولان بر ایران، گروه اشراف نظامی را چه کسانی تشکیل می دادند؟
- (۱) شاهزادگان و خانزادگان مغولی
(۲) پسران و نوادگان چنگیزخان
(۳) رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه
(۴) برادران خان مغول
- ۸۲- در مورد دو شخصیت «الف» و «ب» موارد زیر مطرح است. مشخص کنید کدام موارد به ترتیب مربوط به «الف» و کدام موارد مربوط به «ب» است.
- الف: خواجه نظام الملک توسی
ب: خواجه نصیرالدین توسی
- مدارسی که به همت او ساخته شدند اختصاص به تدریس فقه شافعی و دانش های وابسته به آن داشتند.
- سلجوقیان با به کارگیری دیوان سالارانی چون او، نظام اداری ایران را کامل تر و گسترده تر کردند.
- به دنبال کوشش های علمی و فرهنگی او در دوره ایلخانان، تشیع در ایران گسترش یافت.
- با هدف نظارت و آباد کردن زمین های بایر و بلااستفاده، نظام اقطاع را توسعه داد.
- (۱) «ب» - «الف» - «ب»
(۲) «ب» - «الف» - «الف» - «ب»
(۳) «الف» - «ب» - «ب» - «الف»
(۴) «الف» - «الف» - «ب» - «الف»
- ۸۳- کدام یک از موارد زیر، جزو انواع گونه های مالیاتی رایج در ایران از دوره استیلای مغولان تا پایان عهد تیموریان محسوب نمی شود؟
- (۱) کشاورزی (۲) دامی (۳) پیروان مذاهب (۴) بازرگانی
- ۸۴- کدام موارد درباره هنر در عصر صفوی درست است؟
- الف - شاه عباس با فتح هرات، کمال الدین بهزاد، یکی از نوابغ هنر نقاشی دربار تیموری را با خود به اصفهان برد.
ب - مهم ترین نوآوری رضا عباسی در نگارگری به تصویر کشیدن زندگی روزمره مردم و فعالیت اصناف بود.
ج - هنر نگارگری در دوره شاه تهماسب و به واسطه کتابت و تصویرگری شاهنامه تهماسبی به اوج شکوفایی رسید.
د - اصفهان، یزد و کاشان از مهم ترین کانون های پارچه های زری بافت بودند.
- (۱) «الف» و «ب» (۲) «ج» و «د» (۳) «ب» و «د» (۴) «الف» و «د»
- ۸۵- در عصر رنسانس، گرایش های اومانیستی به نهضت ادبی و شکوفایی هنر و معماری در کدام کشور اروپایی منجر شد؟
- (۱) فرانسه (۲) انگلستان (۳) آلمان (۴) ایتالیا

۸۶- با توجه به موارد زیر، کدام مورد درست است؟

- الف - نوع خاک، ناحیه‌هایی متمایز از یکدیگر به وجود می‌آورد که بر نوع پوشش گیاهی و کشت اثر می‌گذارد.
 ب - زیست‌بوم‌ها هر یک دارای پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی بوده و در مناطق مختلف از کره زمین مشاهده می‌شوند.
- (۱) با توجه به «الف»، خاک یخ بسته نواحی توندرا چرنوزیوم نامیده می‌شود و بر اساس «ب»، زیست بوم تایگا در مناطق نزدیک به استوا قابل مشاهده است.
- (۲) با توجه به «الف»، خاک یخ بسته نواحی توندرا کرایوزول نامیده می‌شود و بر اساس «ب»، جنگل‌های بارانی در مناطق دور از استوا قابل مشاهده است.
- (۳) با توجه به «ب»، زیست بوم تایگا در مناطق دور از استوا مشاهده می‌شود و بر اساس «الف»، چرنوزیوم خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی است.
- (۴) با توجه به «ب»، جنگل‌های بارانی در مناطق نزدیک استوا مشاهده می‌شود و بر اساس «الف»، کرایوزول خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی است.

۸۷- کدام گزینه به ترتیب، موارد «الف»، «ب» و «ج» در تصویر زیر را کامل می‌کند؟

- (۱) نواحی سیاسی - مدیریت توسط یک نهاد - مرزهای قراردادی
 (۲) نواحی انسانی - شکل‌گیری در بستر نواحی طبیعی - مرزهای قراردادی
 (۳) نواحی سیاسی - مدیریت توسط یک نهاد - مرزهای طبیعی
 (۴) نواحی انسانی - شکل‌گیری در بستر نواحی طبیعی - مرزهای طبیعی

۸۸- با توجه به شکل مقابل، کدام عبارت به‌درستی تدوین شده است؟

- (۱) «الف» در ایجاد بیابان گبی نقش دارد و «ب» و «ج» سبب ایجاد بیابان نامیب می‌شود.
 (۲) «ب» در ایجاد بیابان گبی، نقش دارد و «الف» و «ج» سبب ایجاد بیابان تکله‌ماکان می‌شود.
 (۳) در ایجاد بیابان نامیب، «ب» و «ج» نقش دارد و «الف» سبب ایجاد بیابان آتاکاما می‌شود.
 (۴) در ایجاد بیابان آتاکاما، «الف» و «ج» نقش دارد و «ب» سبب ایجاد بیابان تکله‌ماکان می‌شود.
- ۸۹- در یک ناحیه کوهستانی، کدام مورد ترتیب زمانی در وقوع پدیده «فرسایش» را نشان می‌دهد؟

- الف - انواع رسوبات یخچالی شامل مورن کناری، میانی، زیرین و پایانی می‌باشد.
 ب - وقتی ضخامت یخچال‌ها به ۶۰ تا ۱۰۰ متر رسید شروع به حرکت می‌کنند.
 ج - یخچال‌ها توده‌های بزرگ یخ هستند که بر اثر انباشته شدن برف به وجود آمده‌اند.
 د - دره‌های U شکل بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال پدید آمده‌اند.

- (۱) پدیده «الف» قبل از پدیده «ج» و پس از پدیده «د» اتفاق می‌افتد.
 (۲) پدیده «ب» قبل از پدیده «الف» و پس از پدیده «ج» اتفاق می‌افتد.
 (۳) پدیده «ج» قبل از پدیده «د» و پس از پدیده «ب» اتفاق می‌افتد.
 (۴) پدیده «د» قبل از پدیده «ب» و پس از پدیده «الف» اتفاق می‌افتد.

۹۰- در کدام گزینه به ترتیب، به موارد «الف» تا «ج» درست اشاره شده است؟
 «تایگا، واقع بر عرض‌های بالای جغرافیایی در نیمکره شمالی است. در این نواحی، درختان سوزنی برگ، پوشش
 «الف»

گیاهی غالب می‌باشد. در جنگل‌های این مناطق، جانوران مختلفی زندگی می‌کنند که برخی از آن‌ها از گیاهان و

برخی از جانوران دیگر تغذیه می‌کنند.
 «ج»

(۱) بوم‌سازگان - مصرف‌کنندگان رده دوم - مصرف‌کنندگان رده اول

(۲) بوم‌سازگان - مصرف‌کنندگان رده اول - مصرف‌کنندگان رده دوم

(۳) زیست‌بوم - تولیدکنندگان - مصرف‌کنندگان رده اول

(۴) زیست‌بوم - تولیدکنندگان - مصرف‌کنندگان رده دوم

۹۱- بر اساس متن زیر، کدام عبارت درست است؟

«به‌طور کلی، ادیان به دو گروه «الف» و «ب» تقسیم می‌شوند که به ترتیب شامل آیین زرتشت و هندوئیسم هستند.»

(۱) «الف» مبتنی بر یکتاپرستی است و «ب» شامل آیین یهود و آنیمیسم می‌شود.

(۲) «ب» مبتنی بر یکتاپرستی است و «الف» شامل بودائیسیم و مذاهب قبیله‌ای می‌شود.

(۳) «ب» مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه است و «الف» شامل یهود و مسیحیت می‌شود.

(۴) «الف» مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه است و «ب» شامل بودائیسیم و مسیحیت می‌شود.

۹۲- با توجه به انواع فعالیت‌های اقتصادی، کدام مورد درست است؟

الف - موجب پیدایش ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های عظیم در شهرها شده است.

ب - سبب تولید بسیاری از کالاهایی می‌شود که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم.

ج - معمولاً سبب ایجاد مراکزی با طراحی و معماری مشابه می‌شود.

د - موجب تغییر شکل منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها می‌شود.

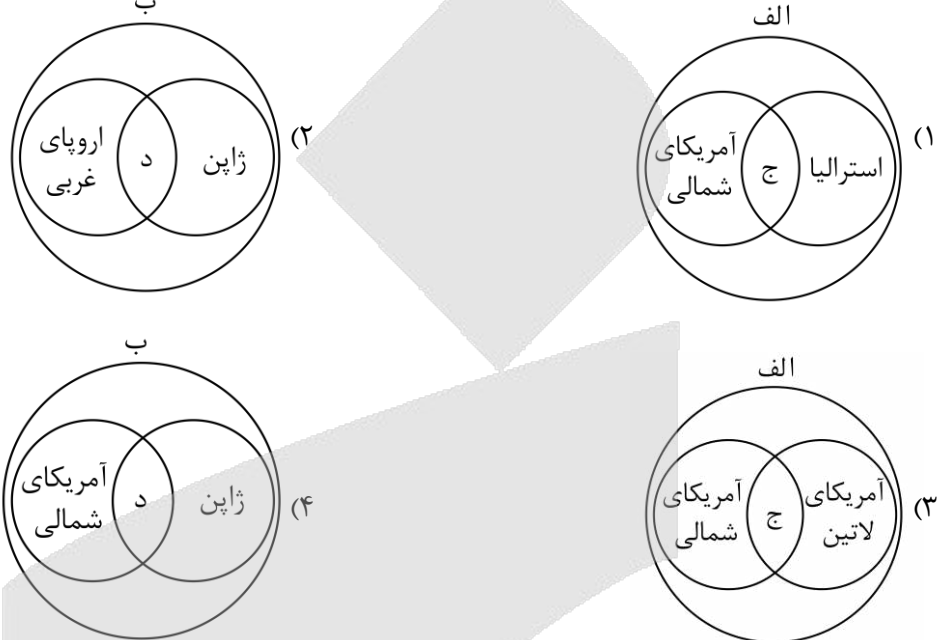
(۱) «الف» و «ج»: نوع دوم - «ب» و «د»: نوع سوم

(۲) «الف» و «د»: نوع دوم - «ب» و «ج»: نوع سوم

(۳) «الف» و «ج»: نوع سوم - «ب» و «د»: نوع دوم

(۴) «الف» و «د»: نوع سوم - «ب» و «ج»: نوع دوم

- ۹۳- با توجه به موارد زیر، کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟
- الف - کشورهایی که به صدور سرمایه، یعنی سرمایه‌گذاری در دیگر نواحی جهان می‌پردازند.
- ب - کشورهایی که عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام‌اند.
- ج - دارای زیرساخت‌های مناسب برای توسعه اقتصادی و برخوردار از صنایع نو هستند.
- د - به واردات کالاهای صنعتی وابسته‌اند و بازار خوبی برای تولیدات صنعتی هستند.

- ۹۴- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟
- «کشور دارای نوعی الگوی مدیریت سیاسی فضا است که از خصوصیات مهم آن موارد است.»

- الف - دارای مدیریت‌های محلی است که تصمیمات دولت مرکزی را اجرا می‌کنند.
- ب - برخی مناطق دارای اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه خود هستند.
- ج - حکومت و توزیع قدرت در سرزمین دارای دو سطح ملی و منطقه‌ای است.
- د - نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری به صورت متمرکز در مرکز قرار دارد.

(۱) فرانسه همانند جمهوری آذربایجان - «ج» و «د»

(۲) فرانسه برخلاف عراق - «الف» و «د»

(۳) جمهوری آذربایجان همانند انگلستان - «ب» و «ج»

(۴) انگلستان برخلاف عراق - «الف» و «ب»

- ۹۵- کدام یک از عوامل جغرافیایی موثر در قدرت ملی، با مصداق ذکر شده برای آن همخوانی ندارد؟

- (۱) وسعت کشور: انتقال نیروها و تدارکات چین به شرق کشور در جنگ با ژاپن
- (۲) دسترسی به آب‌های آزاد: تبدیل کشور ژاپن و انگلستان به قدرت دریایی
- (۳) موقعیت جغرافیایی کشور: نقش حائل لهستان در میان کشورهای آلمان و روسیه
- (۴) منابع انرژی و معدنی: استفاده چین و برزیل از منابع در جهت توسعه کشور

- ۹۶- کدام عبارت درباره نقش تفکر در زندگی انسان‌ها درست است؟
- (۱) پرسش‌گری از حوادث پیرامون، علت تفکر در وجود آدمی است.
 - (۲) تفکر، با استفاده از مجهولات به سوی معلومات حرکت می‌کند.
 - (۳) کسب قدرت ذاتی تفکر در انسان‌ها، به صورت تدریجی می‌باشد.
 - (۴) پرسش از حوادث پیرامون، با گذشت مدتی از تولد آغاز می‌شود.
- ۹۷- درباره دانش فلسفه می‌توان گفت:
- (۱) موضوع آن علم شامل هیچ‌یک از ویژگی‌های موجودات جهان نمی‌شود.
 - (۲) تنها دانشی است که از شیوه تفکر عقلانی درباره موضوعات مختلف استفاده می‌کند.
 - (۳) تا قبل از آن، تفکر در موضوعات عمیق و بنیادین در میان مردم رواج نداشته است.
 - (۴) در نتیجه تلاش‌های بشر برای پاسخ ضابطه‌مند به موضوعات اساسی ایجاد شده است.
- ۹۸- دقیق‌ترین پاسخ به این پرسش که «چرا معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است» در کدام گزینه بیان شده است؟
- (۱) پرداختن به مسائل هستی‌شناسی، فرع بر پرداختن به موضوعات موجود در معرفت‌شناسی است؛ هرچند که هر دوی آن‌ها در بخش ریشه‌ای فلسفه قرار دارند.
 - (۲) پیش از آنکه یک فیلسوف، به شناخت وجود و مسائل پیرامون آن بپردازد، باید بررسی کند که آیا اساساً توانایی شناخت جهان هستی را دارد؟
 - (۳) اثبات مسائل موجود در دانش معرفت‌شناسی، سبب شناخت مستقیم موضوعات مجهول در هستی‌شناسی شده و مجهولات را معلوم می‌کند.
 - (۴) از آنجا که معرفت، نوعی از وجود است، سراسر هستی را در بر می‌گیرد و پیش از پرداختن به مباحث آن، باید به هستی‌شناسی پرداخت.
- ۹۹- کدام گزینه درباره تمثیل غار افلاطون نادرست است؟
- (۱) عالم درون غار، همان زندان جهان محسوسات می‌باشد که انسان‌ها، فعلاً در آن قرار گرفته‌اند.
 - (۲) مردمان درون غار، افراد گرفتار در عادت‌های غیرمنطقی هستند که سخن فیلسوفان را نمی‌پذیرند.
 - (۳) شخص هدایت‌شده به بیرون غار، فیلسوفی است که از ابتدا دچار عادت‌های غیرمنطقی نشده است.
 - (۴) سایه‌هایی که درون غار هستند، همان باورهای نادرستی بوده که افراد گمان به درستی آن باورها دارند.
- ۱۰۰- کدام گزینه در تکمیل عبارت زیر دقیق‌تر است؟
- یونان مهد تفکر فلسفی است؛ زیرا...
- (۱) نخستین بار دانش فلسفه در آنجا شکل گرفت.
 - (۲) اولین بار در آنجا تفسیر جهان با روش فلسفی رایج شد.
 - (۳) نخستین مجموعه‌های فلسفی از یونان باستان به یادگار مانده است.
 - (۴) پرداختن به مسائل وجودشناسی و معرفت‌شناسی از یونان باستان آغاز شده است.

۱۰۱- کدام گزاره می‌تواند مورد پذیرش سوفیست‌ها قرار بگیرد؟

- ۱) واقعیت‌های هستی حاصل انعکاس ذهن بشر بوده و هیچ‌کس نمی‌تواند مدعی شود که واقعیت‌های نسبی را درک کرده است.
- ۲) سرد یا گرم دانستن هوا، ارتباطی با وضعیت جوی ندارد و نسبت به هر کس و در هر زمان و مکانی متفاوت از دیگری درک می‌شود.
- ۳) واقعیت‌های مستقل از ذهن، توسط حواس انسان‌ها قابل دست‌یابی نیست و هیچ ابزار دیگری نیز برای شناخت آن در دسترس آدمی نمی‌باشد.
- ۴) تنها زمانی می‌توان به واقعیت ثابت دست پیدا کرد که حواس همه انسان‌ها به حقایق یکسانی دست پیدا کند و در غیر این صورت، حقیقت نسبی است.

۱۰۲- رسالت الهی سقراط در کدام گزینه بیان شده است؟

- ۱) در جست‌وجوی علم و دانش باشد و آن را به دیگران نیز آموزش بدهد.
 - ۲) مردم آتن را متقاعد کند که باید به‌جای ثروت دنیوی، به فضیلت توجه کنند.
 - ۳) هم‌نشینی با تهی‌دستان و توانگران برای اینکه به او گوش دهند و سؤال بپرسند.
 - ۴) به مردم آتن یادآوری کند که بدی، تندتر از مرگ می‌دود و از آن خطرناک‌تر است.
- ۱۰۳- اینکه «به سمت چیزی می‌رویم یا می‌کوشیم از خطرهای دور شویم» به کدام ویژگی شناخت مربوط است؟

- ۱) تدریجی بودن شناخت
- ۲) ممکن بودن شناخت
- ۳) محدود بودن شناخت
- ۴) خطاپذیر بودن شناخت

۱۰۴- کدام عبارت به‌نحو بهتری بیان‌کننده مراحل موجود در شناخت تجربی است؟

- ۱) مشاهده ابرهای باران‌زا ← تجزیه و تحلیل این مشاهدات توسط حواس ← رسیدن به رابطه علیت میان اجتماع ابرها و بارش باران توسط عقل.
- ۲) مشاهده خیس شدن زمین ← تبیین و بررسی این موضوع توسط عقل ← پی بردن به این موضوع که دقایقی پیش در شهر باران باریده است.
- ۳) احساس سرمای شدید در خانه ← حرکت به سمت درب و پنجره‌های خانه برای بستن آن‌ها ← گرم شدن خانه در اثر بستن درب و پنجره‌ها.
- ۴) پی بردن به رابطه علیت توسط عقل ← یادآوری قانون عقلی نظم در میان پدیده‌های جهان ← اثبات اینکه طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند.

۱۰۵- اگر بخواهیم دیدگاه پروتاگوراس را در مورد بی‌اعتباری کل معرفت توضیح دهیم، کدام یک از گزینه‌های زیر مثال بهتری از این موضوع است؟

- ۱) نظریه نسبیت انیشتین پس از نظریه مکانیک نیوتونی توانست ایرادات آن را به درستی توضیح دهد و تصحیح کند.
- ۲) تفاوت نسل‌ها سبب می‌شود نسل‌های مختلف روش‌های مختلف را برای خرید و فروش کالا و خدمات به کار ببرند.
- ۳) با توجه به دیدگاه‌های مختلف انسان‌ها در مورد خوبی و بدی، امور اخلاقی واحد در جوامع مختلف، می‌توانند متفاوت باشند.
- ۴) در پزشکی انسان‌های مختلف بر اساس داده‌های ژنتیکی نیازمند درمان‌های مختلف حتی در مورد یک بیماری مشابه هستند.

۱۰۶- کدام عبارت در مورد پیوند میان عقل و دین و سازگاری آنها نادرست است؟

- ۱) ملاصدرا اثبات کرد گرچه در ظاهر میان داده‌های عقل و معارف وحیانی تعارض وجود دارد؛ اما می‌توان گفت عقل و وحی تکمیل‌کننده یکدیگر هستند.
- ۲) ملاصدرا معتقد بود که عقل و دین در احکام خود با یکدیگر تطبیق دارند و به حال حکمتی که قوانین آن مطابق با کتاب و سنت نباشد، افسوس می‌خورد.
- ۳) صدرالمتهلین پایه بحث‌های علمی و فلسفی خود را روی پیوند عقل، کشف و شرع گذاشت و به روشنی نشان داد که آنها در همه حال مؤید یکدیگر هستند.
- ۴) ملاصدرا می‌کوشید برای کشف حقایق الهیات از مقدمات برهانی (عقلی)، مطالب شهودی و مواد قطعی دینی (آنچه از قرآن و حدیث استخراج می‌شود) استفاده نماید.

۱۰۷- کدام گزینه درست است؟

- ۱) دکارت صرفاً جسم انسان را ماشین پیچیده می‌داند؛ درحالی‌که جسم و روح آدمی از نظر توماس هابز، یک ماشین پیچیده مادی است.
- ۲) از آنجا که ماتریالیست‌ها به تک‌ساحتی بودن انسان اعتقاد دارند، پس اموری همچون نیاز به اجتماع، اخلاق و عدالت را انکار می‌کنند.
- ۳) داروین با مطرح کردن نظریه پیدایش حیات و تحول تدریجی موجودات زنده، به این نتیجه رسید که انسان، دارای یک ساحت می‌باشد.
- ۴) ذهن و روان از نظر ماتریالیست‌ها، اموری حقیقی هستند که پیچیدگی‌های بسیاری دارند و هر انسانی از لحظه تولد، دارای آنها است.

۱۰۸- کدام گزینه منطبق با اندیشه‌های انسان‌شناسانه کانت است؟

- ۱) اقرار به وجود اخلاق در انسان، به معنای اقرار به وجود نفس مجرد از ماده است.
- ۲) اختیار و اراده تنها در جایی معنا دارد که انسان، دارای اخلاق و وجدان اخلاقی باشد.
- ۳) ناگزیر هستیم تا از وجود علت (نفس غیرمادی)، وجود معلول (اخلاق) را نتیجه بگیریم.
- ۴) بدن مادی به این دلیل دارای ویژگی اختیار است که انسان، یک نفس مجرد از ماده دارد.

۱۰۹- در مورد تفاوت دیدگاه ملاصدرا با سایر فیلسوفان مسلمان کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) برخلاف نظر سایر فیلسوفان مسلمان، ملاصدرا روح و جسم را «حقایقی انضمامی» نمی‌دانست؛ بلکه از تعبیر «وجوه اتحادی» برای آنها استفاده می‌کرد.
- ۲) ملاصدرا معتقد است روح و بدن هر انسان، با یکدیگر اتحاد حقیقی دارند و هر پیش‌آمدی در یکی از این دو، می‌تواند بر دیگری نیز اثرگذار باشد.
- ۳) ملاصدرا برخلاف ابن‌سینا و ارسطو اعتقاد دارد که برخی از ویژگی‌های روح، بالفعل و برخی دیگر بالقوه است که به نحوی خاص فعلیت می‌یابد.
- ۴) ملاصدرا روح انسان را آخرین درجه کمال موجودات زنده می‌داند که آنها می‌توانند به این درجه برسند و ظرفیت این تکامل، بی‌نهایت می‌باشد.

۱۱۰- چرا از نظر کانت، احسان و نیکوکاری به دیگران فعلی اخلاقی است؟

- ۱) زیرا مطابق با فضیلت است و سبب سعادت انسان می‌شود.
- ۲) چون همه انسان‌ها نیکوکاری را برای اطاعت از وجدان خود انجام می‌دهند.
- ۳) زیرا قاعده نیکوکاری به دیگران می‌تواند تبدیل به یک قانون کلی و عمومی شود.
- ۴) چون نیکوکاری به دیگران باعث می‌شود دیگران نیز در قبال من نیکوکار باشند و منفعت شخصی من حفظ می‌شود.

بودجه بندی دروس آزمون بعد...

تاریخ برگزاری: ۲ مردادماه

جامعه‌شناسی ۱

زندگی اجتماعی
(کنش‌های ما، پدیده‌های
اجتماعی، جهان اجتماعی)
صفحه‌های ۱ تا ۲۸

علوم و فنون ادبی ۱

فصل اول (درس‌های ۱ تا ۳)
+ کارگاه تحلیل فصل اول
صفحه‌های ۱۰ تا ۳۵

ریاضی و آمار ۱

معادله درجه دوم
(معادله و مسائل توصیفی، حل
معادله درجه ۲ و کاربردها)
صفحه‌های ۹ تا ۳۲

تاریخ ۱

فصل اول:
تاریخ‌شناسی
درس‌های ۱ تا ۳
صفحه‌های ۱ تا ۲۸

زبان عربی ۱

ذَاكَ هُوَ اللَّهُ
أَنْتُمْ مَسْؤُولُونَ
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۳۰

روان‌شناسی

روان‌شناسی: تعریف و روش مورد
مطالعه
صفحه‌های ۸ تا ۳۳

اقتصاد

اصول انتخاب در کسب و کار
درس‌های ۱ تا ۴
صفحه‌های ۱ تا ۴۲

فلسفه و منطق

منطق
منطق و مباحث آن (منطق، ترازوی اندیشه)
روابط میان ذهن، زبان و خارج
(لفظ و معنا، مفهوم و مصداق)
صفحه‌های ۱ تا ۲۶

فلسفه ۱
فلسفه و ابعاد آن (چیستی فلسفه، ریشه و
شاخه‌های فلسفه)
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

جغرافیا ۱

فصل اول:
جغرافیا چیست؟
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۱۲

اختیاری - ویژه دانش‌آموزان پیش‌تاز

فلسفه ۲

هستی و چیستی
درس ۱
صفحه‌های ۱ تا ۷

زبان عربی ۳

مِنَ الْأَشْعَارِ الْمَنْسُوبَةِ إِلَى الْإِمَامِ
عَلِيٍّ (ع)
متن درس
صفحه‌های ۱ تا ۴

علوم فنون ادبی ۳

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و
سیزدهم
(دوره بازگشت و بیداری تا پایان
«شعر عصر بیداری»)
صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه دوازدهم

جمع بندی پایه یازدهم

ویژه کنکوری های ۱۴۰۵

دفترچه پاسخ

پنجشنبه ۱۹ تیرماه ۱۴۰۴

- ✓ پاسخنامه سریع؛ برای بررسی فوری بعد از آزمون
- ✓ تحلیل تمام گزینه های هر سؤال؛ برای بررسی سؤالاتی که پاسخ نادرست داده اید
- ✓ نکات و درسنامه های آموزشی؛ برای یادگیری کامل مباحث هر سؤال
- ✓ مشاوره تستی؛ برای یادگیری انواع روش های حل تست
- ✓ استراتژی آزمون؛ برای یادگیری مدیریت زمان و مدیریت جلسه آزمون

ویراستاران	طراحان	مسئول درس	درس
ریحانه تک - نرجس تیمناک داوود بوالحسنی - سحر شاه سنایی	محمد نوربخش - سعید عزیزخانی - امیر زراندوز محمد یگانه - حمیدرضا سجودی	محمد نوربخش	ریاضی
فاطمه عباسی - اعظم نوری نیا محمد رزمی	حسن وسکری - مهدی ضیایی - علی امیرسلیمانی افشین محی الدین - مجتبی بلاغتی ابوالفضل غلامی - مهران قندی - فاطمه حمیدی	حسن وسکری	زبان و ادبیات فارسی
آزاده میرزایی - کوثر رعدی محمد حسین هاشمی	الهام میرزایی - فروغ تیموریان - آزاده میرزایی الهام رضایی - بهزاد اندرز	الهام میرزایی	علوم اجتماعی
علی رمضانی - احسان کلاته امیرحسین محمدپور	الهه همایونزاده - حمیدرضا توکلی - مژده طالب	الهه همایونزاده	روان شناسی
مریم آقایی - کیارش پورمهدی	هاله کریمی - کاظم غلامی - محمدعلی تابانفر محمدعلی کاظمی نصرآبادی	هاله کریمی	زبان عربی
سارا خداوردیان - مریم خسروی سیدمهدی کیانفر - محمدرسائی	علیرضا کاهیدوند - منصوره حاجی زاده کیان کیانی دوست - رویا بهیاد	علیرضا کاهیدوند	تاریخ
زهرا فروغی - مریم خسروی عرفان جمشیدی	فرشید مشعرپور - سید مصطفی دهنوی کیان کیانی دوست	آزاده میرزایی	جغرافیا
کیمیا طهماسبی - حسن صدری ساناز نامداری	امیرمحمد نصیری - حسن صدری - کیمیا طهماسبی الهه فاضلی - محمد قربانی - محمد کشوری	امیرمحمد نصیری	فلسفه و منطق

تیم اجرایی و تولید آزمون

مرضیه بنیانی
یگانه پور ابراهیم
آتنا عبدالرحیمزاده
سرپرست آزمون: فائزه زارع

یک تیم با بیش از ۵۰۰ نفر در حال کار هستند تا آزمون‌های ماز با حداکثر کیفیت حاضر بشن و به شما کمک کنن و مسیر موفقیت رو براتون ساده‌تر کنن. همیشه از نظرات و کامنت‌های خوبتون انرژی می‌گیریم. مرسی که همراهمون هستین. راستی! حتماً در نظرسنجی آزمون شرکت کنین و نظرات و پیشنهاداتتون رو برامون بنویسین.

دکتر رسول خنجری - واحد آزمون ماز

چرا باید برای کنکور استراتژی داشت؟

تا حالا با خودت فکر کردی که چرا واقعاً توی آزمون‌های آزمایشی شرکت می‌کنی؟ فقط می‌خوای بدونی چندی؟ یا دنبال هدف بزرگ‌تری هستی؟ واقعیت اینه که آزمون آزمایشی فقط یه جدول رتبه نیست، بلکه فرصتیه برای ساختن یک مسیر حرفه‌ای و هوشمندانه برای موفقیت در کنکور.

اهداف اصلی شرکت در آزمون آزمایشی چیه؟

شرکت در این آزمون‌ها فقط به خاطر رقابت نیست. پشتش دلایل مهم‌تری خوابیده که هر کدوم نقش بزرگی توی موفقیت نهایی دارن:

اگه بخوایم خلاصه بگیم:

آزمون‌های آزمایشی کمک می‌کنن با همون زمانی که صرف می‌کنی، نتیجه بهتری بگیری. چون بهت فرصت می‌دن که سبک خودتو بشناسی، اصلاحش کنی و یک استراتژی مؤثر برای موفقیت بچینی. فرض کن یه نفر دیگه درست مثل تو درس بخونه ولی آزمون آزمایشی شرکت نکنه. به احتمال زیاد، نتیجه تو در کنکور بهتر میشه. چرا؟ چون تو تمرین کردی، اشتباهاتتو شناختی و ذهنی آماده‌تر وارد میدان شدی.

۱ نظم در مطالعه: قدم اول پیشرفت

انسان با اینکه از نظر ژنتیکی خیلی به شامپانزه نزدیکه، اما تفاوت بزرگش در توانایی برنامه‌ریزیه. شامپانزه نهایتاً بتونه برای چند ساعت آینده فکر کنه، اما انسان برای سال‌ها و حتی قرن‌ها برنامه‌ریزی می‌کنه. پس راز پیشرفت در برنامه‌ریزی بلندمدته. حالا برنامه‌ریزی برای یک سال کنکوری خیلی سخته، درسته؟

آزمون‌های آزمایشی میان این پروژه بزرگ یک‌ساله رو تبدیل می‌کنن به پروژه‌های دو هفته‌ای. این یعنی:

- برنامه‌ریزی آسون‌تر
 - هدف‌های کوتاه‌مدت قابل پیگیری
 - جلوگیری از نوسانات هیجانی و رها کردن برنامه
- مثل همون کاری که معلم‌ها با آزمون‌های هفتگی می‌کنن. اگه معلم هر هفته سوال نپرسه، بیشتر دانش‌آموزا تا شب امتحان درس نمی‌خوانن. اما وقتی می‌دونی قراره هر دو هفته آزمون بدی، دیگه نمی‌تونی درس خوندتو عقب بندازی.

۲ مهارت مدیریت جلسه آزمون

آیا فقط دانش بالا برای موفقیت کافیه؟ نه!

خیلی‌ها با سطح علمی خوب، به خاطر مدیریت ضعیف در جلسه آزمون نتیجه‌ی دلخواه نمی‌گیرن. تو مقاله‌های بعدی قراره بهت یاد بدیم چطور با استفاده از آزمون‌های آزمایشی، مهارت مدیریت جلسه رو پیدا کنی تا بتونی با همین سطح از سواد، بهترین بازده رو داشته باشی و بعد آزمون حسرت نخوری.

۳ یاد گرفتن از آزمون

خیلی از کارشناس‌ها می‌گن «بررسی آزمون» حتی مهم‌تر از خود آزمونیه. چرا؟ چون آزمون بهت نشون می‌ده کجاها اشکال داری. اگر بعدش دقیق بررسی کنی، اشتباهاتتو می‌فهمی و احتمال تکرار شون توی آزمون بعدی خیلی کمتر می‌شه. تو مقاله‌های بعدی یاد می‌گیری چطور آزمونتو بررسی کنی و ازش درس بگیری.

۴ ارزیابی روش مطالعه و برنامه‌ریزی

با آزمون دادن متوجه می‌شی روشی که داری پیش میری مؤثره یا نه. مثلاً: روشی که باهاش زیست می‌خونی جواب می‌ده؟ زمان مناسبی برای درس‌ها گذاشتی یا باید تنظیمش کنی؟ آزمون مثل آینه‌ست، بهت نشون می‌ده چیزی که داری انجام می‌دی به نتیجه می‌رسه یا نه.

۵ مرور و تثبیت مطالب خوانده‌شده

آزمون، مرور فعال و باکیفیت دوهفته‌ی مطالعاتیه. فرق مرور معمولی (مثلاً از روی خلاصه‌نویسی‌ها) با مرور از طریق آزمون توی اینه که:

- مرور معمولی منفعل و انبارکردنیه
- مرور از طریق آزمون فعاله، ذهن رو به چالش می‌کشه و باعث یادگیری عمیق‌تر میشه

مثل آزمایش خون می‌مونه؛ لازم نیست کلی خون بگیری، چند سی‌سی هم نشون می‌ده وضعیت بدنت چطوره. آزمون استاندارد هم با نمونه‌گیری از مهم‌ترین مباحث، سطح یادگیری رو می‌سنجه.

چرا باید برای کنکور استراتژی داشت؟

آزمون آزمایشی فقط به امتحان نیست، به ابزار قدرتمندی برای ساختن استراتژی کگورته. باهاش می‌تونی یادگیری، ارزیابی کنی، اصلاح پشی، و بالا ببری. پس از آزمون فقط نترس و فرار کن؛ باهاش دوست شو، چون قراره هکت کمک‌کنه بهترین نسخه خودت پشی.

۱- ارزش گزاره «عدد ۹ یک عدد منفی است.» و نقیض آن در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) درست - عدد ۹ یک عدد مثبت است.
 (۲) نادرست - عدد ۹ یک عدد مثبت است.
 (۳) درست - عدد ۹ یک عدد منفی نیست.
 (۴) نادرست - عدد ۹ یک عدد منفی نیست.

(آسان - گزاره و ترکیب عطفی و فصلی - مفهومی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

برای ساخت نقیض یک گزاره کافی است فعل آن را نفی کنیم. از طرفی نقیض گزاره p را به صورت $\sim p$ نمایش می‌دهیم. به عنوان مثال گزاره (۲) یک عدد صحیح است: (p) را در نظر بگیرید. نقیض آن به صورت (۲) یک عدد صحیح نیست: $(\sim p)$ نوشته می‌شود.

عدد ۹ یک عدد مثبت است؛ بنابراین گزاره داده شده نادرست است. از طرفی نقیض آن به صورت (عدد ۹ یک عدد منفی نیست) نوشته می‌شود.

دام تستی

اعداد می‌توانند مثبت، صفر یا منفی باشند؛ بنابراین نقیض منفی بودن، مثبت بودن نمی‌باشد چون در این صورت عدد صفر در نظر گرفته نشده است؛ اگر نوشته بود «عدد ۹ یک عدد نامنفی است» نقیض درست مطرح شده بود.

گروه آموزشی ماز

۲- در جدول ارزش گذاری زیر ستون آخر کدام است؟

p	q	$((\sim p \wedge q) \vee p) \Rightarrow p$
د	د	
د	ن	
ن	د	
ن	ن	

(۲)

ن
د
د
د

(۴)

د
د
ن
د

(۱)

د
ن
د
ن

(۳)

د
ن
د
د

(متوسط - ترکیب عطفی، فصلی و شرطی - استدلالی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

جدول را به صورت زیر تکمیل می‌کنیم تا جواب به دست آید.

p	q	$\sim p$	$(\sim p \wedge q)$	$(\sim p \wedge q) \vee p$	$((\sim p \wedge q) \vee p) \Rightarrow p$
د	د	ن	ن	د	د
د	ن	ن	ن	د	د
ن	د	د	د	د	ن
ن	ن	د	ن	ن	د

گروه آموزشی ماز

۳- ارزش کدام گزاره زیر نادرست است؟

- (۱) $p \Rightarrow p$
 (۲) $p \vee \sim p$
 (۳) $((p \vee q) \wedge p) \wedge \sim p$
 (۴) $(q \Leftrightarrow \sim q) \Rightarrow p$

(متوسط - ترکیب شرطی و دو شرطی - مفهومی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

۱ گزاره $p \Rightarrow p$ ارزش درست دارد؛ زیرا:

p	$p \Rightarrow p$
د	$د \Rightarrow د \equiv د$
ن	$د \Rightarrow ن \equiv د$

۲ گزاره $p \vee \sim p$ ارزش درست دارد؛ زیرا:

p	$\sim p$	$p \vee \sim p$
د	ن	د
ن	د	د

۱۴۰۴-۰۵

بنابراین $(p \vee q) \wedge p \equiv p$ قانون جذب $\rightarrow p \wedge \sim p \equiv F$ ۳

p	$\sim p$	$p \wedge \sim p$
د	ن	ن
ن	د	ن

۴

q	$\sim q$	$q \leftrightarrow \sim q$
د	ن	ن
ن	د	ن

بنابراین $(q \leftrightarrow \sim q) \Rightarrow p$
F

گزاره شرطی به انتهای مقدم درست است.

ترکیب فصلی $p \vee q$: تنها در حالتی نادرست است که هر دو گزاره نادرست باشند.
 ترکیب عطفی $p \wedge q$: تنها در حالتی درست است که هر دو گزاره درست باشند.
 ترکیب شرطی $p \Rightarrow q$: تنها در حالتی نادرست است که p درست و q نادرست باشد.
 ترکیب دو شرطی $p \Leftrightarrow q$: در حالتی که دو گزاره هم‌ارزش باشند، درست است.
 نقیض گزاره ($\sim p$): ارزش گزاره $\sim p$ مخالف ارزش گزاره p است.

مشابه این سؤال در کنکور سراسری ۱۳۹۸ خارج از کشور آمده است.

کدام یک از هم‌ارزی‌های زیر، نادرست است؟

$p \vee (p \wedge q) \equiv p$ (۲)

$p \wedge (p \vee q) \equiv p$ (۱)

$(\sim p \vee q) \equiv (p \Rightarrow q)$ (۴)

$(\sim p \vee q) \equiv (q \Rightarrow p)$ (۳)

پاسخ: گزینه ۳

گروه آموزشی ماز

۴- در کدام گزینه خطا رخ نداده است؟

$\sqrt{(\frac{5}{2} - \sqrt{24})^2} = \sqrt{24} - \frac{5}{2}$ (۲)

$\frac{3\sqrt{8}}{\sqrt{8}+2} = \frac{3 \times 1}{1+2} = \frac{3}{3} = 1$ (۱)

$\sqrt{\frac{5+2 \times 7}{7}} = \sqrt{\frac{49}{7}} = \sqrt{7}$ (۴)

$\sqrt{21-3\sqrt{16}} = \sqrt{21-12} = 3$ (۳)

(آسان - استدلال و اثبات ریاضی - مفهومی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۳

نکته ۱:

در محاسبات ریاضی اولویت انجام اعمال به ترتیب ۱- تقسیم ۲- ضرب ۳- جمع و منها است.

نکته ۲:

در محاسبه رادیکال‌ها $a\sqrt{b}$ از ضرب a در جذر b محاسبه می‌شود مثلاً:

$5\sqrt{36} = 5 \times 6 = 30$

بررسی گزینه‌ها:

۱ در صورت و مخرج $\sqrt{8}$ را نمی‌توان ساده کرد و ادامه محاسبات تحت تأثیر این اشتباه انجام شده است.

۲ $\sqrt{25} < \sqrt{24}$ پس $\sqrt{24} < 5$ پس: $\sqrt{(\frac{5}{2} - \sqrt{24})^2} = 5 - \sqrt{24}$

۳ درست

۴ در صورت کسر داریم:

بنابراین محاسبات به اشتباه انجام شده است.

گروه آموزشی ماز

۱۴۰۴-۰۵

$\sqrt{21-3\sqrt{16}} = \sqrt{21-3 \times 4} = \sqrt{21-12} = \sqrt{9} = 3$

$5+2 \times 7 = 5+(2 \times 7) = 5+14 = 19$

۵- در کدام یک از گزینه‌های زیر یک تابع ثابت توصیف شده است؟

- ۱) به مناسبت روز درختکاری هر دانش‌آموز یک نهال می‌کارد.
- ۲) هزینه یک لیتر بنزین عادی در هر ساعت از شبانه‌روز ۳ هزار تومان است.
- ۳) بلیت سینما در ۲ سانس اول ۱۰۰ هزار تومان و در ۳ سانس بعدی ۴۰۰ هزار تومان است.
- ۴) متحرکی با سرعت میانگین ۱۰۰ کیلومتر بر ساعت از نقطه A به نقطه B حرکت کرده و با سرعت میانگین ۵۰ کیلومتر بر ساعت برمی‌گردد.

پاسخ: گزینه ۲

(آسان - تابع ثابت - مفهومی / خط به خط - ۱۱۰۲)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ در این توصیف به ازای هر دانش‌آموز یک نهال اضافه می‌شود، بنابراین توصیف مربوط به یک تابع همانی است.
- ۲ هزینه یک لیتر بنزین در هر ساعتی از شبانه‌روز ثابت و برابر ۳ هزار تومان است، بنابراین توصیف مربوط به یک تابع ثابت است.
- ۳ قیمت بلیت در دو سانس اول با ۳ سانس بعدی متفاوت است، بنابراین توصیف مربوط به یک تابع چندضابطه‌ای است.
- ۴ توصیف سرعت بیان شده در این گزینه مربوط به یک تابع ثابت نیست.

گروه آموزشی ماز

۶- تابع زوج مرتبی $f = \{(m^2 - 6, 3), (4, k + 1), (2m^2 + m, 21)\}$ همانی و دامنه آن دو عضوی است. مقدار $m + k$ کدام است؟

- ۱) ۶ ۲) وجود ندارد ۳) -۱ ۴) ۴

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - تابع همانی - محاسباتی - ۱۱۰۲)

کافی است در هر زوج مرتب مؤلفه اول و دوم را با هم برابر قرار دهیم:

$$m^2 - 6 = 3 \Rightarrow m^2 = 9 \Rightarrow m = \pm 3$$

$$2m^2 + m = 21 \Rightarrow 2m^2 + m - 21 = 0 \xrightarrow{\Delta = 169} \begin{cases} m = \frac{-1 + \sqrt{169}}{2(2)} = \frac{-1 + 13}{4} = \frac{12}{4} = 3 \\ m = \frac{-1 - \sqrt{169}}{2(2)} = \frac{-1 - 13}{4} = \frac{-14}{4} = -\frac{7}{2} \end{cases}$$

$$k + 1 = 4 \Rightarrow k = 3$$

در بین دو معادله حل شده مقدار $m = 3$ مشترک است و آن را می‌پذیریم و همچنین با توجه به زوج مرتب دوم $k = 3$ را نیز در نظر می‌گیریم. با جایگذاری آن‌ها در تابع f داریم:

$$f = \{(3, 3), (4, 4), (21, 21)\}$$

با توجه به اینکه می‌خواهیم دامنه تابع دو عضوی باشد، بنابراین، مقادیر m و k قابل قبول نیستند.

اگر تابع زوج مرتبی f همانی باشد، در هر زوج مرتب مؤلفه‌های اول و دوم آن با هم برابر هستند. به عنوان مثال تابع زیر همانی است:

$$f = \{(-1, -1), (2, 2), (\sqrt{2}, \sqrt{2})\}$$

گروه آموزشی ماز

۷- اگر $f(x) = \begin{cases} x + a & x > 0 \\ x^2 + 1 & x \leq 0 \end{cases}$ باشد و $f(3)$ دو برابر $f(-\sqrt{2})$ باشد، مقدار a کدام است؟

- ۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - تابع چندضابطه‌ای - محاسباتی / پارامتری - ۱۱۰۲)

$$-\sqrt{2} \leq 0 \Rightarrow f(-\sqrt{2}) = (-\sqrt{2})^2 + 1 = 3$$

$$3 > 0 \Rightarrow f(3) = 3 + a$$

$$\xrightarrow{\text{طبق فرض}} 3 + a = 2 \times 3 \Rightarrow a = 3$$

گروه آموزشی ماز

۸- تابع $f(x) = (a^2 - 3)x + 2k + 3$ همانی و تابع $g(x) = (3b + 2)x + a + 1$ ثابت است. اگر نمودار تابع g بالای محور x ‌ها باشد، حاصل $6b + 4k + a$ کدام است؟

- ۱) ۶ ۲) ۴ ۳) -۸ ۴) -۱۰

تابع f همانی است، بنابراین باید ضریب x را برابر یک قرار داده و عدد ثابت آن صفر باشد:

$$f(x) = \underbrace{(a^2 - 3)}_{\text{ضریب } x} x + \underbrace{2k + 3}_{\text{عدد ثابت}}$$

$$a^2 - 3 = 1 \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow a = \pm 2$$

$$2k + 3 = 0 \Rightarrow 2k = -3 \Rightarrow k = -\frac{3}{2}$$

$$g(x) = \underbrace{(3b + 2)}_{\text{ضریب } x} x + a + 1$$

$$3b + 2 = 0 \Rightarrow 3b = -2 \Rightarrow b = -\frac{2}{3}$$

تابع g ثابت است، بنابراین باید ضریب x آن را برابر صفر قرار دهیم:

با توجه به اینکه نمودار تابع g بالای محور x قرار دارد باید $a + 1 > 0$ باشد، بنابراین $a = 2$ قابل قبول است.
در نهایت داریم:

$$6b + 2k + a = 6\left(-\frac{2}{3}\right) + 2\left(-\frac{3}{2}\right) + 2 = -4 - 3 + 2 = -5$$

گروه آموزشی ماز

۹- اگر $f(x) = \begin{cases} (3-2a)x+1 & x > 1 \\ (b+3)x^2+a & x \leq 1 \end{cases}$ تابع پلکانی باشد، حاصل $\left[-\frac{b}{2}\right] + [a+f(0)]$ کدام است؟ [] نماد جزء صحیح است)

- ۳ (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۶ (۴)

در تابع پلکانی هر ضابطه یک مقدار ثابت است؛ بنابراین باید ضرایب x و x^2 در تابع داده شده در ضابطه‌ها برابر صفر باشد؛ یعنی:

$$3 - 2a = 0 \Rightarrow a = \frac{3}{2}$$

$$b + 3 = 0 \Rightarrow b = -3$$

حال تابع f را بازنویسی می‌کنیم:

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} 1 & x > 1 \\ \frac{3}{2} & x \leq 1 \end{cases} \xrightarrow{\text{ضابطه پایینی}} f(0) = \frac{3}{2}$$

$$\text{عبارت داده شده} \left[-\frac{b}{2}\right] + [a+f(0)] = \left[\frac{3}{2}\right] + \left[\frac{3}{2} + \frac{3}{2}\right] = 1 + 3 = 4$$

در تابع پلکانی هر ضابطه از تابع چندضابطه‌ای باید مقداری ثابت باشد، یعنی ضابطه‌ها مستقل از x هستند و باید در ضابطه‌ها ضرایب جملات شامل x ، x^2 و x^3 ... را برابر صفر قرار دهیم.

گروه آموزشی ماز

۱۰- اگر $f = \{(5, 3), (2, 1), (4, 1), (3, 1)\}$ و $g = \{(-1, 2), (3, 3), (4, 2)\}$ باشند، برد تابع $f \times g$ کدام است؟

- ۳ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

ابتدا دامنه تابع $f \times g$ را به دست می‌آوریم:

$$D_{f \times g} = D_f \cap D_g = \{3, 4\}$$

$$\Rightarrow f \times g = \{(3, 1 \times 3), (4, 1 \times 2)\} = \{(3, 3), (4, 2)\}$$

$$\Rightarrow f \times g \text{ برد} = \{3, 2\}$$

برای دو تابع f و g داریم:

$$D_{f \pm g} = D_f \cap D_g$$

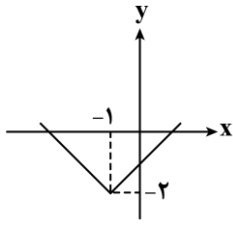
$$(f \pm g)(x) = f(x) \pm g(x)$$

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\}$$

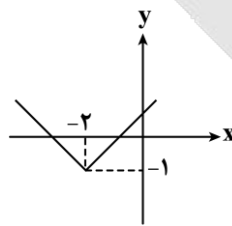
$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)}$$

گروه آموزشی ماز

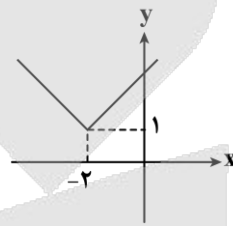
۱۱- اگر تابع $f = \{(3, a+1), (5, 2a-b)\}$ تابع همانی باشد، نمودار تابع $y = |x+a|+b$ کدام است؟

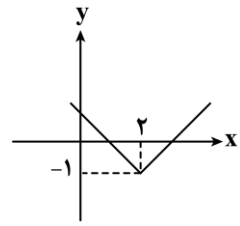
(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

(متوسط - تابع همانی و تابع قدرمطلق - محاسباتی / نموداری - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۳

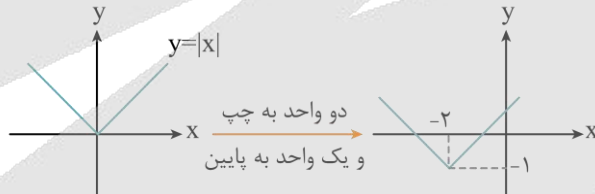
در تابع همانی در هر زوج مرتب مؤلفه اول و دوم برابرند، پس:

$$a+1=3 \Rightarrow a=2$$

$$5=2a-b \xrightarrow{a=2} 5=4-b \Rightarrow b=-1$$

$$\xrightarrow{\text{بازنویسی تابع } y} y = |x+2|-1$$

برای رسم نمودار y کافی است نمودار $|x|$ را ۲ واحد به چپ و سپس یک واحد به پایین انتقال دهیم؛ یعنی:

گروه آموزشی ماز

۱۲- اگر $f(x) = |x^2 - 1|$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ باشد، حاصل $(f+g)(0) - \left(\frac{f}{g}\right)(-2)$ کدام است؟

۶ (۴)

۴ (۳)

-۱ (۲)

-۲ (۱)

(متوسط - اعمال روی ضابطه - محاسباتی - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

$$(f+g)(0) = f(0) + g(0) \Rightarrow \begin{cases} f(0) = |-0^2 - 1| = |-1| = 1 \\ g(0) \xrightarrow[\text{طبق تعریف } x=0]{\text{sign}} g(0) = 0 \end{cases} \Rightarrow (f+g)(0) = 1+0=1$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)(-2) = \frac{f(-2)}{g(-2)} \Rightarrow \begin{cases} f(-2) = |(-2)^2 - 1| = |4-1| = 3 \\ g(-2) \xrightarrow[\text{طبق تعریف } x<0]{\text{sign}} g(-2) = -1 \end{cases} \Rightarrow \left(\frac{f}{g}\right)(-2) = \frac{3}{-1} = -3$$

$$\text{عبارت کل} = (f+g)(0) - \left(\frac{f}{g}\right)(-2) = 1 - (-3) = 1+3 = 4$$

۱۴۰۴-۰۵

دام تستی

در محاسبه $f(-2)$ ، اگر دانش‌آموز اشتباهاً به صورت زیر محاسبه کند به گزینه ۳ می‌رسد.

$$f(-2) = \left| \frac{-(-2)^2}{+4} - 1 \right| = |4 - 1| = |3| = 3 \Rightarrow \left(\frac{f}{g}\right)(-2) = \frac{3}{-1} = -3$$

$$\text{کل عبارت} = (f+g)(0) - \left(\frac{f}{g}\right)(-2) = 1 - (-3) = 1 + 3 = 4$$

نکته

طبق تعریف تابع علامت (sign)، داریم:

$$f(x) = \text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

گروه آموزشی ماز

۱۳- میانگین درآمد ماهانه کل افراد جامعه ۱۰ میلیون تومان است. اگر به حقوق هر فرد جامعه در ماه ۵۰۰ هزار تومان اضافه شود، خط فقر چقدر می‌شود؟

- (۱) ۵/۵ میلیون تومان
(۲) ۵/۲۵ میلیون تومان
(۳) ۱۰/۵ میلیون تومان
(۴) ۱۰/۲۵ میلیون تومان

پاسخ: گزینه ۲

(آسان - شاخص‌های آماری - محاسباتی - ۱۱۰۳)

نکته ۱

اگر به داده‌های جامعه مقدار a اضافه شود به میانگین داده‌ها نیز a اضافه می‌شود.

نکته ۲

از آنجایی که خط فقر برابر نصف میانگین درآمد یا نصف میانه درآمد جامعه است، پس با اضافه شدن مبلغ a به هر فرد به خط فقر مبلغ $\frac{a}{2}$ اضافه می‌شود.

میلیون تومان $(\bar{x})' = 10/5 \rightarrow$ **اضافه شدن مبلغ ۵۰۰ هزار تومان** - میلیون تومان $\bar{x} = 10$

میلیون تومان $\frac{(\bar{x})'}{2} = \frac{10/5}{2} = 5/25$ خط فقر =

گروه آموزشی ماز

۱۴- در یک منطقه ۲۳۰۰ نفر از افراد ۱۶ ساله و بیشتر شاغل‌اند. در این منطقه ۲۰۰ نفر ۱۶ ساله و بیشتر جویای کار یا بیکار هستند. درصد نرخ بیکاری در این منطقه چقدر است؟

- (۱) ۸ (۲) ۱۰ (۳) ۱۲ (۴) ۱۶

پاسخ: گزینه ۱

(آسان - شاخص‌های آماری - محاسباتی - ۱۱۰۳)

نرخ بیکاری

برای محاسبه نرخ بیکاری، نسبت تعداد افراد بیکار به تعداد افراد فعال جامعه را به دست آورده و در ۱۰۰ ضرب می‌کنیم:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

$$\text{جمعیت شاغل} + \text{جمعیت بیکار} = \text{جمعیت فعال}$$

$$\text{جمعیت فعال} = 200 + 2300 = 2500$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{200}{2500} \times 100 = 8$$

گروه آموزشی ماز

۱۵- قیمت کالایی در سال پایه برابر ۳۰۰ واحد پول و شاخص کالا در سال جاری برابر ۱۴۰ است. اگر پیش‌بینی شود که قیمت این کالا در سال بعد ۲۰ درصد تورم نسبت به سال جاری داشته باشد، قیمت آن در سال بعد چند واحد پول می‌شود؟

- (۱) ۴۸۰ (۲) ۴۹۲ (۳) ۵۱۲ (۴) ۵۰۴

ابتدا قیمت کالا را در سال جاری محاسبه می‌کنیم.

$$\frac{100}{140} = \frac{300}{x} \Rightarrow x = \frac{140 \times 300}{100} = 420$$

حالا این قیمت طبق پیش‌بینی ۲۰ درصد تورم دارد، پس:

$$420 \times \frac{120}{100} = 42 \times 12 = 504$$

قلقش رو یاد بگیر!

اگر کالایی k درصد تورم داشته باشد، برای محاسبه قیمت کالا پس از تورم می‌توان قیمت کالا را در $(1 + \frac{r}{100})$ ضرب کنیم، به طور مثال اگر قیمت کالای ۳۰۰ تومان باشد و ۴۰ درصد تورم داشته باشد، کافی است $300 \times 1/4$ را محاسبه کنیم.

گروه آموزشی ماز

۱۶- از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدام یک از قسمت‌های مشخص شده نادرست است؟
«مغولان در اوایل قرن هفتم (۶۱۶ ه. ق.) به نواحی مرزی ایران حمله کردند. خراسان که کانون فرهنگی ایران بود، ویران شد و بزرگانی چون نجم‌الدین

رازی و فریدالدین عطار نیشابوری در یورش ویرانگر مغول، کشته شدند.»

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

(دشوار - تاریخ ادبیات قرون هفتم تا نهم - خط به خط - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۳

نجم‌الدین کبری (نه نجم‌الدین رازی!) در یورش ویرانگر مغول کشته شد.

مشاوره

هر بخش از درس‌های تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی علوم و فنون ادبی چند کلیدواژه مهم دارد که سوالات حفظی این مبحث معمولاً به سراغ آن‌ها می‌روند. در هنگام مطالعه این دروس، حتماً با مداد، گوشهٔ صفحهٔ کتاب یا در دفتری جدا، این کلیدواژه‌های اصلی را به دقت بنویسید. مثلاً در این سطور ابتدایی درس یکم، واژه‌های مشخص شده دقیقاً کلیدواژه‌های اساسی کتاب هستند؛ «تاریخ‌ها و زمان‌ها» (اوایل قرن هفتم، یا ۶۳۳ و ۶۳۵ که دو تاریخ از یورش‌های مغولان به اصفهان بود)، «افراد و اشخاص» (نجم‌الدین کبری و فریدالدین عطار نیشابوری)، «مکان‌ها» (خراسان، اصفهان) و «فعل‌ها» (به‌کاررفتن فعل‌های مثبت و منفی دربارهٔ رویدادها)، «قیدها» (به‌کاررفتن قیدهایی همچون پیش و پس، بیش‌تر و کم‌تر و ...) این کلیدواژه‌ها معمولاً به شکل دام‌های تستی گمراه‌کننده در صورت سؤال یا گزینه‌ها تغییر می‌کنند.

گروه آموزشی ماز

۱۷- کدام یک از آثار ادبیات فارسی در قرن هفتم، به ترتیب، متعلق به جریان «ساده‌نویسی» و «پیچیده‌نویسی» است؟

۲) طبقات ناصری - تاریخ و صّاف

۱) مرصادالعباد - تاریخ‌الرسل و الملوک

۴) اخلاق‌الاشراف - تاریخ گزیده

۳) کشف‌الاسرار - تاریخ جهانگشای جوینی

(متوسط - تاریخ ادبیات قرون هفتم تا نهم - خط به خط - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

نثر در این دوره بیشتر به **دو جریان** گرایش پیدا کرد:

۱. «ساده‌نویسی» در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصادالعباد

۲. «پیچیده‌نویسی»، با محتوای عمدتاً تاریخ حاکمان وقت که در آثاری همچون تاریخ و صّاف و تاریخ جهانگشای جوینی دیده می‌شود.

تذکره! **دقت کنید** «تاریخ‌الرسل و الملوک» معروف به تاریخ طبری، کتابی است به زبان عربی که توسط محمد بن جریر بن طبری، در قرن چهارم نوشته شده است.

گروه آموزشی ماز

۱۸- شاعران کدام گزینه، همگی به پیروی و تقلید از «نظامی»، مثنوی سروده‌اند؟

۲) عطار نیشابوری، سلمان ساوجی، خواجه کرمانی

۱) ابن یمین، فخرالدین عراقی، جامی

۴) خواجه کرمانی، سلمان ساوجی، جامی

۳) جامی، عبید زاکانی، سلمان ساوجی

(متوسط - تاریخ ادبیات قرون هفتم تا نهم - خط به خط - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

خواجه کرمانی: چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده است.

سلمان ساوجی: جمشید و خورشید او به شیوهٔ داستان‌های نظامی سروده شده است.

جامی: مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که تحفه‌الاحرار یکی از آن‌هاست.

تذکره!

برای خواجه کرمانی هیچ اثری نام برده نشده اما کتاب بر پیروی او از پنج گنج نظامی تأکید کرده است. به این مورد توجه داشته باشید. متن کتاب مهم‌ترین منبع شما در سوالات تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی است و تسلط بر آن وابه‌واو مورد نیاز است.

برای اطلاع بیشتر، نام مثنوی‌های خواجه به این ترتیب است: روضة‌الانوار، کمال‌نامه، گوهرنامه، همای و همایون، گل و نوروز

گروه آموزشی ماز

۱۹- سبک کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

کرد مرا جفتِ غم طاقِ دو ابروی دوست

۱) آفتِ جانِ من است طرهٔ جادوی دوست

تمکین نمی‌کند کس درویش بینوا را

۲) زر باید ای «نزاری» تا کی خروش و زاری

چه دهی و سوسه دیدم هنری نیست تو را

۳) کار با عشق فتاد از سرم ای عقل برو

انده فردا مبر، گیتی خواست و باد

۴) نیز چه خواهی دگر، خوش بزی و خوش بخور

(متوسط - ویژگی‌های شعر سبک عراقی - خط به خط - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

توصیه به خوش‌باشی و شادی از درون‌مایه‌های بسیار رایج در **سبک خراسانی** است.

سایر ابیات متعلق به سبک عراقی هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ غم‌گرایی عاشق از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است.
- ۲ در سبک عراقی، استفاده از «تخلص» شاعری در غزل بسیار رایج است.
- ۳ برتری عشق بر عقل از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است.

مشاوره

در چنین تیپ سوالاتی که در مورد تشخیص سبک‌های ادبی است، ابتدا سعی کنید ابیات را از دیدگاه قلمرو فکری بررسی کنید و برای چنین کاری شما ابتدا باید ویژگی‌ها و تفاوت‌های فکری هر دوره سبک ادبی را بدانید و اگر نتوانستید به پاسخ مدنظر برسید، در مرحله دوم سراغ ویژگی‌های قلمرو زبانی بروید و آن را بررسی نمایید. **یادتون باشه** که بررسی ویژگی‌های ادبی، در سوالات کلی مربوط به سبک‌های ادبی، در اولویت آخر شما باشد؛ زیرا می‌توان با قلمرو فکری و زبانی به پاسخ رسید و در سوالاتی که امکان رسیدن به پاسخ وجود نداشت باید ویژگی‌های قلمرو ادبی را بررسی نمایید.

گروه آموزشی ماز

۲۰- کدام مورد از ویژگی‌های ادبی شعر «سبک عراقی» است؟

- ۱ استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ در شعر این دوره رایج است.
- ۲ در شعر این دوره، مقام معشوق اندک‌اندک متعالی می‌گردد تا آنجا که گاه با معبود یکی می‌شود.
- ۳ توجه به علوم ادبی از جمله «بیان و بدیع» بیشتر شد.
- ۴ شاعران به استعاره‌های دور از ذهن و بی‌روح روی آوردند.

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - ویژگی‌های شعر سبک عراقی - خط به خط - ۱۱۰۴)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ از ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی است.

رفع ابهام

ردیف در شعر فارسی به تدریج به سمت پیچیدگی، طولانی شدن و خوش‌آهنگ‌تر شدن می‌رود؛ ردیف در دوره خراسانی کم‌بسامد و یا ساده است. در سده پنجم و ششم، پربسامدتر ولی هنوز ساده است و در سبک عراقی همین روند را ادامه می‌دهد. بالاخره در سبک هندی است که ردیف‌های طولانی، دشوار و خوش‌آهنگ به ویژگی پربسامدی تبدیل می‌شوند.

۲ از ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی است.

۴ از ویژگی‌های ادبی نثر سبک عراقی است.

سبک‌شناسی: سبک عراقی

گروه آموزشی ماز

۲۱- کدام گزینه درباره سبک عراقی نادرست است؟

- ۱) به علت کشتن یا متواری ساختن فضلا و نابودی کتابخانه‌ها، از صحت مطالب کاسته شد.
- ۲) به علت نبودن استادان بزرگ و از بین رفتن مراکز علمی، تحقیق و تتبع در بین علما تضعیف شد.
- ۳) در اندیشه ادیبان این دوره، تعمق و تفکر جای صنایع ادبی را گرفت.
- ۴) در این دوره، کتاب عرفانی مهمی به نثر نوشته نشد.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - ویژگی‌های نثر سبک عراقی - خط به خط - ۱۱۰۴)

در اندیشه ادیبان این دوره، صنایع ادبی جای تعمق و تفکر را گرفت؛ اما چون استعداد‌های بزرگی در این عرصه ندرخشیدند، در کتاب‌های مصنوع و متکلف بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند و به استعاره‌های دور از ذهن و آوردن سجع‌های متوالی و بی‌روح روی آوردند.

گروه آموزشی ماز

۲۲- با توجه به واژه‌های مشخص شده، کدام یک از ارکان تشبیه نادرست است؟

- ۱) این شه خورشیدرای ماه‌رایت را نگر
 - ۲) بلبیل نبود در چمنش برگ و نوائی
 - ۳) چو گان حیات تا بخوردیم
 - ۴) چو شه گشت مست از می لعل فام
- نعل خنکش شمسۀ ایوان کیوان آمده (مشبهه)
 چون گلبن خندان برد باد خزانش (مشبهه به)
 در راه به سر دوان چو گویم (وجه شبهه)
 یکی آه از دل برآورد سام (ادات تشبیه)

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - تشبیه - ترکیبی - ۱۱۰۳)

در این بیت «چون» در معنای «وقتی که» به کار رفته و ادات تشبیه نیست؛ بنابراین واژه پس از آن نمی‌تواند مشبهه باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ نعل ← مشبه (نعل اسب ممدوح را به شمسۀ ایوان کیوان تشبیه نموده‌است).

۳ [ما]: مشبهه گوی: مشبهه به چو: ادات تشبیه به سر دوان بودن: وجه شبهه

۴ لعل فام ← مانند لعل

ادات تشبیه

مشاوره: تشبیه همیشه در کنکور اهمیت فراوانی داشته است؛ زیرا آرایه‌ای مفهومی است که شکل‌های متنوع و گوناگون دارد (گاه پوشیده و مضمّر) و تشخیص آن‌ها از موضوعات اصلی کنکور بوده است. در کنکورهای سال‌های اخیر شاهد طرح سوال‌هایی مستقل از پایه‌های تشبیه و مخصوصاً «وجه شبهه» و «ادات تشبیه» بوده‌ایم.

مشبه: آن بخش از تشبیه است که ادعا می‌کنیم به چیز دیگر شباهت دارد و به عبارتی موضوع سخن است.

مشبهه: آن بخش از آرایه تشبیه است که ادعا می‌کنیم به چیز دیگری شباهت دارد و از طریق آن «مشبهه» را توصیف می‌کنیم.

وجه شبهه: صفت و ویژگی مشترک میان مشبه و مشبهه است که در مشبهه پرنگ‌تر و برجسته‌تر است.

ادات تشبیه: کلمه‌ای است که رابطه شباهت را میان مشبه و مشبهه نشان می‌دهد و بر همانندی دلالت دارد.

۲۳- نوع تشبیه در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) گره موی تو بندی است که بر پای دل است
 ۲) نبود از تو گریزی چنین که بار غم دل
 ۳) عمری گذشت در غم هجران روی دوست
 ۴) ابرویش خم به کمان ماند و قد راست به تیر

۱) گره موی تو بندی است که بر پای دل است
 ۲) نبود از تو گریزی چنین که بار غم دل
 ۳) عمری گذشت در غم هجران روی دوست
 ۴) ابرویش خم به کمان ماند و قد راست به تیر

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - تشبیه - ترکیبی - ۱۱۰۳)

در بیت این گزینه، تشبیه گسترده وجود دارد: تشبیه ابرو به کمان، قد به تیر در سایر ابیات، تشبیه فشرده وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) گره موی تو بند است: تشبیه فشرده به صورت جمله اسنادی. برقع روی تو باری است: تشبیه فشرده اسنادی.
- ۲) بار غم: تشبیه فشرده به صورت اضافی
- ۳) «مرغم درون آتش» و «ماهی برون آب»: دو تشبیه فشرده به صورت جمله اسنادی

انواع تشبیه

الف: تشبیهی که ۳ یا ۴ رکن را در خود داشته باشد، تشبیه گسترده نام دارد.

چهار رکنی:

<p>گشتم از اشک ندامت مخزن گنج گهر باغبان، همچو نسیم ز در خویش مران («ز در خویش مران» وجه شبه است. در مصراع دوم، تشبیه داریم، ولی وجه شبه ذکر نشده است.) گشت چون خال سیاه تو مرا روز سپید (وجه شبه در مصراع دوم، صفت «سیاه» است که در واقع، صفت متمم است.) جهان چون دل بت پرستان سیاه</p>	<p>خانه من چون صدف معمور از این باران شده (وجه شبه در مصراع دوم، «معمور از این باران شده» است.) کآب گلزار تو از اشک چو گلنار من است گشت چون زلف تو آشفته مرا صورت حال مه از دیده پنهان و در راه، چاه</p>
--	---

سه رکنی:

آورنده‌اند که در ناحیت کشمیر متصدی خوش و مرغزاری نزه بود که از عکس رباحین او، پر زاغ چون دم طاووس نمودی.
 ب. تشبیهی که تنها مشبه و مشبه به در آن ذکر می‌شود و ادات تشبیه و وجه شبه حذف می‌شود. و خود دارای دو نوع است:

مشبه به + مشبه:

<p>امروز بتم تیغ جفا آخته دارد ای کژدم زلف تو زده بر دل من نیش</p>	<p>خون دلم از دیده برون تاخته دارد وز ضربت آن نیش دل نازک من ریش</p>
---	---

مشبه + مشبه به:

<p>بتی گر تیر ز ابروی کمان زد لطیفه‌ای است نهانی که عشق از او خیزد</p>	<p>ترا بر جامه و ما را به جان زد (این نمونه از تشبیه اضافی خیلی نادرتر است.) که نام آن نه لب لعل و خط زنگاری است</p>
---	---

گروه آموزشی ماز

۲۴- در کدام گزینه‌ها هر دو آرایه استعاره مصرحه و تشبیه به کار رفته است؟

الف: ناوک غمزه جادو به من انداز که من
 ب: دامن از من مکش ای سرو که در پای تو من
 ج: تا مگر نوش لبی چون تو به من باز خورد
 د: تا نسیم سر زلف تو بیابم چو صبا
 (۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د»
 (۳) «الف» - «ب» (۴) «ج» - «د»

پیش تیرت ز پی نام و نشان می‌گردم
 می‌دهم بسوسه و چون آب روان می‌گردم
 چون قدح گرد لب نوش لبان می‌گردم
 شب همه شب من بیمار به جان می‌گردم

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - استعاره - مفهومی - ۱۱۰۹)

تشبیه: ناوک غمزه (غمزه به ناوک مانند شده است).
 تشبیه: من چون آب روان

«الف»: استعاره مصرحه: تیر (نگاه)
 «ب»: استعاره مصرحه: سرو (معشوق)

بررسی سایر موارد:

استعاره مصرحه ندارد.
 استعاره مصرحه ندارد.

«ج»: من مثل قدح می‌گردم
 «د»: تشبیه: من مثل باد صبا

گروه آموزشی ماز

۲۵- در همه گزینه‌ها آرایه کنایه به کار رفته است: به جز:

۱) اکنون که نمودی و ربودی دل ما
 ۲) بکن پنبه غفلت از گوش هوش
 ۳) بخندید و بگریست مرد خدای
 ۴) نصیحت که خالی بود از غرض

ناچار ترا دلبر ما باید بود
 که از مردگان پندت آید به گوش
 عجب داشت سنگین دل تیره‌رای
 چو داروی تلخ است دفع مرض

در گزینه ۴ «عبارت کنایی دیده نمی‌شود و تمام جملات در معنای واقعی خود به کار رفته‌اند. نصیحتی که از غرض خالی باشد مثل داروی تلخ، دورکننده مرض است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ دل ربودن: کسی را عاشق خود نمودن
- ۲ پنبه از گوش کندن: توجه داشتن به محیط پیرامون
- ۳ سنگین دل: بی‌رحم، تیره‌رأی: بداندیش

کنایه

کنایه آن است که شاعر یا نویسنده عبارتی را به‌کار برد که علاوه بر معنای نزدیک و عینی‌اش، معنایی دور و ضمنی داشته باشد و آن شاعر یا نویسنده معنای دور را اراده کند. مانند مجاز، کنایه از آرایه‌هایی است که در گفتار روزمره ما کاربرد زیادی دارد. به همین دلیل ممکن است شما در یک متن ادبی با کنایه مواجه بشوید، اما به خاطر پرکاربرد بودن آن کنایه در زبان روزمره، متوجه وجود کنایه نشوید.

راهکار چیست؟ باید از خود بپرسید آیا منظور شاعر یا نویسنده از این عبارت همان معنای لغوی عبارت است یا معنایی دیگر؟ اگر معنایی جز معنای لغوی مورد نظر نویسنده یا شاعر بود، با کنایه مواجهیم. مثلاً وقتی کسی می‌گوید «فلانی دستش به دهانش می‌رسد»، طبیعتاً منظور معنای لغوی و عینی این عبارت نیست؛ بلکه شنونده از این عبارت نتیجه می‌گیرد که آن شخص می‌تواند خودش را سیر کند و این نشان‌دهنده این است که آن شخص مرفه است. معنای کنایی این عبارت همین «مرفه بودن» است.

گروه آموزشی ماز

۲۶- کدام بیت فاقد مجاز است؟

- ۱ ستاره‌ای که درین خاکدان بلندی یافت
 - ۲ من ای گل دوست می‌دارم تو را کز بوی مشکینت
 - ۳ که داد در سر خود جای، باد نخوت را
 - ۴ ز فرقت تو ز دل امشب اضطراب نرفت
- که چون شرر ز جهان با صد اضطراب نرفت؟
چنان مستم که گویی بوی یار مهربان آید
که دست خالی ازین بحر چون حباب نرفت؟
ستاره محو شد و چشم من به خواب نرفت

در بیت گزینه ۲ «مجاز به چشم نمی‌خورد: ای گل من تو را دوست دارم و از عطر تو به یاد یارم می‌افتم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ «صد» مجاز کثرت و زیادی
- ۳ «سر» مجاز از اندیشه
- ۴ «دل» مجاز از وجود

گروه آموزشی ماز

۲۷- تعداد پایه‌های آوایی در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱ مکش رنج بیهوده خرسند باش
 - ۲ گرچه وصالش نه به کوشش دهند
 - ۳ به جز هندوی زلفش هیچ‌کس نیست
 - ۴ ننگرد دیگر به سرو اندر چمن
- قتاعت کن ار نیست اطلس چو برد
هر قدر ای دل که توانی بکوش
که برخوردار شد از روی فرخ
هر که دید آن سرو سیم‌اندام را

هر مصراع بیت گزینه ۱ «چهار پایه آوایی دارد، اما هر مصراع ابیات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» سه پایه آوایی دارند.

پایه‌های آوایی مصراع اول بیت گزینه ۱:

م کِش رَن | ج بی هو | دِ خَر سَن | د باش
قِ نَاعَت | کُ نَر نی | سَت اَط لُس | چُ بَر د

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲	گَر چ و صا	لَش نَب کو	شِش دَ هِنْد
	هَر قِ دَ رِی	دِل کِ تَ وَا	نِی بِ کُوش
۳	ب جَز هِن دو	ی زَل فَش هی	چ کَس نیست
	کِ بَر خُر دا	ر شُد اَز رو	ی فَر رِخ
۴	نَن گَ رَد دی	گَر بِ سَر وَن	دَر چ مَن
	هَر کِ دِی دان	سَر وِ سِی مَن	دَا مِ رَا

گروه آموزشی ماز

۲۸- مصراع زیر از تکرار کدام وزن واژه تشکیل شده است؟

«دلی را کز هوا جستن چو مرغ اندر هوا یابی»

(۱) مفاعیلن (۲) مفاعیلن (۳) فعلاتن (۴) فعلاتن

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - پایه‌های آوایی همسان (۱) - خط به خط - ۱۱۰۵)

دِ لِي رَا كَزْ	وَ هَوَا جُسْتَن	تَن	چُ مَرْغَ اَنْدَر	هَوَا يَابِي
- - - U	- - - U	- - - U	- - - U	- - - U
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

یادآوری

وزن شعر از کجا پدید می‌آید؟ پس از تقطیع ابیات به هجاهای تشکیل‌دهنده، نظمی در آن مشاهده می‌شود که همین نظم، وزن شعر را ایجاد می‌کند. براساس نظمی که پس از تقطیع هجایی ابیات شکل می‌گیرد، سه دسته وزن مختلف به وجود می‌آید.

تعریف: پاره‌ها و پایه‌های آوایی موزون که از چینش هجاها تشکیل شده است.

پایه‌های آوایی

- پایه‌های آوایی همسان تک‌پایه‌ای
- پایه‌های آوایی همسان دولختی
- پایه‌های آوایی ناهمسان

رفع ابهام: وزن واژه «مفاعیلن»

پایه آوایی «مفاعیلن» با چهار بار تکرار می‌تواند یک وزن همسان تک‌پایه‌ای ایجاد کند. وزنهایی که رکن اصلی آن‌ها، مفاعیلن است، با استفاده از عنوان «هزج» نام‌گذاری می‌شوند، که بعداً در درس نام‌گذاری اوزان به آن خواهیم رسید. **نکته «سماعی»:** دقت کنید که به سبب تکرار سه هجای بلند پی‌درپی، این وزن از دیگر وزن‌هایی که می‌آموزید، سنگین‌تر است. **نکته:** در وزن‌هایی که این پایه آوایی را دارند بسامد اختیارات تغییر کمیت مصوت بالاست و ممکن است هجای دوم پایه‌های آوایی تکرار شده کوتاه باشند و دارای اختیار شاعری به شمار می‌آیند.

گروه آموزشی ماز

۲۹- وزن کدام بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است؟

- تو چنان زی که بمیری برهی
 - نگردد دیگر به سرو اندر چمن
 - هر چه کردی نیک و بد فردا به پیشت آورند
 - دم عیسی است مگر باد صبا
- نه چنان چون تو بمیری برهنند
هر که دید آن سرو سیم‌اندام را
بی‌شک ای مسکین اگر در دل نداری آوری
که دل مرده بدو زنده شود

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - پایه‌های آوایی همسان (۱) - خط به خط - ۱۱۰۵)

نَن گَرْدِ دِي	گَر بَ سَر وَن	دَر چَ مَن
- - - U	- - - U	- - - U
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن
هَر كِ دِي دَان	سَر وَ سِي مَن	دَا مَ رَا
- - - U	- - - U	- - - U
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

تُ چَ نَانِ زِي	كَبِ مِي رِي	بَ رَ هِي
- - - U	- - - U	- - - U
فاعلاتن	فاعلاتن	فعلن
هَر چَ كَر دِي	نِي كُ بَد فَر	دَا بِي شَتْ
- - - U	- - - U	- - - U
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن
دَ مَ عِي سِي	سَت مَ گَر بَا	دِ صَ بَا
- - - U	- - - U	- - - U
فاعلاتن	فاعلاتن	فعلن

گروه آموزشی ماز

۳۰- وزن مقابل کدام مصراع درست است؟

- گفته‌ای: خونت بریزم، سهل باشد (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
- نشاندن به دل، نوک جانسوز خاری (فعولن فعولن فعولن فعل)
- الا ای رهگذر کز راه یاری (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
- بود موی او جای دل‌های مسکین (فعولن فعولن فعولن فعولن)

بُ وُد مو	ی او جا	ی دِل ها	ی مِس کین
- - U	- - U	- - U	- - U
فعولن	فعولن	فعولن	فعولن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱

گُف ت ای خو	ن ت ب ری زم	سَه ل با شُد
- - U	- - U	- - U
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

۲

ن شان دَن	ب دِل نو	ک جان سو	ز خا ری
- - U	- - U	- - U	- - U
فعولن	فعولن	فعولن	فعولن

۳

أ لا ای رَه	گُ دَر کَز را	ه یا ری
- - U	- - U	- - U
مفاعیلن	مفاعیلن	فعولن

اوزان همسان

برای تشخیص وزن هر بیت، باید پس از تقطیع آن، الگوی منظمی در توالی هجاهای آن یافت. در اوزان همسان هر سه یا چهار هجا یک رکن را تشکیل می‌دهند که این رکن در تمام طول بیت تکرار می‌شود. به این ارکان یا پایه‌های آوایی **پایه‌های آوایی همسان** گفته می‌شود. بین هر رکن با رکن بعدی یک مکث کوتاه حس می‌شود و از اینجاست که ما متوجه **مرز ارکان** می‌شویم. **به مثال زیر دقت کنید:**

- به زیر آوری چرخ نیلوفری را

به زی را	و ری چَر	خ نی لو	ف ری را
-- U	-- U	-- U	-- U

در اینجا هر سه هجا یک رکن را تشکیل داده‌اند. **به مثال بعدی بنگرید:**

- به بوی نافه‌ای کآخر صبا زان طزه بگشاید

ب بوی نا	ف ای کا خِر	ص با زان طُر	ر بگ شا یَد
--- U	--- U	--- U	--- U

در این بیت هر چهار هجا یک رکن را تشکیل داده‌اند.

برای سهولت در بیان وزن ابیات، تعدادی «وزن‌واژه» یا «اسم رکن» (که به آن «افاعیل» هم گفته می‌شود) ابداع شده است. این اسامی معادل‌ها و نمادهای آوایی پایه‌های مذکور هستند. در واقع بر اساس ریشه «فعل» در زبان عربی، دانشمندان علم عروض واژه‌هایی ساخته‌اند که وزنشان دقیقاً معادل هر یک از این پایه‌های آوایی باشد تا بتوانیم وزن هر بیت را با تکرار آن واژه‌ها بیان کنیم. مثلاً تقطیع واژه «فعولن» چنین است: U - - ؛ بنابراین رکنی را که با یک هجای کوتاه شروع شود و با دو هجای بلند ادامه یابد، «فعولن» می‌خوانیم. حالا می‌توانید حدس بزنید که وزن اولین مثال چیست: فعولن فعولن فعولن. در جدول زیر وزن‌واژه‌های رایج اوزان همسان با تقطیع آن‌ها آمده‌است:

تقطیع	وزن‌واژه
- - U	فَعولن
- - - U	مفاعیلن
- U - U	مفاعیلن
- - U -	فاعلاتن
- - U U	فَعَلاتن
U - U -	فاعلاتن
- U - -	مُسْتَفْعَلن
U U - -	مُسْتَفْعَلن
- U U -	مُفْتَعِلن
- U - U	مفاعیلن

گاهی رکن آخر اوزان یک، دو یا سه هجایی است. به جدول زیر دقت کنید:

تقطیع	وزن‌واژه
- U	فَعَل
- U U	فَعَلن
- -	فَعْلن
-	فَع

۱۴۰۴-۰۵

- مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن
- مفتعلن فعولن مفتعلن فعولن
- فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن
- فعلات مفعولن فعلات مفعولن
- مفاعن فعلاتن مفاعن فعلاتن

اوزان ناهمسان:

در اوزان ناهمسان ارکان از الگوی خاصی پیروی نمی‌کنند. در سال دوازدهم با این اوزان آشنا خواهید شد.

گروه آموزشی ماز

۳۲- کدام بیت وزنی دولختی دارد و از تکرار دو پایه آوایی چهارهجایی تشکیل شده است؟

رخساره به کس نمود آن شاهد هر جای
باز مرا نقش کنی ماه عذاری صنما
نشناخت او که آخر جایی چنان ننگجد
که هر که را تو بگیری ز خویشتن برهانی

۱) یا رب به که شاید گفت این نکته که در عالم
۲) جسم مرا خاک کنی خاک مرا پاک کنی
۳) جان داد دل که روزی کوی تو جای یابد
۴) به پای خویشتن آیند عاشقان به کمندت

(متوسط - پایه‌های آوایی همسان دولختی - ترکیبی - ۱۱۱۱)

پاسخ: گزینه ۴

ب	پا	ی	خی	ش	ت	نا	ین	د	عا	ش	قان	ب	ک	من	دت
-	U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	U
ک	هر	ک	را	ت	ب	گی	ری	ز	خی	ش	تن	ب	ر	ها	نی
-	U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	U
	مفاعن		مفاعن		مفاعن		مفاعن		مفاعن		مفاعن		مفاعن		مفاعن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱	یا	رب	ب	ک	شا	ید	گفت	این	نک	ت	ک	در	عا	لم		
	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	U	-		
	رُخ	سا	ر	ب	گس	تن	مود	آن	شا	ه	د	هر	جا	یی		
	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	U	-		
		مستفعل		مستفعل		مفعولن		مستفعل		مفعولن		مفعولن		مفعولن		
۲	چس	م	م	م	را	خا	ک	ک	نی	ک	م	را	پا	ک	ک	نی
	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	
	با	ز	م	را	نق	ش	ک	نی	ما	ه	ع	ذا	ری	ص	ن	ما
	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	
		مفتعلن		مفتعلن		مفتعلن		مفتعلن		مفتعلن		مفتعلن		مفتعلن		
۳	جان	دا	د	دل	ک	رو	زی	کو	ی	ت	جا	ی	یا	بد		
	-	U	-	-	-	-	-	-	U	-	U	-	U	-		
	نش	نا	خت	او	ک	آ	خر	جا	یی	چ	نان	ن	گن	جد		
	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	U	-	U	-		
		مستفعلن		مستفعلن		مفعولن		مستفعلن		مستفعلن		مفعولن		مفعولن		

گروه آموزشی ماز

۳۳- مفهوم ابیات کدام گزینه یکسان است؟

روزی تفقّدی کن درویش بینوا را
اگر بر بوریا پهلوی نهد بال هما گردد
خوشا کسی که به دل آشنای درویشی است
دست خود بوسید هر کس دست سایل را گرفت

الف: ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت
ب: سعادت‌مندی درویشی آن کس را که دریابد
ج: کجا به خرقه شود حاصل آشنایی فقر
د: طاعتی بالاتر از دلجویی درویش نیست

۴) «ب» - «د»

۳) «ب» - «ج»

۲) «الف» - «د»

۱) «الف» - «ج»

(متوسط - پایه‌های آوایی همسان دولختی - مفهومی - ۱۱۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

ابیات گزینه «۲» در ستایش درویش‌نوازی و دلجویی از نیازمندان است:

«الف»: ای انسان کریم برای شکرانه سلامت از درویشان و نیازمندان دلجویی کن و نیاز آنان را برطرف نما.

«د»: طاعت و عبادتی بالاتر از درویش‌نوازی نیست، هر کس دست درویشی را گرفت و به او کمک کرد در حقیقت به خودش احترام گذاشته است.

بررسی موارد:

«ب»: هر کس به حقیقت درویشی پیشه گیرد و چشم‌داشتی از دنیا نداشته باشد بر هر چه پا بگذارد برای او مثل پرندۀ هما سعادت‌مندی به همراه می‌آورد.
«ج»: با پوشیدن لباس کهنه درد درویشی و فقر نخواهی چشید. باید در عمق وجود فقر و درویشی را حس کنی نه این‌که تظاهر به درویشی نمایی.

گروه آموزشی ماز

- ۳۴- مفهوم کدام گزینه با بیت «روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد/ چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد» متناسب است؟
۱) ظالمان را فرصت از مظلوم چرخ افزون دهد	بیشتر از مور این‌جا مار می‌ماند به جا
۲) سنگ و گوهر هر دو یکسان است در میزان چرخ	آسیا کی دانه را از دانه می‌سازد جدا
۳) دنیا به مثل چو کوزه زرین است	گه آب در او تلخ و گهی شیرین است
۴) از طلوع و از غروب مهر روشن شد که چرخ	هر که را برداشت صبح از خاک شام افتد به خاک

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - پایه‌های آوایی همسان (۱) - مفهومی - ۱۱۰۵)

در گزینه «۳» مانند بیت صورت سؤال سخن از «ناپایداری و دگرگونی روزگار» است و می‌گوید «روزگار گاهی مثل عسل شیرین و گاهی هم چون زهر تلخ است».

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ روزگار ظالم‌پرور است، اما ماران بیش‌تر از موران زندگی می‌کنند.
- ۲ روزگار قدرشناس است و تفاوت سنگ و گوهر را نمی‌داند.
- ۴ جاه و مقام دنیا باقی نمی‌ماند و نهایت آن ذلت و بیچارگی است.

گروه آموزشی ماز

- ۳۵- مفهوم کدام گزینه با عبارت «آتش خشم اول در خداوند خشم افتد؛ پس آنگه زبانه به خصم رسد یا نرسد» تناسب دارد؟
۱) فروخور آتش خشم سبکسر را که هر خاری	که در دل بشکنی از چشم دشمن سر برون آرد
۲) گر شرار خشم تو بر ابر و باران درفتد	از ترف آن ابر آتش گردد و باران شرار
۳) کارفرمای غضب را خشم می‌سوزد نخست	بعد از آن در دیگران گرمی سرایت می‌کند
۴) هر که بر خصم و از قاهرتر	اوست بر خصم خویش ق‌ادرتر

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - پایه‌های آوایی - مفهومی - ۱۱۰۲)

در این بیت همانند صورت سؤال، شاعر در **نکوهش خشم** می‌گوید که خشم مانند آتشی است که ابتدا خود فرد خشمگین را می‌سوزاند و سپس دیگران را.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ آتش خشم درون خود را خاموش کن؛ زیرا هر خاری را که در درون خود از بین می‌بری، در چشم دشمنان تو سر برمی‌آرد.
- ۲ هنگامی که خشم بر ابر و باران بیفتد، از تاثیر خشم، ابرها تبدیل به آتش می‌شود و باران آتش می‌بارد.
- ۴ هرکس بتواند بر خصم و حرص خود غلبه یابد، بر دشمنان خود تسلط بیش‌تری دارد.

گروه آموزشی ماز

۳۶- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام عبارت مطابقت دارد؟

- پرسش «آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟»
- عمل کردن به مثابه روح یا شالوده فرهنگ
- باورها و اعمال مانع انسان از درک حقیقت خویش و جهان هستی از منظر قرآن
- رابطه بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی

- (۱) معرفت‌شناسانه - عقاید اساسی هر فرهنگ - هویت مشترکانه - ناهماهنگ
- (۲) هستی‌شناسانه - پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی - هویت مشترکانه - متضاد
- (۳) معرفت‌شناسانه - پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی - اغلال و سلاسل - متناسب
- (۴) هستی‌شناسانه - عقاید اساسی هر فرهنگ - اغلال و سلاسل - هماهنگ

(متوسط - جهان فرهنگی - مفهومی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

- پرسش «آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟» از جمله پرسش‌های معرفت‌شناسانه است.
- پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی، همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند و به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند.
- قرآن کریم، باورها و اعمالی را که نمی‌گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند، «اغلال و سلاسل» می‌نامد.
- بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد.

پرسش‌های بنیادی	هستی‌شناسانه: آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟
	انسان‌شناسانه: آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟
	معرفت‌شناسانه: آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟

گروه آموزشی ماز

۳۷- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام ویژگی فرهنگی جهانی مطلوب مطابقت دارد؟

- توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر
- فراهم آوردن زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول
- پیشگیری از تباه شدن منابع و امکانات بشر
- رهایی انسان از قید و بندهایی که زمینه‌ساز ظلم بر او هستند.
- توانایی دفاع از حقانیت ارزش‌های خود

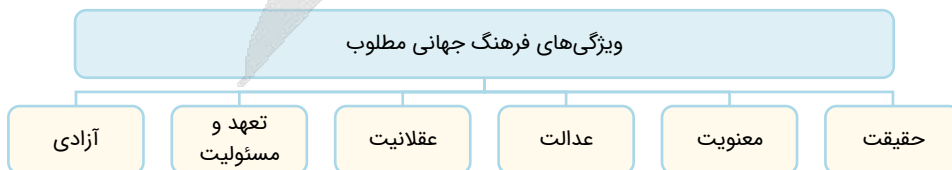
- (۱) معنویت - تعهد و مسئولیت - عدالت - حقیقت - عقلانیت
- (۲) عقلانیت - حقیقت - تعهد و مسئولیت - عدالت - معنویت
- (۳) معنویت - عدالت - تعهد و مسئولیت - آزادی - عقلانیت
- (۴) عقلانیت - تعهد و مسئولیت - عدالت - آزادی - حقیقت

(متوسط - فرهنگ جهانی - خط به خط - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر ← **عقلانیت**
- فراهم آوردن زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول ← **تعهد و مسئولیت**
- پیشگیری از تباه شدن منابع و امکانات بشر ← **عدالت**
- رهایی انسان از قید و بندهایی که زمینه‌ساز ظلم بر او هستند. ← **آزادی**
- توانایی دفاع از حقانیت ارزش‌های خود ← **حقیقت**

گروه آموزشی ماز

۱۴۰۴-۰۵

۳۸- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب، مربوط به کدام یک از انواع استعمار است؟

- کودتای نظامی
 - رسانه‌ها و فناوری اطلاعات
 - کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر
 - حضور مستقیم استعمارگران
- (۱) استعمار نو - استعمار فرانو - استعمار نو - استعمار قدیم
 (۲) استعمار فرانو - استعمار نو - استعمار قدیم - استعمار نو
 (۳) استعمار نو - استعمار فرانو - استعمار نو - استعمار نو
 (۴) استعمار فرانو - استعمار نو - استعمار قدیم - استعمار قدیم

(متوسط - نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱) - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- کودتای نظامی ← استعمار نو
- رسانه‌ها و فناوری اطلاعات ← استعمار فرانو
- کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر ← استعمار نو
- حضور مستقیم استعمارگران ← استعمار قدیم

انواع استعمار

- استعمار قدیم ← استعمارگران و مجریان آشکار
- استعمار نو ← استعمارگران پنهان و مجریان آشکار
- استعمار فرانو ← استعمارگران و مجریان هر دو پنهان

گروه آموزشی ماز

۳۹- به ترتیب «روش‌های نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران برای مقابله با سلطه استعمار»، «گوشزد متفکران جهان اسلام در عصر

- بیداری اسلامی» و «فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه» با موارد کدام گزینه مرتبط است؟
- (۱) روش‌های سکولاریسم و لیبرالیسم - خطرات سلطه فرهنگ غرب - به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفتن
 - (۲) مکاتب غربی ناسیونالیسم یا مارکسیسم - فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی - به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفتن
 - (۳) روش‌های سکولاریسم و لیبرالیسم - فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی - مقاومت آشکارا در برابر اسلام
 - (۴) مکاتب غربی ناسیونالیسم یا مارکسیسم - خطرات سلطه فرهنگ غرب - مقاومت آشکارا در برابر اسلام

(آسان - نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲) - خط به خط - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند.
- متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد می‌کردند.
- فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام آشکارا مقاومت کرده بود و از آن پس، به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود.

نکته

مکاتب و روش‌هایی که نخبگان کشورهای اسلامی برای مقابله با سلطه استعمار به کار می‌گرفتند، علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند.

گروه آموزشی ماز

۴۰- در ارتباط با روشنگری و ویژگی‌ها و پیامدهای آن کدام عبارت درست است؟

- (۱) «عقل‌گرایی» ویژگی روشنگری در قرون هفدهم و هجدهم و «دانش‌ابزاری» پیامد روشنگری در پایان قرن بیستم است.
- (۲) «نفی تجربه» ویژگی روشنگری در قرون نوزدهم و بیستم و «دنیسم» پیامد روشنگری در قرون هفدهم و هجدهم است.
- (۳) «افول تجربه‌گرایی» ویژگی روشنگری در قرون نوزدهم و بیستم و «بحران معرفتی» پیامد روشنگری در پایان قرن بیستم است.
- (۴) «نفی عقل و وحی» ویژگی مشترک روشنگری در قرن‌های نوزدهم و بیستم است و «دانش‌ابزاری» پیامد روشنگری در قرون نوزدهم و بیستم است.

(دشوار - باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب - مفهومی - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ «دانش‌ابزاری» پیامد روشنگری در قرون نوزدهم و بیستم است.
- ۲ «نفی تجربه» ویژگی روشنگری در پایان قرن بیستم است.
- ۳ «افول تجربه‌گرایی» ویژگی روشنگری در پایان قرن بیستم است.

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
قرون هفدهم و هجدهم	عقل‌گرایی، نفی وحی	دنیسم
قرون نوزدهم و بیستم	حسن‌گرایی، نفی عقل و وحی	دانش‌ابزاری
پایان قرن بیستم	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	بحران معرفتی

گروه آموزشی ماز

۴۱- علت هر یک از عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- نام‌گذاری قرن ۱۴ تا ۱۶ میلادی به رنسانس

- فرو ریختن اقتدار کلیسا در قرون وسطی

- پیدایش و رشد پروتستانتیسم

- اهمیت زیاد رمان در فرهنگ غرب

- پرستیده شدن خداوندگاران متکثر - جنگ‌های صلیبی - توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی - توجه ادبیات مدرن به مکاشفات و مشاهدات الهی انسان
- بازگشت غرب به فرهنگ یونان و روم - فتح قسطنطنیه - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان - منعکس کردن حالات روانی آدمیان در زندگی این جهانی
- پرستیده شدن خداوندگاران متکثر - بروز و ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی - توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی - منعکس کردن حالات روحی انسان‌ها در زندگی روزمره
- بازگشت غرب به فرهنگ یونان و روم - مواجهه اروپاییان با مسلمانان - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان - توجه ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - رنسانس و فرهنگ غرب - ترکیبی - ۱۱۰۶)

بررسی موارد:

- دلیل نام‌گذاری قرن ۱۴ تا ۱۶ میلادی به رنسانس این است که غرب در این زمان به فرهنگ یونان و روم بازگشت.

- جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد.

- رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد پروتستانتیسم شده است.

- ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی ندارد بلکه حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی را منعکس می‌کند. به همین دلیل رمان در فرهنگ غرب، بیشترین اهمیت را پیدا کرده است.

نکته

فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. این رقیبان به دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا به تدریج دخالت دین را در امور دنیوی انکار کردند.

گروه آموزشی ماز

۴۲- هر یک از عبارات زیر به ترتیب با کدام یک از مراحل تکوین نظام نوین جهانی ارتباط دارد؟

- رشد برده‌داری

- کمپانی هند شرقی

- پدید آمدن دولت - ملت‌های جدید

- نیاز کشورهای غربی به مواد خام

- استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - پیدایش قدرت‌های سکولار
- پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری
- پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری
- استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - پیدایش قدرت‌های سکولار

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - جامعه جهانی - مفهومی - ۱۱۰۷)

بررسی موارد:

- رشد برده‌داری ← پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت

- کمپانی هند شرقی ← استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

- پدید آمدن دولت - ملت‌های جدید ← پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

- نیاز کشورهای غربی به مواد خام ← به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

مراحل چهارگانه فرایند تکوین نظام نوین جهانی

- ۱- پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت
- ۲- استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی
- ۳- پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار
- ۴- به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

گروه آموزشی ماز

۴۳- کدام مورد درباره «افول دولت - ملت‌ها و جهانی شدن» درست است؟

- ۱) دولت - ملت‌ها، حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای شرقی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند. آن‌ها برخلاف حاکمیت‌های پیشین، خود را با هویت دینی و معنوی نمی‌شناختند و کاملاً سکولار بودند.
- ۲) اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای نبود و به تدریج انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.
- ۳) با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود. آن‌ها با استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی، تغییرات اقتصادی در سطح جهانی را شناسایی و مدیریت می‌کنند.
- ۴) کانون‌های ثروت و قدرت برای حفظ منافع خود، از طریق سازمان‌های بین‌المللی، موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را برمی‌دارند و استقلال اقتصادی و سیاسی کشورهای مختلف را شکوفا می‌کنند.

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - تحولات نظام جهانی - خط به خط - ۱۱۰۸)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) دولت - ملت‌ها نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند.
- ۲) اقتصاد سرمایه‌محور نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود.
- ۴) کانون‌های ثروت و قدرت استقلال اقتصادی و سیاسی کشورهای مختلف را مخدوش می‌سازند.

نکته

عواملی که سبب پیدایش دولت - ملت‌ها در تاریخ معاصر بشری شدند، در سده اخیر تغییر یافته‌اند و به دنبال آن، نقش کشورها و دولت‌های آن‌ها در جهان تغییر کرده است. برخی از این فرایندها جدید به عنوان جهانی شدن یاد می‌کنند.

گروه آموزشی ماز

۴۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام اندیشمند است؟

- انسانی که در دنیای از قبل تملک شده به دنیا می‌آید، بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای او وجود ندارد.
- حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب شد که از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کند.
- اگر حکومتگران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد.
- نوانخانه‌ها و فیلسوفانی را که مدافع آن‌ها بودند، به سخره گرفت.

- ۱) دیوید ریکاردو - برتراند راسل - توماس مالتوس - آگوست کنت
- ۲) توماس مالتوس - لرد جان راسل - دیوید ریکاردو - چارلز دیکنز
- ۳) دیوید ریکاردو - لرد جان راسل - توماس مالتوس - چارلز دیکنز
- ۴) توماس مالتوس - برتراند راسل - دیوید ریکاردو - آگوست کنت

پاسخ: گزینه ۲

(آسان - جهان دو قطبی - خط به خط - ۱۱۰۹)

بررسی موارد:

- توماس مالتوس معتقد بود کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند. او در این باره گفته است: انسانی که در دنیای از قبل تملک شده به دنیا می‌آید بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای او وجود ندارد.
- حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب آن شد که دولتمردان انگلیسی از جمله لرد جان راسل، پدربزرگ برتراند راسل، از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند.
- دیوید ریکاردو اقتصاددان مخالف دخالت دولت در اقتصاد، حتی افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌دانست و معتقد بود: اگر حکومتگران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد.
- چارلز دیکنز در رمان الیور توئیست، نوانخانه‌ها و فیلسوفانی را که مدافع آن‌ها بودند، به سخره گرفت.

گروه آموزشی ماز

۴۵- به ترتیب پاسخ سؤالات زیر کدام است؟

- پس از جنگ جهانی دوم چه نوع جنگی بین مناطق پیرامونی بلوک شرق و غرب ادامه یافت؟
- نظریه جنگ تمدن‌ها از طرف چه کسی مطرح گردید؟
- از دیدگاه او درگیری‌ها بین چه کسانی به وقوع خواهد پیوست؟
- در این میان چه چیزی را بزرگ‌ترین تهدید برای غرب می‌دانست؟
- (۱) جنگ سرد - اگوست کنت - دولت، ملت‌ها - رقابت‌های استعماری
- (۲) جنگ گرم - هانتینگتون - دولت، ملت‌ها - فرهنگ اسلامی
- (۳) جنگ سرد - اگوست کنت - فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ - رقابت‌های استعماری
- (۴) جنگ گرم - هانتینگتون - فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ - فرهنگ اسلامی

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی - خط به خط - ۱۱۱۰)

بررسی موارد:

- پس از جنگ جهانی دوم، جنگ گرم بین مناطق پیرامونی بلوک شرق و غرب ادامه یافت.
- نظریه جنگ تمدن‌ها از طرف هانتینگتون مطرح گردید.
- از دیدگاه هانتینگتون درگیری‌ها بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ به وقوع خواهد پیوست.
- فرهنگ اسلامی را بزرگ‌ترین تهدید برای غرب می‌دانست.

نکته

پس از جنگ جهانی دوم، بلوک شرق و غرب هر یک بخشی از جهان را زیر نفوذ خود قرار دادند و تا زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جنگ سرد بین این دو بلوک به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی این دو، ادامه یافت و به اقتصاد کشورهای صنعتی که وابسته به تسلیحات نظامی بود، رونق بخشید.

گروه آموزشی ماز

۴۶- انسان مدرن به چه دلیل، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد و چرا گسترش صنعت و فناوری مدرن، زبان‌های جبران‌ناپذیری به بشر و طبیعت وارد کرده است؟

- (۱) به دلیل نابخردانه دانستن آن - زیرا انسان مدرن تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌دهد.
- (۲) به دلیل نگاه دنیوی - زیرا انسان مدرن تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌دهد.
- (۳) به دلیل نگاه دنیوی - زیرا باعث بحران‌های متفاوتی شده است که روابط انسان‌ها توانایی کنترل آنها را ندارند.
- (۴) به دلیل نابخردانه دانستن آن - زیرا باعث بحران‌های متفاوتی شده است که روابط انسان‌ها توانایی کنترل آنها را ندارند.

پاسخ: گزینه ۲

(آسان - بحران‌های اقتصادی و زیست محیطی - خط به خط - ۱۱۱۱)

انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد و تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌دهد. از این رو گسترش سریع صنعت و فناوری مدرن، با وجود اینکه توانمندی و آسایش بیشتری برای بشر فراهم آورده، زبان‌های جبران‌ناپذیری به او و طبیعت وارد کرده است.

نوع نگاه به طبیعت

• طبیعت را ماده خام و بی‌جان می‌داند که انسان اجازه هرگونه تصرفی را در آن دارد.	نگاه مدرن
• طبیعت و هر آنچه در آن است، آیات و نشانه‌های خداوندند.	نگاه توحیدی
• طبیعت ماده خام نیست بلکه از ابعاد و نیروهای ماورائی برخوردار است.	نگاه اساطیری

گروه آموزشی ماز

۴۷- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- راه‌حل جهان غرب برای برون‌رفت از بحران معرفتی که از دوران رنسانس شکل گرفت، چه بود؟
- در کاربرد کدام اصطلاح سیاسی به خودباختگی کشورهای فقیر توجه می‌شود؟
- بحران معرفتی غرب در دوران رنسانس، پیامد چه عاملی بوده است؟
- (۱) نادیده گرفتن وحی و شهود در شناخت علمی - مرکز و پیرامون - شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته شد.
- (۲) بسند کردن به شناخت تجربی - کشورهای جهان اول و جهان سوم - وحی و شهود در شناخت علمی نادیده گرفته شد.
- (۳) نادیده گرفتن شناخت از راه عقل و تجربه - کشورهای توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته - استقلال معرفت علمی و تجربی مخدوش شد.
- (۴) بسند کردن به شناخت از راه عقل و تجربه - استعمارگر و استعمارزده - روش معرفتی کتاب مقدس و شهود اباء کلیسا مورد تردید قرار گرفت.

پاسخ: گزینه ۴

(دشوار - بحران‌های معرفتی و معنوی - ترکیبی - ۱۱۱۲)

بررسی موارد:

- بحران معرفتی در دوره رنسانس در شرایطی به وجود آمد که در دوره رنسانس روش‌های معرفتی دوره قرون وسطی نادیده گرفته شد. جهان غرب برای برون‌رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد.

- اندیشمندانی که برای تقابل کشورهای غنی و فقیر از اصطلاحات **استعمارگر و استعمارزده** استفاده می‌کنند، به خودباختگی فرهنگی جوامع فقیر در مقابل جوامع استعمارگر توجه دارند.

- در قرون وسطی، کتاب مقدس و **شهود آباء کلیسا** معتبرترین راه شناخت جهان بود و شناخت جهان از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد. در دوران نسانس این روش معرفتی مورد تردید قرار گرفت.

نکته

دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند. از نظر این گروه، مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.

گروه آموزشی ماز

۴۸- به ترتیب «علت مخدوش ساختن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی توسط استبداد استعماری»، «مصادق اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول» و «علت از بین رفتن جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان» کدام است؟

- ۱) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - اسلام‌ستیزی آنان - مطرح شدن آشکار اندیشه‌های غیرتوحیدی در غرب
- ۲) وابستگی به کشورهای استعمارگر - شکل‌گیری اعتراضات به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی در کشورهای غربی طی قرن بیستم - فروپاشی بلوک شرق
- ۳) عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر - گریز آنان از اسلام - خودداری غرب از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم
- ۴) وابستگی به کشورهای استعمارگر - شکل‌گیری اعتراضات به عملکرد اقتصادی نظام‌های سرمایه‌داری در کشورهای غربی در قرن بیستم - روی آوردن غرب‌گرایان به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - سرآغاز بیداری اسلامی - مفهومی - ۱۱۱۳)

بررسی موارد:

- استبداد استعماری به دلیل **وابستگی به کشورهای استعمارگر** و عمل کردن مطابق منافع این کشورها، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت.

- اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول به دلیل گریز آنان از اسلام نبود بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

- با **فروپاشی بلوک شرق**، جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان از بین رفت.

نکته

حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود. برخی از آنان، آشکارا اندیشه‌های غیرتوحیدی را مطرح می‌کردند و برخی دیگر از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم خودداری می‌کردند حتی گاهی اندیشه‌های خود را در پوشش دینی بیان می‌داشتند. به این ترتیب روشنفکری التقاطی چپ در کشورهای اسلامی پدید آمد.

گروه آموزشی ماز

۴۹- هر یک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت جدول قرار می‌گیرد؟

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
«ب»	«ج»	انقلاب اجتماعی
«د»	«ه»	مقاومت منفی
«و»	«الف»	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی

- انقلاب مشروطه

- همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه

- جنبش تنباکو

- تغییر ساختار سیاسی

۱) «ب» - «ه» - «و» - «ج» ۲) «و» - «الف» - «د» - «ه» ۳) «و» - «ج» - «ب» - «ه» ۴) «ب» - «ه» - «ج» - «و»

(متوسط - انقلاب اسلامی ایران - مفهومی - ۱۱۱۴)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- انقلاب مشروطه ← نمونه تاریخی انقلاب اجتماعی «ب»

- همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه ← ویژگی مقاومت منفی «ه»

- جنبش تنباکو ← نمونه تاریخی فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی «و»

- تغییر ساختار سیاسی ← ویژگی انقلاب اجتماعی «ج»

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
جنبش عدالتخانه انقلاب مشروطه	تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی
تدوین رساله‌های جهادیه	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	مقاومت منفی
جنبش تنباکو	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی

گروه آموزشی ماز

۱۴۰۴-۰۵

۵۰- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر با مفاهیم کدام گزینه در ارتباط است؟

- فروپاشی بلوک شرق را به شکل گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می کرد.
- اسلام را پدیده ای عربی می دانستند.
- مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود.
- به دلیل رویکرد سکولار، درون فرهنگ غرب قرار می گرفت.

- (۱) نظریه پایان تاریخ - گروه های مارکسیستی فلسطینی - رویکرد نسل دوم روشنفکران - انقلاب فرانسه
- (۲) نظریه جنگ تمدن ها - گروه های ناسیونالیستی فلسطینی - رویکرد نسل اول روشنفکران - انقلاب فرانسه
- (۳) نظریه پایان تاریخ - گروه های ناسیونالیستی فلسطینی - رویکرد نسل دوم روشنفکران - انقلاب روسیه
- (۴) نظریه جنگ تمدن ها - گروه های مارکسیستی فلسطینی - رویکرد نسل اول روشنفکران - انقلاب روسیه

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - جغرافیای فرهنگی جهان جدید - خط به خط - ۱۱۱۵)

بررسی موارد:

- نظریه پایان تاریخ فوکویاما، فروپاشی بلوک شرق را به شکل گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می کرد.
- گروه های ناسیونالیستی فلسطینی، اسلام را پدیده ای عربی می دانستند.
- در رویکرد نسل دوم روشنفکران، مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود.
- انقلاب روسیه به دلیل رویکرد سکولار، درون فرهنگ غرب قرار می گرفت.

فوکویاما، فروپاشی بلوک شرق و شوروی سابق و غلبه نظام لیبرال دموکراسی غرب را پایان مبارزات عقیدتی - سیاسی بشر می پنداشت و نظام لیبرال دموکراسی را محصول نهایی تاریخ بشر می دانست که برای آن جایگزین بهتر و مناسب تری قابل تصور نیست.

گروه آموزشی ماز

۵۱- کدام گزینه به ترتیب به یک «مسئله» و «فرضیه» اشاره دارد؟

- ۱) مصرف غذاهای چرب بر کارکرد مغز تأثیر منفی دارد. - تحقیقات نشان داده، اعضای یک خانواده ضریب هوشی یکسانی دارند.
- ۲) بررسی تأثیر ورزش بر پیری زودرس مغز - گوش دادن به موسیقی هنگام مطالعه، عملکرد حافظه را تضعیف می کند.
- ۳) اثبات شده که استعمال دخانیات تأثیر منفی بر مغز افراد دارد. - محققى می گوید: هوش از هیچ عاملی تأثیر نمی پذیرد.
- ۴) آیا اجتماعی بودن افراد تحت تأثیر عوامل ژنتیکی است؟ - محققى در پی پاسخ دادن به پرسش های خود است.

(متوسط - مقدمه - ترکیبی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه ها:

- ۱) فرضیه - نظریه
- ۲) مسئله - فرضیه
- ۳) نظریه - فرضیه
- ۴) مسئله - مسئله

علم تجربی چیست؟

زمانی که محقق یک فرضیه را به عنوان یک پاسخ احتمالی برای حل یک مسئله ارائه می کند، ابتدا باید آن را بر اساس مشاهدات تجربی بیازماید و نتیجه را با یافته های از قبل پذیرفته شده در علم تجربی مطابقت دهد. در این حال، دو اتفاق رخ خواهد داد:

- ۱) اگر مطابقت و همخوانی نداشته باشد، پاسخ ارائه شده پذیرفته نمی شود.
- ۲) اگر مطابقت و همخوانی داشته باشد، پاسخ ارائه شده پذیرفته می شود.

البته معتبر بودن و پذیرفته شدن پاسخ لزوماً به معنای درست بودن آن نیست؛ بلکه ممکن است بعد از مدتی پاسخ پذیرفته شده به دلیل نادرستی آزمایشات قبلی و تغییر در پیش فرض های دانشمندان، کنار گذاشته و نادرست شناخته شود.

گروه آموزشی ماز

۵۲- کدام یک از گزینه های زیر درستی یا نادرستی عبارت های زیر را به ترتیب، نشان می دهد؟

- دوقلوهای همسان نه تنها می توانند هم جنس باشند؛ بلکه از نظر ظاهری و رفتاری نیز قابل تشخیص نیستند.
- اگرچه دوقلوهای همسان از یک تخمک به وجود آمده اند اما دارای ویژگی های وراثتی متفاوت بوده و منحصر به فرد هستند.
- به لحاظ رشد جسمانی و حرکتی، دوقلوهای ناهمسان در حدود ۱۵ ماهگی می توانند بدون کمک راه بروند.
- در دوقلوهای همسان می توان با بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک، احتمال وقوع برخی ویژگی ها را پیش بینی کرد.

- ۱) درست - نادرست - درست - نادرست
 ۲) نادرست - نادرست - درست - درست
 ۳) نادرست - نادرست - نادرست - درست
 ۴) درست - درست - نادرست - درست

(متوسط - رشد و عوامل موثر بر آن - خط به خط - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سایر موارد:

- دوقلوهای همسان الزاماً هم جنس هستند.
- دوقلوهای همسان دارای ویژگی های وراثتی یکسان هستند.

ویژگی های دوقلوهای همسان و ناهمسان

همسان	دوقلوه‌ها
هر دو از یک تخمک هستند. (یک تخمک لقاح یافته بعد از تقسیم، به دو جنین کاملاً مشابه تبدیل شده است).	
دارای ویژگی های وراثتی کاملاً یکسان هستند. الزاماً هم جنس هستند.	
از جهت ظاهر و رفتار قابل تشخیص نیستند.	
از دو تخمک جداگانه هستند. (دو تخمک جدا که توسط دو اسپرم، جداگانه لقاح یافته اند).	
دارای ویژگی های وراثتی متفاوت هستند. (مانند خواهر و برادر معمولی) می توانند هم جنس یا غیرهم جنس باشند. قابل تشخیص هستند.	

گروه آموزشی ماز

۵۳- اگر یک مأمور راهنمایی و رانندگی حین رصد کردن ماشین ها، در پی شناسایی رانندگان متخلف باشد و در هنگام عدم حضور محرک هدف آن را گزارش نکند، عملیات جستجو در این مثال تحت تأثیر کدام موقعیت است؟

- ۱) هشدار کاذب ۲) ردّ درست ۳) اصابت درست ۴) از دست دادن محرک هدف

(متوسط - توجه و تمرکز - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

برای پاسخ به این تست باید مهم ترین قسمت سؤال را بررسی کنیم یعنی گزارش نکردن در هنگام عدم حضور محرک هدف.

وقتی محرک هدف حضور نداشته باشد، ردیابی هم نمی‌شود که ردّ درست علامت است.

موقعیت‌های ردیابی علامت

علامت	ردیابی علامت	ردیابی نشدن علامت
حاضر	اصابت یا تصمیم درست	از دست دادن محرک هدف
غایب	هشدار کاذب	ردّ درست

گروه آموزشی ماز

۵۴- هر یک از فعالیت‌های زیر که توسط یک معلم در هنگام تدریس به کار گرفته می‌شود، به ترتیب، کدام عامل فراموشی را بیشتر کنترل می‌کند؟

- در شروع تدریس بر کاربردی و مهم بودن مباحث درس تأکید می‌کند.
- در هر جلسه، از مباحث جلسه قبل امتحان می‌گیرد.
- در ابتدای هر جلسه، مطالب تدریس شده جلسه قبل را به‌طور سریع مرور می‌کند.
- با ارائه اطلاعات ساماندهی شده و کامل، تدریس کرده و از مثال‌های عینی و متعدد استفاده می‌کند.
- (۱) تداخل - گذشت زمان - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی معنادار
- (۲) گذشت زمان - تداخل - عدم نشانه‌های بازیابی کافی - عوامل عاطفی
- (۳) عدم رمزگردانی - عدم نشانه‌های بازیابی کافی - تداخل - گذشت زمان
- (۴) عوامل عاطفی - گذشت زمان - گذشت زمان - عدم نشانه‌های بازیابی کافی

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - مطالعه و حافظه - مفهومی - ۱۱۰۴)

بررسی موارد:

- تأکید بر اهمیت: عوامل عاطفی
- مرور مطالب جلسه قبل: گذشت زمان
- مرور اطلاعات جلسه قبل: گذشت زمان
- تدریس ساماندهی شده و ارائه مثال: عدم نشانه‌های کافی

عوامل ایجاد فراموشی

- (۱) گذشت زمان: با گذشت زمان برخی مطالب فراموش می‌شود اما بیشترین میزان فراموشی در ساعات اولیه بعد از یادگیری است. بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان، مرور اطلاعات در زمان مناسب است.
- (۲) تداخل اطلاعات: در صورتی که بین ساعات مطالعه استراحت نداشته باشیم، عملکرد حافظه ما کاهش خواهد یافت.
- (۳) عوامل عاطفی: هرچه مطالب را دوست داشته باشیم، احتمال فراموشی آن‌ها کمتر است، البته دخالت عوامل عاطفی همواره به صورت مثبت نیست؛ به این معنی که اگر مطلبی را دوست نداشته باشیم احتمال فراموشی در آن بیشتر است.
- (۴) عدم رمزگردانی: اگر به محرکی توجه نکنیم و آن را رمزگردانی نکنیم، نمی‌توانیم آن را به خاطر بیاوریم. بسیاری از فراموشی‌ها در عمل ناشی از کم‌توجهی و نبود رمزگردانی است.
- (۵) مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی: بسیاری از افراد نشانه‌های کافی و درست برای بازیابی اطلاعات از حافظه ندارند. نشانه‌ها به دو صورت درونی و بیرونی تقسیم می‌شوند. نشانه‌های درونی همان نشانه‌های معنایی و نشانه‌های بیرونی نشانه‌های حسی و غیرمعنایی هستند.

گروه آموزشی ماز

۵۵- هر یک از افراد زیر به ترتیب، از کدام روش بهسازی حافظه استفاده کرده‌اند؟

«سه دوست تصمیم گرفتند که با یکدیگر برای امتحان فردا مطالعه کنند. فرد اول سعی کرد تا کارکرد اصلی اطلاعات در زندگی شخصی خود را پیدا کرده و با مطالب ارتباط برقرار کند؛ فرد دوم مطالب را با صدای بلند مطالعه کرده و هنگام مطالعه قدم می‌زد و فرد سوم در درک هر مفهوم آن را با سایر مفاهیم مقایسه می‌کرد.»

- (۱) عوامل عاطفی - برگردان به زبان خودتان - تمایزبخشی
- (۲) روش پس‌خبا - استفاده از چند روش حرکتی - بسط معنایی
- (۳) بسط معنایی - برگردان به زبان خودتان - ساماندهی مطالب
- (۴) عوامل عاطفی - استفاده از چند روش حرکتی - تمایزبخشی

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - مطالعه و حافظه - مفهومی - ۱۱۰۴)

فرد اول: ما چیزی را که بیشتر دوست داشته باشیم، راحت‌تر رمزگردانی می‌کنیم، فرد اول با ارتباط گرفتن با مطالب از طریق درک مفید بودن آن‌ها سعی کرده است، احساس خوبی به مطالعه در خود ایجاد کند.

فرد دوم: استفاده از چند روش حرکتی مانند راه رفتن، یادداشت‌برداری، برجسته کردن مفاهیم، خلاصه‌نویسی، رسم نمودار و حرکاتی از این قبیل در هنگام مطالعه بسیار مفید است.

فرد سوم: منظور از تمایزبخشی، برجسته کردن تفاوت‌های دو مفهوم به لحاظ ظاهری و معنایی است.

فنون بهسازی حافظه

روش‌های کارآمد بسیاری برای بهبود عملکرد حافظه در کتاب درسی ذکر شده است که یادگیری هر یک و مثال‌های مربوط به آن‌ها، برای پاسخگویی به سؤال‌های مربوط به این بخش ضروری است.

فنون بهسازی مطالب در حافظه

۱- بیان اهمیت مطلب ۲- پرهیز از همزمانی چند فعالیت (توجه ناقص) ۳- مرور کارآمد ۴- کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن ۵- کاهش اثر تداخل مطالب ۶- یادگیری با استراحت ۷- ساماندهی مطالب ۸- استفاده از رمزگردانی معنادار ۹- مطالعه چندحسی ۱۰- روش پس‌خبا ۱۱- استفاده از چند روش حرکتی ۱۲- بسط معنایی ۱۳- تمایزبخشی ۱۴- برگردان به زبان خودتان ۱۵- آزمون مکرر

گروه آموزشی ماز

۵۶- هر یک از افراد زیر به ترتیب از کدام یک از روش‌های حل مسئله استفاده کرده‌اند؟

- الف - سولماز قصد دارد یک مقاله علمی بنویسد. او مطالب هر بخش را پیدا کرده و بخش به بخش مقاله خود را می‌نویسد.
 ب - سارا برای آشنایی پیش از ازدواج به همراه خواستگارش به یک زوج‌درمانگر مراجعه می‌کنند.
 ج - معلم از دانش‌آموزانش برای یافتن بهترین ایده نوشتن انشاء سؤال می‌کند.
 د - آقای صادقی که می‌خواهد خانه بخرد به چند محله مختلف سر زده و با مشاوران املاک صحبت می‌کند.
- ۱) روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب - روش اکتشافی - روش بارش مغزی - روش اکتشافی
 ۲) روش تحلیلی - روش اکتشافی - روش اکتشافی - روش تحلیلی
 ۳) روش اکتشافی - روش تحلیلی - روش اکتشافی - روش اکتشافی
 ۴) روش خرد کردن - روش تحلیلی - روش بارش مغزی - روش تحلیلی

پاسخ: گزینه ۴

(دشوار - روش‌های حل مسئله - مفهومی - ۱۱۰۵)

بررسی موارد:

- «الف»: سولماز نوشتن مقاله را به کارهای کوچک‌تر تقسیم کرده است: روش خرد کردن - روش اکتشافی
 «ب»: سارا از تجربه افراد متخصص استفاده می‌کند: روش تحلیلی
 «ج»: معلم در حال جمع‌آوری ایده‌ها برای انتخاب موضوع انشاء است: روش بارش مغزی - روش اکتشافی
 «د»: آقای صادقی سعی کرده است اطلاعات مربوط به خانه‌ها را جمع‌آوری کرده و مناسب‌ترین را انتخاب نماید: روش تحلیلی

گروه آموزشی ماز

۵۷- درستی و نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- در میان جوانان سبک تصمیم‌گیری به صورت ناگهانی، باعجله و بدون فکر و تأمل زیاد دیده می‌شود.
 - در سبک وابسته فرد به دلیل انتخاب دیگران، تصمیم می‌گیرد، اما ممکن است انتخاب دیگران برای او مفید نباشد.
 - در ملاک تصمیم‌گیری هزینه، فرد بر اساس میزان سودمندی، تصمیم‌گیری می‌کند.
 - فرد در حل مسئله با انتخاب بهترین اولویت سروکار دارد، انتخابی که منتهی به حل مسئله شود.
- ۱) درست - نادرست - نادرست - درست
 ۲) نادرست - درست - نادرست - نادرست
 ۳) نادرست - نادرست - نادرست - درست
 ۴) نادرست - نادرست - نادرست - درست

پاسخ: گزینه ۲

(آسان - ملاک‌ها و سبک‌های تصمیم‌گیری - خط به خط - ۱۱۰۶)

بررسی موارد نادرست:

- در میان نوجوانان سبک تصمیم‌گیری به صورت ناگهانی، باعجله و بدون فکر و تأمل زیاد دیده می‌شود.
 - در ملاک تصمیم‌گیری مزیت، فرد بر اساس میزان سودمندی، دست به انتخاب می‌زند و تصمیم‌گیری می‌کند.
 - فرد در حل مسئله با انتخاب راه‌حل‌ها سروکار دارد، انتخابی که منتهی به حل مسئله شود.

نکته

مفاهیمی مانند بها، پول و ... به ملاک هزینه در تصمیم‌گیری اشاره دارند.

گروه آموزشی ماز

۵۸- کدام مورد بیان‌کننده ویژگی سبک تصمیم‌گیری منطقی نیست؟

- ۱) اجرای این تصمیم‌ها مستلزم تسلط بر هیجان‌ها و کنترل معقول آن است.
 ۲) پله‌پله رفتن و قانون‌مداری از ویژگی‌های عمده این سبک است.
 ۳) حرکت سریع به سوی هدف از قوانین این سبک تصمیم‌گیری است.
 ۴) این سبک بر اساس یک روش قاعده‌مند اجرا می‌شود.

سبک تصمیم‌گیری منطقی شامل حرکت تدریجی و نه سریع و شتابزده است.

سبک تصمیم‌گیری منطقی

زیربنای این تصمیم‌گیری، نه عجله و شتاب، نه احساسات و هیجان‌های زودگذر، نه اطاعت و پیروی کورکورانه و نه اجتناب، بلکه اندیشیدن است. در این سبک، تصمیم‌گیرنده تمامی راهکارهای ممکن را می‌سنجد. سبک تصمیم‌گیری منطقی نه تنها در عوامل زیربنایی با سایر سبک‌ها فرق دارد، بلکه تابع یک روش قاعده‌مند و منظم است. در این سبک، فرد پله‌پله و طبق قوانین پیش می‌رود.

گروه آموزشی ماز

۵۹- در عبارت‌های زیر به ترتیب، به کدام عامل نگرشی اشاره شده است؟

الف - انصراف یک دانشجوی فیزیک از شرکت در امتحانش، به دلیل نداشتن آمادگی کافی.

ب - انصراف از شرکت در آزمون‌های آزمایشی پس از چندبار شکست خوردن در کسب تراز بالای ۵ هزار.

ج - انصراف یک متخصص تغذیه از درمان چاقی مفرط خود در کلینیک‌های تغذیه.

۱) ادراک کارایی - درماندگی آموخته شده - باورها و نظام ارزشی

۲) ادراک کنترل - اسناد - ناهماهنگی شناختی

۳) احساس کارایی - درماندگی آموخته شده - ناهماهنگی شناختی

۴) اسناد - اراده - باورها و نظام ارزشی

بررسی موارد:

«الف»: انصراف یک دانشجوی فیزیک از شرکت در امتحانش به دلیل نداشتن آمادگی کافی: ادراک کارایی یا احساس کارایی

«ب»: انصراف از شرکت در آزمون‌های آزمایشی پس از چندبار شکست خوردن در کسب تراز بالای ۵ هزار: درماندگی آموخته شده

«ج»: انصراف یک متخصص تغذیه از درمان چاقی مفرط خود در کلینیک‌های تغذیه: ناهماهنگی شناختی

نگرش

انسان و حیوان در پاسخ به نیازهای زیستی عوامل انگیزشی مشترکی دارند، اما انسان برخلاف حیوان، تابع عامل توانمندتری به نام نگرش است. نگرش به مجموعه عوامل فرازیستی (فراتر از نیازهای مادی و زیستی) که موجب به حرکت در آوردن رفتار و شناخت ما می‌شود، گفته می‌شود. همینطور عوامل شکل دهنده به رفتار انسان، علاوه بر عوامل انگیزشی زیستی شامل عوامل مختلف نگرش افراد هم هست. عوامل شکل دهنده به رفتار انسان شامل عوامل زیستی و عوامل فرا زیستی (نگرش) است.

گروه آموزشی ماز

۶۰- کدام گزینه در ارتباط با پیوستار سلامت درست است؟

- آقای صادقی به تومور مغزی مبتلاست، پزشکان برای او دارودرمانی را آغاز کرده‌اند، اما امیدی به بهبود او وجود ندارد.

- خانم نجاتی ۵ کیلو اضافه وزن دارد او هر صبح به پارک رفته و تمرینات هوازی انجام می‌دهد.

۱) ناتوانی کامل و شدید - سلامت

۲) ناتوانی نسبتاً شدید - شیوه زندگی نسبتاً سالم

۳) ناتوانی کامل و شدید - شیوه زندگی کاملاً سالم

۴) ناتوانی نسبتاً شدید - میانه

بررسی موارد:

- آقای صادقی به تومور مغزی مبتلاست، پزشکان برای او دارودرمانی را آغاز کرده‌اند، اما امیدی به بهبود او وجود ندارد: ناتوانی کامل و شدید

- خانم نجاتی ۵ کیلو اضافه وزن دارد. او هر صبح به پارک رفته و تمرینات هوازی انجام می‌دهد: شیوه زندگی کاملاً سالم

پیوستار سلامت

سمت راست این نمودار، وضعیت سلامت کامل و سمت چپ آن، وضعیت مرگ را نشان می‌دهد، میانه این دو، درجات مختلفی از سلامتی دیده می‌شود؛ هرچه فرد درگیر بیماری‌های خطرناک و سبک زندگی ناسالم باشد، به سمت چپ نمودار نزدیک‌تر است و برعکس هر زمان که سبک زندگی سالم‌تری داشته باشد؛ یعنی به تغذیه و ورزش خود اهمیت بدهد و راه‌های مقابله با فشار روانی را نیز بلد باشد و درگیر بیماری‌های خطرناک نیز نباشد، به سمت راست نمودار یعنی وضعیت سلامت کامل نزدیک‌تر است.

گروه آموزشی ماز

■ ■ عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٦١ - ٦٦)

٦١ - ﴿و اذكروا نعمت الله عليكم إذ كنتم أعداء فألف بين قلوبكم فأصبحتم بنعمته إخواناً﴾:

- ١) و نعمت خدا را بر خود یاد آورید آن گاه که دشمن بودید سپس میان دل هایتان انس ایجاد کرد و با نعمت او با یکدیگر برادر شدید!
- ٢) و نعمت خداوند را بر خویشتن یاد کنید هنگامی که دشمن بودید پس بین قلب های شما الفت ایجاد کرد تا به نعمت او با یکدیگر برادر شوید!
- ٣) و نعمت او را بر خویشتن به یاد آورید آن گاه که دشمن بوده اید پس بین قلب هایتان انس ایجاد شد و به نعمت او با یکدیگر برادر گشتید!
- ٤) و نعمت الله را بر خود به یاد آورید هنگامی که دشمن بودید پس میان دل های شما الفت ایجاد کرد و به وسیله نعمت خداوند، با یکدیگر برادر گشتید!

(متوسط - تمارین درس هفتم - خط به خط - ١١٠٧)

پاسخ: گزینه ١

بررسی گزینه ها:

- «الله» به اشتباه «او» ترجمه شده ← رد گزینه ٣
 أَلْفٌ: انس ایجاد کرد، الفت ایجاد کرد ← رد گزینه ٣
 أَصْبَحْتُمْ: شدید، گشتید ← رد گزینه ٢
 نعمته: نعمت او ← رد گزینه ٤

گروه آموزشی ماز

٦٢ - «دَع شَاتِمَكَ مَهَانًا تُرَضِ الرَّحْمَنُ وَ تُسَخَطُ الشَّيْطَانُ وَ تُعَاقِبُ عَدُوَّكَ!»:»

- ١) دشنامگویی را خوار رها کن تا خدای بخشاینده خشنود و اهریمن خشمگین شود و دشمن را کیفر بدهی!
- ٢) دشنامگورا خوار رها کن تا خدای بخشاینده را خشنود سازی و شیطان خشمگین شود و دشمن کیفر ببیند!
- ٣) دشنامگوی خود را خوار رها کن تا خداوند بخشاینده خشنود گردد و شیطان را خشمگین کنی و دشمنت کیفر داده شود!
- ٤) دشنامگوی خویش را خوار رها کن تا خدای بخشاینده را خشنود و اهریمن را خشمگین کنی و دشمنت را کیفر بدهی!

(متوسط - تمارین درس دوم - ترکیبی - ١١٠٢)

پاسخ: گزینه ٤

بررسی گزینه ها:

- شَاتِمَكَ: دشنامگویی، دشنامگویی خود، دشنامگویی خویش ← رد گزینه ٢
 تُرَضِ: خشنود سازی، خشنود کنی ← رد گزینه های ١ و ٣
 تُسَخَطُ: خشمگین سازی، خشمگین کنی ← رد گزینه های ١ و ٢
 تُعَاقِبُ: کیفر بدهی ← رد گزینه های ٢ و ٣
 عَدُوَّكَ: دشمنت، دشمن خود ← رد گزینه های ١ و ٢

گروه آموزشی ماز

٦٣ - «عندما شاهدت نَجَاحَ الْذَّيْنِ وَاجْهُوا مَشَاكِلَ كَثِيرَةً فِي حَيَاتِهِمْ أَيقنت أَنَّ مِنْ طَلَبِ شَيْئاً وَجَدَّ وَجَدًا!»:»

- ١) هنگامی که دیدم کسانی که با مشکلات زیادی روبرو شده اند در زندگی موفق شدند، یقین کردم که کسی که چیزی را طلب کند و جدیت بورزد، آن را می یابد!
- ٢) هنگامی که موفقیت کسانی را دیدم که در زندگی با مشکلات زیاد روبرو شده اند، یقین کردم که کسی که چیزی را بخواهد و تلاش و کوشش کند، آن را می یابد!
- ٣) زمانی که موفقیت اشخاصی را دیدم که در زندگی شان با مشکلاتی زیاد روبرو شده اند، یقین کردم که کسی که چیزی را خواست و جدیت ورزید، آن را یافت!
- ٤) هنگامی که کامیابی افرادی را دیدم که در زندگی هایشان با مشکلات بسیار روبرو شده اند، یقین کردم که کسی که چیزی را بخواهد و جدیت ورزد و کوشش کند، آن را می یابد!

(متوسط - متن درس هفتم - خط به خط - ١١٠٧)

پاسخ: گزینه ٣

بررسی گزینه ها:

- نَجَاحَ الْذَّيْنِ: موفقیت کسانی، کامیابی افرادی (ترکیب اضافی است) ← رد گزینه ١
 مَشَاكِلَ كَثِيرَةً: مشکلات زیادی، مشکلاتی زیاد ← رد گزینه های ٢ و ٤
 حَيَاتِهِمْ: زندگی شان ← رد سایر گزینه ها

گروه آموزشی ماز

٦٤ - عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- ١) كان هذا العالم صغياً بين الناس لكنه اليوم أحتقر من جانب قومه: این دانشمند برگزیده میان مردم بود اما امروز او از سوی قومش خوار شده!
- ٢) من أراد أن يضرب به المثل في الكرم فليعين الضعفاء في السدائد: هرکس بخواهد که به او در بخشش مثل زده شود، در سختی ها به ضعیفان یاری می رساند!
- ٣) عندما بلغت تسعة عشر شهراً من عمري أصبتُ بَحْمَى صَبْرْتُنِي عمياء: هنگامی که به نوزده ماهگی از عمر خود رسیدم به تبی دچار شدم که مرا نابینا کرد!
- ٤) تَنْظَفُ الطَّالِبَاتُ مَدْرَسَتَهُنَّ لِحَفَلَةِ يَوْمِ الْمُعَلِّمِ فَتَصْبِرُ الْمَدْرَسَةَ نَظِيفَةً: دانش آموزان مدرسه خود را برای جشن روز معلم تمیز می کنند پس مدرسه را پاکیزه خواهند کرد!

(دشوار - افعال ناقصه - ترکیبی - ١١٠٧)

پاسخ: گزینه ٣

بررسی سایر گزینه ها:

- ١ «صغياً» خیر «كان» است که به اشتباه صفت «العالم» ترجمه شده: این دانشمند میان مردم، برگزیده بود.
- ٢ «ليعين» لام امر است: باید یاری کند.

۴ «ستصیر» فعل ناقصه است که مفعول نمی پذیرد پس: پاکیزه خواهد شد.

گروه آموزشی ماز

۶۵ - «باید ویژگی‌های خوب دوستان را ذکر کنیم تا آنان را خوشحال کنیم و این کار برای یک زندگی بهتر به آنان کمک می‌کند!»:

- ۱) نذکرُ خصالاً حسنة للأصدقاء و نفرحهم و هذا العمل ينصرهم حياة أفضل!
- ۲) لنذکرُ خصال الأصدقاء الحسنة حتى نفرحهم و هذا العمل يعينهم حياة أفضل!
- ۳) لم نذکرُ خصال الأصدقاء الحسنة لكي نفرحهم و هذا عمل أعانهم في حياة أفضل!
- ۴) لنذکرُ خصلة الأصدقاء الحسنة حتى يصبحوا فرحين و هذا العمل ينصرهم لحياتهم الفضلى!

(متوسط - متن درس ششم - ترکیبی - ۱۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها:

باید ... ذکر کنیم (امر متکلم): لنذکرُ ← رد گزینه‌های ۱ و ۳
ویژگی‌های خوب دوستان: خصال الأصدقاء الحسنة ← رد گزینه‌های ۱ و ۴
تا آنان را خوشحال کنیم: حتی، لكي نفرحهم ← رد گزینه‌های ۱ و ۴
این کار: هذا العمل ← رد گزینه ۳
برای: لـ ← رد گزینه ۳
ضمیر «هم» در حیاتهم اضافی است.

به آنان کمک می‌کند: يعينهم، ينصرهم ← رد گزینه ۳

گروه آموزشی ماز

۶۶ - عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْمَفْهُومِ: «ليس للإنسان إلا ما سعى»

هرکه جدی‌کرد بر جودی رسید!
مزد آن گرفت جان برادر که کار کرد!
دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور!
به راحتی نرسید آن که زحمتی نکشید!

۱) هرکه رنجی برد گنجش شد پدید
۲) نابرده رنج گنج میسر نمی‌شود
۳) دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نگشت
۴) مکن ز عرصه شکایت که در طریق ادب

(متوسط - متن درس ۷ - خط به خط - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

عبارت این گزینه با توجه به ترجمه‌اش (انسان چیزی جز آنچه تلاش کرده، ندارد.) با بیت گزینه ۳ ارتباطی ندارد.

گروه آموزشی ماز

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۶۷ - ۷۰) بما يناسب النَّصَّ:

الاهتمام بأمور تفيد الجسم و الزوج مهم جداً للإنسان. الفرد العاقل يهتم بسلامة جسمه. الرياضة من الأعمال التي تكون في برنامج الناجحين اليومي. إنها تقوي القلب و تمنع من الإصابة بالأمراض القلبية. الرياضة أيضاً مفيدة لتقوية العضلات و العظام و تساعد في انخفاض ضغط الدم (كاهش فشار خون). حسن التغذية من الأشياء التي هي مهم لنا للغاية. الاهتمام بما يؤكل و بالوقت الذي يؤكل فيه يستطيع أن يقي جسمنا سالماً دائماً و يبعدنا من الأمراض. يُقال: «العقل السليم في الجسم السليم». إذن علينا أن نهتم بجسمنا حتى نستطيع أن نستفيد من عقلنا.

ترجمه متن:

توجه کردن به کارهایی که به جسم و روح فایده می‌رساند، برای انسان واقعاً مهم است. فرد عاقل به سلامت بدنش اهمیت می‌دهد. ورزش کردن از کارهایی است که در برنامه روزانه موفق‌ها می‌باشد. آن [ورزش] قلب را تقویت می‌کند و از ابتلا به بیماری‌های قلبی مانع می‌شود. ورزش همچنین برای تقویت عضلات و استخوان‌ها مفید است و به کاهش فشار خون کمک می‌کند. تغذیه خوب و مناسب از چیزهایی است که برای ما بسیار اهمیت دارد. توجه به آنچه خورده می‌شود و به زمانی که در آن خورده می‌شود، می‌تواند که جسم ما را همیشه سالم نگه دارد و ما را از بیماری‌ها دور کند. گفته می‌شود: «عقل سالم در بدن سالم است». بنابراین بر ما لازم است که به بدنمان توجه کنیم تا بتوانیم از عقلمان بهره‌مند شویم.

گروه آموزشی ماز

۶۷ - عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) الرياضة من الأعمال التي تكون في برنامج الناجحين السنوي.
- ۲) الرياضة مفيدة لتقوية العين.
- ۳) حسن التغذية يستطيع أن يقينا سالمًا.
- ۴) يجب علينا أن نهتم بعقلنا حتى نستفيد من جسمنا.

(آسان - متن درس هفتم - خط به خط - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) ورزش از کارهایی است که در برنامه سالانه موفق‌ها می‌باشد. (در متن گفته روزانه.)
- ۲) ورزش برای تقویت چشم مفید است. (چنین چیزی در متن ذکر نشده است.)
- ۳) تغذیه خوب می‌تواند ما را سالم نگه دارد. (مطابق متن صحیح است.)

۴ بر ما لازم است که به عقلمان توجه کنیم تا بتوانیم از جسممان بهره ببریم. (در متن برعکس این مطلب آمده است.)

گروه آموزشی ماز

۶۸- عین الخطأ:

- ۱) الرياضة تقوی العظام و العضلات.
- ۲) ينزل مستوى ضغط الدم بالرياضة.
- ۳) الرياضة اليومية تضعف القلب.
- ۴) الاهتمام بالمأكل و زمن الأكل مهم لسلامة الجسم.

(متوسط - متن درس هفتم - خط به خط - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ ورزش کردن، استخوان‌ها و عضلات را تقویت می‌کند. (مطابق متن صحیح است.)
- ۲ سطح فشار خون با ورزش کردن پایین می‌آید. (مطابق متن صحیح است.)
- ۳ ورزش کردن روزانه قلب را ضعیف می‌کند. (در متن برعکس این مطلب گفته شده است.)
- ۴ توجه به مواد خوراکی و زمان خوردن برای سلامت جسم مهم است. (مطابق متن صحیح است.)

گروه آموزشی ماز

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۶۹ و ۷۰)

۶۹- «يُؤكَل»:

- ۱) فعل - مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مجزئ ثلاثي - متعد
- ۲) للمفرد الغائب - للمذكر - ماضيه «أَكَل» على وزن «فَعِل» - مجزئ - مجهول
- ۳) فعل مضارع - ليس له حرف زائد - متعد - مجهول - للمفرد المذكر الغائب
- ۴) فعل مضارع مجزئ ثلاثي - لازم - مجهول - للغائب

(متوسط - متن درس هفتم - ترکیبی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد نادرست:

«لازم» اشتباه است. این فعل «متعدی» می‌باشد.

میان‌بر: یکی از نکاتی که در رد گزینه در تست‌های تحلیل صرفی بسیار کمک کننده است، یافتن تناقض در گزینه‌هاست.

مثلاً فعلی که مجهول شده، قطعاً متعدی است چراکه فعل‌های لازم مجهول نمی‌شوند. همین که در یک گزینه «لازم» و «مجهول» با هم جمع می‌شوند، نشان دهنده اشتباه بودن آن گزینه است. بخشی از تناقضات را در زیر مشاهده می‌کنید:

- ۱- فعل مجهول ≠ فاعل و مفعول / لازم
- ۲- فعل معلوم ≠ نائب فاعل
- ۳- افعال ناقصه ≠ فاعل و مفعول ≠ معلوم و مجهول
- ۴- فاعل اسم ظاهر ≠ فعل مخاطب و متکلم
- ۵- «بزیادة حرفین» یا «له حرفان زائدان» ≠ باب إفعال و تفعیل و مُفاعلة
- ۶- «بزیادة حرف واحد» یا «له حرف زائد» و «بزیادة ثلاثة أحرف» ≠ باب تفاعل / تفعّل / إنفعال / إفعال
- ۷- بزیادة حرف واحد ≠ باب إستفعال ≠ بزیادة حرفین زائدين یا له حرفان زائدان

گروه آموزشی ماز

۷۰- «السليم»:

- ۱) اسم - مفرد - مذکر - معرّف بأل - معرب / إعرابه مرفوع
- ۲) مفرد - مذکر - معرب - معرفة - على وزن «فعليل» / مبتدأ و مرفوع
- ۳) اسم معرب - مفرد - مذکر - معرّف بأل / صفة و مرفوع بالتبعیة عن الموصوف
- ۴) ليس من الأسماء المبنية - مذکر - مفرد - معرفة / مرفوع بالصّمة

(آسان - متن درس هفتم - ترکیبی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد نادرست:

این کلمه مبتدا نیست و صفت می‌باشد. شرط در مبتدا این است که اولین کلمه شروع کننده جمله اسمیه باشد، نه اینکه جزء اولین کلمات باشد.

گروه آموزشی ماز

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۷۱ - ۷۵)

۷۱- عین الخطأ في ضبط الحركات الحروف:

- ۱) ﴿رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾
- ۲) ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴾
- ۳) ﴿لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾
- ۴) ﴿وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا﴾

بررسی موارد نادرست:

خَاطِبُهُمْ ← خَاطَبَهُمْ الجَاهِلُونَ ← الجَاهِلُونَ

- «ن» انتهای اسامی جمع مذکر همواره فتنه دارد.
- فعل ماضی در باب «مُفَاعَلَةٌ» بر وزن «فَاعَلَنَ» می‌باشد.

گروه آموزشی ماز

۷۲- عین ما لا يوجد في هذه العبارة:

«إذا جاء هذا الرجل المؤمن إلى الدكان واشترى منتجاً، سأقدم له اسعاراً أرخصاً!»

(۱) اسم المبالغة (۲) اسم المفعول من مزيد (۳) اسم الفاعل من مزيد (۴) ادات شرط

این جمله شرطی است و ادات شرط آن إذا است

«المؤمن» اسم فاعل من مزيد، «منتجاً» اسم مفعول من مزيد، «أرخصاً» اسم تفضیل است.

نکته

ادات شرط در کتاب درسی «إِن، مَنْ، مَا و إِذَا» می‌باشد.

اسم مبالغة

اسم مبالغه اسمی است که بر بسیاری صفتی در فردی یا چیزی یا شغل یا ابزار دلالت می‌کند.

مهم‌ترین وزن‌های اسم مبالغه «فَعَالٌ - فَعَالَةٌ» می‌باشد.

مثال: رَزَاقٌ - مَتَانٌ - عَلَامٌ - خَلَّاقٌ - فُتَّاحٌ - غَفَّارٌ - تَوَّابٌ - كَذَّابٌ و ... عَلَامَةٌ - فَهَامَةٌ - كَفَّارَةٌ - أَمَّارَةٌ - لَوَّامَةٌ و ... خَبَّازٌ - سَبَّازَةٌ و ...

گروه آموزشی ماز

۷۳- عین جواب الشرط جمله غیر اسمیة:

(۱) مَنْ عَلَّمَ عِلْمًا، فَلَهُ أَجْرٌ مَنْ عَمِلَ بِهِ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الْعَامِلِ!

(۲) مَنْ غَلَبَتْ شَهْوَتُهُ عَقْلَهُ، فَهُوَ شَرٌّ مِنَ الْبِهَائِمِ!

(۳) إِنْ تَقْرَأْ هَذِهِ الْقَصِيْدَةَ أَمَامَ الطَّلَابِ فَسَوْفَ يَنْتَبِهَ زَمِيلُكَ!

(۴) مَنْ يَدْرُسُ فِي السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ فَهُوَ نَاجِحٌ فِي الْإِمْتِحَانَاتِ!

بررسی گزینه‌ها:

۱. فله اجر من عمل به
۲. فهو شر من البهائم
۳. فسوف ينتبه
۴. فهو ناجح

جواب شرط هستند که در گزینه ۳ این جواب از نوع جمله فعلیه است، نه اسمیه.

جواب شرط از نوع جمله اسمیه

در جمله شرطیه، جواب شرط می‌تواند به صورت یک «جمله اسمیه» (تشکیل شده از یک مبتدا و خبر) بیاید. که در این صورت به مجموع «مبتدا و خبر» جواب شرط از

نوع «جمله اسمیه» گفته می‌شود، که غالباً قبل از آن حرف «فَ» می‌آید.

مثال:

و مَا تُفَفِّقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ.

مَنْ عَلَّمَ عِلْمًا فَلَهُ أَجْرٌ مَنْ عَمِلَ بِهِ.

مَنْ سَاتَرَ عَيْبَكَ فَهُوَ عَدُوُّكَ.

مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ.

گروه آموزشی ماز

۷۴- عین الخطأ في ما أُشير إليه بخط:

(۱) اشتريت اليوم فستاناً قد رأيتُه من قبل! (الماضي البعيد في المعنى) (۲) أ شاهدُ طالِباً يكتُبُ تمارينَ الدرس في الصف! (المضارع في المعنى)

(۳) رأيتُ ولداً يمشي بسرعة! (الماضي الاستمراري في المعنى) (۴) وصلنا إلى قرية ما وجد مكاناً مناسباً للجلوس فيها! (الماضي الاستمراري في المعنى)

در گزینه ۴ هر دو فعل ماضی هستند؛ لذا در ترجمه فعل دوم یا از ماضی بعید و یا از ماضی ساده استفاده می‌شود.

کجا فعلمون به صورت ماضی بعید یا ساده ترجمه می‌شه؟

هنگام ترجمه جمله وصفیه، باید به زمان جمله قبل از آن توجه داشته باشیم.

حالت اول: «ماضی + ... + مضارع»: ماضی استمراری

«رَأَيْتُ مَرِيضًا يَبْكِي بِشِدَّةٍ»: بیماری را دیدم که به شدت گریه می‌کرد.

«كَانَ فِي الْمَجْلِسِ رَجُلٌ يَضْحَكُ بِصَوْتٍ زَفِيعٍ»: در جلسه مردی بود که با صدای بلند می‌خندید.

حالت دوم: «ماضی + ... + ماضی»: ماضی بعید یا ساده

«وَصَلَّتْ إِلَى مَلْعَبٍ إِمْتِلَاءً بِالْمُتَفَرِّجِينَ»: به ورزشگاهی رسیدم که از تماشاچیان پر شده بود.

حالت سوم: «مضارع + ... + مضارع»: مضارع التزامی یا اخباری

«أُرِيدُ كِتَابًا يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ النُّصُوصِ»: کتابی را می‌خواهم که در فهمیدن متن‌ها به من کمک کند (کمک می‌کند).

نکته: اگر قبل از «جمله بعد از نکره (جمله وصفیه)»، فعلی نبود، «جمله وصفیه» را به صورت عادی ترجمه می‌کنیم.

«هَذَا نَبِيٌّ لَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى»: این پیامبری است که از روی هوا و هوس حرف نمی‌زند.

گروه آموزشی ماز

۷۵- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَضَارِعُ الْإِلْتِزَامِي:

(۱) لِيَعْلَمَ النَّاسُ أَنْ لَا يَعْتَمِدُوا عَلَى الْكُذَّابِ أَبَدًا!

(۲) أَحْسِنَ كَمَا تَحِبُّ أَنْ يُحْسِنَ إِلَيْكَ!

(۳) تَجْرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَشْتَهِي السُّفْنُ!

(۴) «لِيُنْفِقَ دُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ»

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - تمارین درس ششم - ترکیبی - ۱۱۰۶)

بررسی گزینه‌ها:

۱ مردم باید بدانند که هرگز به دروغ‌گو اعتماد نکنند.

۲ نیکی کن همانگونه که دوست داری به تو نیکی بشود.

۳ بادها به سمتی می‌وزند که کشتی‌ها نمی‌خواهند.

۴ توانگر از توانگری خویش باید انفاق کند.

ساختارهایی که مضارع التزامی می‌سازند:

حروف «أَنْ، كَيْ، لَيْ، هِرْ دو نوع لَبْ حَتَّى و لَای نهی (بر سر صیغه‌های غایب و متکلم)» فعل مضارع را به «مضارع التزامی» تبدیل می‌کند.

مثال: أَنْ يُعَلِّمُوا: اینکه تعلیم دهند. رَجَعْتُ أَنْ أُجْلِسَ: برگشتم که بنشینم. نَدْرُسُ لِنَنْجَحَ: درس می‌خوانیم برای اینکه موفق شویم.

گروه آموزشی ماز

۷۶- کدام یک از موارد زیر، از منابع غیرنوشتاری در موضوع تاریخ ایران دوره اسلامی تا پایان عصر صفوی، محسوب می شود؟

الف - لطیفه‌ها و انواع شعر نظیر دوبیتی‌ها، ترانه و لایبی‌ها

ب - طبقات، انساب و فرهنگ‌نامه‌های زندگی‌نامه‌ای

ج - خاطرات شفاهی، ادبیات عامیانه اعم از داستان‌های تاریخی

د - اسناد اقتصادی و فرهنگی، منشآت و معاهدات سیاسی

(۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

(متوسط - منابع پژوهش - خط به خط - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

هر دو مورد «الف» و «ج» جزو منابع غیرنوشتاری و آثار شفاهی هستند. مطالعه روشمند افسانه‌ها و اساطیر اقوام در دوره‌های مختلف تاریخی، خاطرات شفاهی، انواع مختلف ادبیات عامیانه، اعم از داستان‌های تاریخی، قهرمانی، اخلاقی و تخیلی، گونه‌های متفاوت مثل‌ها، لطیفه‌ها و انواع شعر، نظیر دوبیتی، تصنیف، ترانه و لایبی، کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کند.

بررسی سایر موارد:

«ب» و «د»: هر دو جزو منابع نوشتاری هستند. البته توجه داشته باشید که منشآت، همان نامه است که این هم نوشتاری است.

مشاوره

این سؤال مصداق بارز این حرفه که «صورت سؤال رو با دقت بخونید» چرا؟ چون باید شش‌دانگ حواست به اصطلاح غیرنوشتاری باشه و اگر نتونی دقیق این رو درک کنی، اصلاً متوجه هدف چینی‌ها نمیشی!

استراتژی

لطیفه بر زبان جاری است، خاطرات شفاهی هم که اسمش رویش است، خاطرات شفاهی! پس الکی دنبال چیز دیگری نروید!

آینه‌ما

از این تست و پاسخ، سؤال‌های تشریحی و امتحانی زیر استخراج می‌شود:

۱. چهار نمونه از آثار شفاهی را نام ببرید.

۲. چهار نمونه از نوشته‌های سیاسی، جغرافیایی و ... را که جزو منابع نوشتاری محسوب می‌شوند، نام ببرید.

گروه آموزشی ماز

۷۷- گزاره‌های زیر که نتایج کار یک مورخ فرضی است، از کدام منابع تاریخ‌نگاری اسلامی به دست آمده است؟

الف - وجود فرهنگ و تمدن مهمی در سرزمین یمن، واقع در جنوب شبه‌جزیره عربستان

ب - تشدید آزار مشرکان و موانع اساسی در راه گسترش اسلام در مکه با رحلت ابوطالب

ج - بیم از دست دادن موقعیت تجاری و سیاسی مشرکان مکه در صورت پیروی از اسلام

د - موقعیت حقارت‌آمیز زنان در میان اعراب جاهلی

(۱) «الف» و «ج»: قرآن - «ب»: تاریخ بیهقی - «د»: شواهد و مدارک

(۲) «الف»: کاوش‌های باستان‌شناسان - «ب»: تاریخ طبری - «ج» و «د»: قرآن

(۳) «الف»: مطالعات مورخان - «ب»: شواهد و مدارک - «ج»: متون دینی - «د»: منابع تاریخی

(۴) «ج» و «د»: قرآن - «ب»: سیره‌نویسان - «الف»: منابع حدیثی

(دشوار - آستانه ظهور اسلام - خط به خط - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

«الف»: وجود فرهنگ و تمدن مهمی در سرزمین یمن، واقع در جنوب شبه‌جزیره عربستان: مطالعات مورخان و کاوش‌های باستان‌شناسان

«ب»: تشدید آزار مشرکان و موانع اساسی در راه گسترش اسلام در مکه با رحلت ابوطالب: تاریخ طبری

«ج»: بیم از دست دادن موقعیت تجاری و سیاسی مشرکان مکه در صورت پیروی از اسلام: قرآن

«د»: موقعیت حقارت‌آمیز زنان در میان اعراب جاهلی: قرآن

نکته

قطعه در متن درسی نخوانده‌اید که مورد «ب»، از تاریخ طبری برآمده یا تاریخ بیهقی، ولی دقت کنید که این سؤال کاملاً از آن نوع سؤال‌های حذف و رد موردی است؛ یعنی اگر باهوش باشید و فقط و فقط حواستان به مورد «د» باشد که از قرآن به دست آمده و نیز بدانید آگاهی از وضعیت تمدن یمن، حاصل کاوش‌های باستان‌شناسی است، پاسخ را دریافته‌اید و دیگر نیازی به این نیست که موارد «ب» و «ج» را بررسی کنید. این سبک طراحی‌ها، شیوه جدید طراحان کنکور است!

مشاوره

تیپ این سؤال‌ها که مورد نظر طراحان کنکور سال‌های اخیر بوده است، بیشتر منبع مورد استفاده مؤلفان کتاب درسی را مورد پرسش قرار می‌دهد.

این گونه سؤال‌ها به ما یادآوری می‌کند که منابع در کتاب‌های درسی حائز اهمیت هستند.

منبع‌شناسی

بین بخوام برات ساده حرف بزنم، بحث منبع‌شناسی و اینکه هر خبری از چه منبعی درز شده، تو تاریخ به خصوص کنکور خیلی مهمه و طراح‌های این چند کنکور اخیر، به این موضوع توجه زیادی نشون دادن. حالا باید به دوتا نکته توجه کنی:

۱ اینکه باید فرق منبع دست اول و دوم رو بدونی و بتونی این دوتا رو از هم تشخیص بدی.

۲ وقتی داری مباحث رو می‌خونی، دقت کنی که مؤلف کتاب درسی از چه منبعی یاد کرده!

گروه آموزشی ماز

۷۸- عبارت کدام گزینه تحولات اقتصادی دوران خلافت عمر بن خطاب (۱) و عثمان (۲) را به درستی مقایسه کرده است؟

- (۱) بذل و بخشش‌های فراوان از بیت‌المال به افراد مختلف، از وجوه اشتراک (۱) و (۲) بود.
 (۲) در توزیع عطایا مانند خلیفه پیش از خود عمل می‌کرد ولی (۲) با تصرف اراضی از مسیر مساوات خارج شد.
 (۳) نحوه توزیع عطایا توسط (۱) بر پایه مساوات اسلامی نبود ولی برخلاف (۲) از ثروت‌اندوزی بزرگان قریش جلوگیری می‌کرد.
 (۴) در دوران (۱) با وجود ثروت‌اندوزی کارگزاران خلافت نحوه توزیع عطایا بر اساس مساوات اسلامی بود که در زمان (۲) کنار گذاشته شد.

(متوسط - خلفای نخستین - مفهومی - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۳

- نحوه توزیع عطایا توسط خلیفه دوم (عمر) اگرچه بر پایه مساوات اسلامی نبود، اما ساده‌زیستی و سخت‌گیری او نسبت به کارگزاران خلافت و بزرگان قریش، از ثروت‌اندوزی و تجمل‌گرایی آنان جلوگیری کرد.

- در دوران خلیفه سوم (عثمان) بذل و بخشش‌های فراوانی از بیت‌المال به افراد مختلف به خصوص خاندان بنی امیه صورت گرفت.

مشاوره

دوست من وقتی بحث از خلفای اول و دوم و... (راشدین) شد، باید تمام کارهایی که هر کدام تو دوره خودتون انجام دادن رو کامل گوشه ذهنت داشته باشی.

استراتژی

یادت باشه نحوه توزیع عطایا توسط هیچ کدام (یعنی نه عمر نه عثمان) بر پایه مساوات نبود!

گروه آموزشی ماز

۷۹- کدام یک از سلسله‌های ایرانی در سده‌های نخستین ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی داشتند؟

- (۱) طاهریان و سامانیان (۲) صفاریان و زیاریان (۳) طاهریان و صفاریان (۴) سامانیان و زیاریان

(آسان - سلسله‌های ایرانی مسلمان - خط به خط - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۱

سلسله‌های طاهریان و سامانیان ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی منطقه خراسان و ماوراءالنهر داشتند.

مشاوره

درس نهم، شروع مباحث تاریخ سیاسی درباره حکومت‌های ایران - اسلامی محسوب می‌شه. خیلی مهمه و حواست باید به این مباحث باشه چون ممکنه ویژگی‌هاشون رو با هم قاطی بکنی.

طاهریان و سامانیان

به جدول زیر دقت کنید:

طاهریان	سامانیان
• از خاندان‌های کهن دهقانی بودند.	• از خاندان‌های کهن دهقانی بودند.
• نسبت به خلافت عباسی اظهار اطاعت می‌کردند.	• نسبت به خلافت عباسی اظهار اطاعت می‌کردند.
• دوره حکومت: ۲۰۵ تا ۲۵۹ ق	• دوره حکومت: ۲۰۴ تا ۳۵۹ ق
• مؤسس: طاهر ذوالیمینین	• مؤسس: امیر اسماعیل سامانی
• محدوده قلمرو: خراسان و سیستان	• محدوده قلمرو: خراسان و ماوراءالنهر
• پایتخت: مرو و نیشابور	• پایتخت: بخارا

گروه آموزشی ماز

۸۰- با توجه به وضعیت زبان، علم و آموزش در دوران غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) تمایل دانشمندان دوره سلجوقی به نوشتن آثار خود به زبان فارسی در رونق و توسعه زبان و ادبیات فارسی نقش بسزایی داشت.
 (۲) شعر فارسی به ویژه در انتهای دوره غزنوی به رونق و شکوفایی فراوانی دست یافت و در عصر سلجوقی به اوج خود رسید.
 (۳) با حمایت حاکمان و دولتمردان غزنوی و سلجوقی مراکز و مؤسسات آموزشی که بیشتر به تعلیم علوم دینی اختصاص داشت گسترش یافت.
 (۴) ابوریحان بیرونی در دوره غزنوی و شهاب‌الدین سهروردی و امام فخر رازی در دوره سلجوقی از دانشمندان بزرگ دوران طولانی حکومت این سلسله‌ها بودند.

(متوسط - اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی - خط به خط - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

در عصر غزنوی شعر فارسی به اوج خود رسید. در عصر سلجوقی با جذب شعرا و نویسندگان به دربارهای مختلف، فرصت مناسب برای توسعه هرچه بیشتر زبان و ادبیات فارسی فراهم آمد. شعر فارسی، به ویژه در انتهای دوره سلجوقی، به رونق و شکوفایی فراوانی دست یافت.

<p>• به اوج رسیدن شعر فارسی / سرودن شاهنامه توسط فردوسی / تألیف تاریخ بیهقی توسط ابوالفضل بیهقی</p> <p>• دانشمند معروف: ابوریحان بیرونی در نجوم و جغرافیا</p> <p>• علوم دینی به دلیل حمایت‌های سلاطین و وزیران و موقعیت علمای مذهبی، از جایگاه برتری برخوردار شد.</p>	<p>غزنویان</p>
<p>• تبدیل زبان دستگاه اداری غزنویان از عربی به فارسی عملاً رسمیت یافت.</p> <p>• تمایل دانشمندان به نوشتن آثار خود به زبان فارسی</p> <p>• رشد شهرها، تأسیس و توسعه مراکز آموزشی و نفوذ روزافزون دیوان‌سالاران ایرانی در دستگاه اداری حکومت و جذب شعرا و نویسندگان به دربارهای مختلف و ایجاد فرصت مناسب برای توسعه هر چه بیشتر زبان و ادبیات فارسی</p> <p>• رونق و شکوفایی فراوان شعر فارسی به ویژه در انتهای دوره</p> <p>• مشهورترین شاعران: سنایی، انوری، خاقانی، عطار</p> <p>• مشهورترین دانشمندان: ابوالعباس لوکری، خیام، سهروردی، امام فخر رازی، سید اسماعیل جرجانی</p> <p>• مراکز و مؤسسات آموزشی بیشتر به تعلیم علوم دینی اختصاص داشت.</p> <p>• ساخت نظامیه‌ها در بغداد، اصفهان، نیشابور ...</p>	<p>سلجوقیان</p>

گروه آموزشی ماز

۸۱- در ابتدای دوره استیلای مغولان بر ایران، گروه اشراف نظامی را چه کسانی تشکیل می‌دادند؟

- (۱) شاهزادگان و خانزادگان مغولی
(۲) پسران و نوادگان چنگیزخان
(۳) رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه
(۴) برادران خان مغول

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - اوضاع سیاسی در عصر مغول - تیموری - خط به خط - ۱۱۱۱)

در ابتدای دوره مغول، رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه، گروه اشراف نظامی را تشکیل می‌دادند و از امتیازات و اختیارات فراوانی برخوردار بودند.

مشاوره

وقتی دارید تاریخ می‌خوانید، ویژگی‌های هر دوره تاریخی رو به ذهن بسپارید تا بلکه این‌گونه بتوانید به انواع سؤال پاسخ بدید.

دام تستی

ممکنه گزینه «۱» شما رو به دام بندازه چون داره درباره بزرگان مغولی حرف می‌زنه ولی دقت کنید که اصل ماجرا و پاسخ صحیح همون گزینه «۳» هست.

گروه آموزشی ماز

۸۲- در مورد دو شخصیت «الف» و «ب» موارد زیر مطرح است. مشخص کنید کدام موارد به ترتیب مربوط به «الف» و کدام موارد مربوط به «ب» است.

- الف: خواجه نظام‌الملک توسی
ب: خواجه نصیرالدین توسی
- مدارسی که به همت او ساخته شدند اختصاص به تدریس فقه شافعی و دانش‌های وابسته به آن داشتند.
- سلجوقیان با به کارگیری دیوان‌سالارانی چون او، نظام اداری ایران را کامل‌تر و گسترده‌تر کردند.
- به دنبال کوشش‌های علمی و فرهنگی او در دوره ایلخانان، تشیع در ایران گسترش یافت.
- با هدف نظارت و آباد کردن زمین‌های بایر و بلااستفاده، نظام اقطاع را توسعه داد.
- (۱) «ب» - «ب» - «الف» - «ب» (۲) «ب» - «الف» - «الف» - «ب» (۳) «الف» - «ب» - «ب» - «الف» (۴) «الف» - «الف» - «ب» - «الف»

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری - ترکیبی - ۱۱۱۲)

خواجه نظام‌الملک: وزیر مقتدر اصل سلجوقی و مؤلف (سیاست‌نامه) (درس ۱) پس از مرگ او (و ملکشاه سلجوقی) حکومت سلجوقیان دچار ضعف شد (درس ۱۰) / سلجوقیان با به کارگیری دیوان‌سالارانی چون او و عمیدالملک کندری، نظام اداری ایران را کامل‌تر و گسترده‌تر کردند. (درس ۱۰) / با هدف نظارت و آباد کردن زمین‌های بایر و بلااستفاده، نظام اقطاع را توسعه داد. (درس ۱۰) نظامیه‌ها به همت او در شهرهای مهمی چون بغداد و اصفهان و نیشابور ساخته شدند و اختصاص به تدریس فقه شافعی و دانش‌های وابسته به آن داشتند. (درس ۱۰)

خواجه نصیرالدین توسی: به همراه شمس‌الدین محمد و عطاملک جوینی و برادرش عطاملک جوینی کوشیدند تا مغول‌ها را با فرهنگ ایرانی و آداب کشورداری آشنا کنند و زمینه مسلمان شدن این قوم غالب را فراهم آورند. (درس ۱۱) / در دوره ایلخانان به ویژه به دنبال کوشش‌های علمی و فرهنگی خواجه نصیرالدین توسی، تشیع در ایران گسترش یافت. (درس ۱۲)

گروه آموزشی ماز

۸۳- کدام یک از موارد زیر، جزو انواع گونه‌های مالیاتی رایج در ایران از دوره استیلای مغولان تا پایان عهد تیموریان محسوب نمی‌شود؟

- (۱) کشاورزی (۲) دامی (۳) پیروان مذاهب (۴) بازرگانی

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - اجتماع، حقوق و اقتصاد در عصر مغول - تیموری - خط به خط - ۱۱۱۱)

در دوره مغولان تا پایان عهد تیموریان سه گونه مالیات کشاورزی، بازرگانی و دامی تداوم داشت.

مالیات در عصر مغول

حکومت‌هایی که قبل از مغول بر ایران حکومت داشتند، شیوه‌های مالیاتی را که ترکیبی از سنت‌های ایرانی - اسلامی بود، پذیرفتند، اما در اوایل دوران مغول‌ها، به دلایل مختلفی همچون گرایش اشرافیت نظامی مغول به بی‌نظمی و زیاده‌طلبی، بی‌توجهی حاکمان مغولی به قوانین اسلامی و بیگانگی آنان با سنت‌های ایرانی، نظام مالیاتی به هم ریخت و انواع و اقسام مالیات‌ها که شمار آن‌ها به ده‌ها مورد می‌رسد، رواج یافت. پس از مسلمان شدن مغول‌ها، هرچند که نظام مالیاتی تا حدودی اصلاح شد اما بخشی از بی‌نظمی‌ها همچنان ادامه یافت.

۸۴- کدام موارد درباره هنر در عصر صفوی درست است؟

- الف - شاه عباس با فتح هرات، کمال‌الدین بهزاد، یکی از نوابغ هنر نقاشی دربار تیموری را با خود به اصفهان برد.
 ب - مهم‌ترین نوآوری رضا عباسی در نگارگری به تصویر کشیدن زندگی روزمره مردم و فعالیت اصناف بود.
 ج - هنر نگارگری در دوره شاه تهماسب و به واسطه کتابت و تصویرگری شاهنامه تهماسبی به اوج شکوفایی رسید.
 د - اصفهان، یزد و کاشان از مهم‌ترین کانون‌های پارچه‌های زری‌بافت بودند.
- (۱) «الف» و «ب» (۲) «ج» و «د» (۳) «ب» و «د» (۴) «الف» و «د»

(متوسط - فرهنگ و تمدن در عصر صفوی - خط به خط - ۱۱۱۴)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

برای پاسخ به این سؤال بهتر است موارد را یکی یکی بررسی کنیم:

«الف»: شاه اسماعیل با فتح هرات، کمال‌الدین بهزاد یکی از نوابغ هنر نقاشی دربار تیموری را با خود به تبریز برد و به ریاست کتابخانه دربار تبریز منصوب کرد. این مورد نادرست است.

«ب»: مهم‌ترین نوآوری رضا عباسی در نگارگری این بود که زندگی روزمره عموم مردم و فعالیت اصناف و پیشه‌وران را به تصویر می‌کشید. این مورد درست است.

«ج»: هنر نگارگری در دوره شاه عباس اول به اوج شکوفایی خود رسید. در این دوره نقاش بزرگی به نام آقا رضا عباسی مکتب اصفهان را پایه‌گذاری کرد؛ پس این مورد هم نادرست است.

«د»: اصفهان، یزد و کاشان از مهم‌ترین کانون‌های پارچه‌های زری‌بافت بودند و بافندگان کرمان در تولید شال ترمه مهارت داشتند. این مورد هم درست است.

زمینه‌های شکوفایی فرهنگ و هنر

عصر صفوی یکی از درخشان‌ترین دوره‌های فرهنگ و هنر ایران دوران اسلامی به شمار می‌رود.

- (۱) ایجاد وحدت سیاسی، یکپارچگی جغرافیایی و انسجام اجتماعی در ایران
- (۲) رسمیت یافتن و استقرار مذهب شیعه دوازده امامی که تأثیرات عمیقی بر همه ابعاد جامعه گذاشت.
- (۳) توجه شاهان و مقام‌های لشکری و کشوری به هنر و معماری و تشویق و حمایت هنرمندان، صنعتگران، معماران و عالمان
- (۴) گسترش سنت وقف
- (۵) علم‌دوستی، استعداد و ذوق هنری ایرانیان و میراث علمی، ادبی و هنری ارزشمندی که از دوران قبل به‌خصوص عصر تیموری باقی مانده بود.

مواردی که زمینه‌ساز شکوفایی فرهنگ و هنر در این دوره می‌شدند عبارتند از:

نکته

برخی از محققان، دوره صفوی را عصر طلایی پارچه‌بافی در ایران شمرده‌اند. در این دوره پارچه‌های متنوع و گوناگونی مثل ابریشم، مخمل، بافت فلزی (زری‌بافت)، ترمه و قلمکار در کارگاه‌های کاشان، اصفهان، هرات، مشهد، یزد و کرمان بافته می‌شد. هر یک از این شهرها در تهیه و تولید پارچه‌ای خاص تخصص داشت.

گروه آموزشی ماز

۸۵- در عصر رنسانس، گرایش‌های اومانستی به نهضت ادبی و شکوفایی هنر و معماری در کدام کشور اروپایی منجر شد؟

- (۱) فرانسه (۲) انگلستان (۳) آلمان (۴) ایتالیا

(آسان - گسترش اومانسیم و علم - خط به خط - ۱۱۱۶)

پاسخ: گزینه ۴

در عصر رنسانس، گرایش‌های اومانستی یا همان انسان‌گرایانه بیش از هر جای دیگر، در قلمرو ادبیات، هنر و معماری و تعلیم و تربیت انعکاس یافت و به نهضت ادبی و شکوفایی هنر و معماری در ایتالیا منجر شد.

اومانسیم یا انسان‌گرایی

یکی از وجوه مهم تفکر رنسانس که ریشه در فرهنگ یونان باستان داشت، حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و تصدیق استعداد و توانایی‌های او بود که از آن به عنوان اومانسیم یا انسان‌گرایی تعبیر می‌شود. انسان‌گرایان یا اومانسیست‌ها به تبعیت از یونانیان باستان، انسان را محور و مدار جهان می‌شمردند و اعتقاد داشتند که معیارهای اخلاقی و ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی باید بر پایه خواسته‌های انسان و تمایلات دنیوی او ایجاد شود.

گروه آموزشی ماز

۸۶- با توجه به موارد زیر، کدام مورد درست است؟

- الف - نوع خاک، ناحیه‌هایی متمایز از یکدیگر به وجود می‌آورد که بر نوع پوشش گیاهی و کشت اثر می‌گذارد.
- ب - زیست‌بوم‌ها هر یک دارای پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی بوده و در مناطق مختلف از کره زمین مشاهده می‌شوند.
- (۱) با توجه به «الف»، خاک یخ بسته نواحی توندرا چرنوزیوم نامیده می‌شود و بر اساس «ب»، زیست بوم تایگا در مناطق نزدیک به استوا قابل مشاهده است.
- (۲) با توجه به «الف»، خاک یخ بسته نواحی توندرا کرایوزول نامیده می‌شود و بر اساس «ب»، جنگل‌های بارانی در مناطق دور از استوا قابل مشاهده است.
- (۳) با توجه به «ب»، زیست بوم تایگا در مناطق دور از استوا مشاهده می‌شود و بر اساس «الف»، چرنوزیوم خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی است.
- (۴) با توجه به «ب»، جنگل‌های بارانی در مناطق نزدیک استوا مشاهده می‌شود و بر اساس «الف»، کرایوزول خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی است.

پاسخ: گزینه ۳

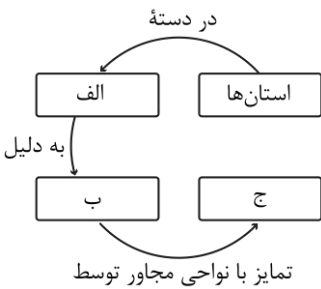
(متوسط - معنا و مفهوم ناحیه - مفهومی - ۱۱۰۱)

- نوع خاک، ناحیه‌هایی متمایز از یکدیگر به وجود می‌آورد و بر نوع پوشش گیاهی و کشت و... نیز اثر می‌گذارد. برای مثال، خاک کرایوزول، خاک یخ بسته نواحی توندرا است و خاک چرنوزیوم، خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها محسوب می‌شود.
- زیست‌بوم‌ها (بیوم‌ها) جزء نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند از بقیه متمایز می‌شوند. زیست‌بوم تایگا عرض‌های بالای نیمکره شمالی (نزدیک قطب شمال) مشاهده می‌شود و زیست‌بوم جنگل‌های بارانی استوایی در مجاور مدار استوا قابل مشاهده است.

گروه آموزشی ماز

۸۷- کدام گزینه به ترتیب، موارد «الف»، «ب» و «ج» در تصویر زیر را کامل می‌کند؟

- نواحی سیاسی - مدیریت توسط یک نهاد - مرزهای قراردادی
- نواحی انسانی - شکل‌گیری در بستر نواحی طبیعی - مرزهای قراردادی
- نواحی سیاسی - مدیریت توسط یک نهاد - مرزهای طبیعی
- نواحی انسانی - شکل‌گیری در بستر نواحی طبیعی - مرزهای طبیعی

(آسان - انسان و ناحیه - خط به خط - ۱۱۰۲)

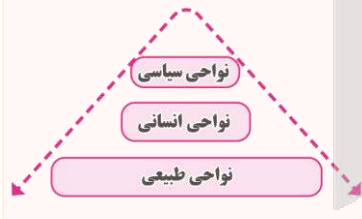
پاسخ: گزینه ۱

شهرها، استان‌ها و کشورها نواحی سیاسی محسوب می‌شوند؛ زیرا یک نهاد آنها را اداره و مدیریت می‌کند. این نواحی با مرزهای قراردادی از نواحی مجاور، متمایز می‌شوند.

انواع نواحی

امروزه همه نواحی طبیعی یا انسانی جهان تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند؛ برای مثال، نهادهایی مانند شوراها، شهرداری‌ها، بخش‌داری‌ها، استانداری‌ها، سازمان‌ها و بالاخره حکومت‌ها، مدیریت این نواحی را به دست گرفته‌اند و درباره آنها تصمیم‌گیری می‌کنند و سیاست‌ها و خط‌مشی‌هایی را به کار می‌بندند.

شهرها، استان‌ها و کشورها نواحی سیاسی محسوب می‌شوند؛ زیرا یک نهاد آنها را اداره و مدیریت می‌کند. این نواحی با مرزهای قراردادی از نواحی مجاور، متمایز می‌شوند.

گروه آموزشی ماز

۸۸- با توجه به شکل مقابل، کدام عبارت به درستی تدوین شده است؟

- «الف» در ایجاد بیابان گبی نقش دارد و «ب» و «ج» سبب ایجاد بیابان نامیب می‌شود.
- «ب» در ایجاد بیابان گبی، نقش دارد و «الف» و «ج» سبب ایجاد بیابان تکله‌ماکان می‌شود.
- در ایجاد بیابان نامیب، «ب» و «ج» نقش دارد و «الف» سبب ایجاد بیابان آتاکاما می‌شود.
- در ایجاد بیابان آتاکاما، «الف» و «ج» نقش دارد و «ب» سبب ایجاد بیابان تکله‌ماکان می‌شود.

(دشوار - طبقه‌بندی نواحی آب و هوایی - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۴

علت اصلی به وجود آمدن بیابان آتاکاما در امریکای جنوبی و نامیب در آفریقا، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هواست. هرچند جریان‌های آب سرد که از قطب به سمت این نواحی در حرکت‌اند، صعود نکردن هوا را تشدید و تقویت می‌کنند و موجب بیابانی شدن این نواحی می‌شوند.

برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرار گرفتن در پشت کوه‌ها که از رسیدن توده هوای مرطوب به آنها جلوگیری می‌کند، با خشکی هوا مواجه می‌شوند؛ مانند بیابان گبی یا تکلہ ماکان. بنابراین، در ایجاد بیابان آتاکاما، استقرار مرکز پرفشار و جریان‌های آب سرد نقش دارد و بیابان تکلہ ماکان در اثر دوری از منابع رطوبت ایجاد شده است. (درستی گزینه «۴»)

اصلی‌ترین علل ایجاد بیابان‌ها

عامل	نحوه عملکرد	مثال
استقرار مرکز پرفشار	در نواحی پرفشار، فرونشینی هوا مانع صعود هوا و در نتیجه، بارش می‌شود. در منطقه جنب حازه‌ای، توده‌های هوا در حوالی مدارهای رأس السرطان و رأس‌الجدی فرو می‌نشینند و منطقه پرفشار را به وجود می‌آورند. در نتیجه، کمربند بیابانی کره زمین در اطراف این دو مدار در سه قاره گسترده شده است. در مناطق قطبی نیز به دلیل پرفشار بودن، امکان صعود هوا وجود ندارد. جریان‌های آب سرد که از قطب به سمت این نواحی در حرکت‌اند، صعود نکردن هوا را تشدید و تقویت می‌کنند.	بیابان آتاکاما (در آمریکای جنوبی) نامیب در آفریقا
دوری از منابع رطوبت	برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرار گرفتن در پشت کوه‌ها که از رسیدن توده هوای مرطوب به آنها جلوگیری می‌کند، با خشکی هوا مواجه می‌شوند.	بیابان گبی بیابان تکلہ ماکان

گروه آموزشی ماز

۸۹- در یک ناحیه کوهستانی، کدام مورد ترتیب زمانی در وقوع پدیده «فرسایش» را نشان می‌دهد؟

الف - انواع رسوبات یخچالی شامل مورن کناری، میانی، زیرین و پایانی می‌باشد.

ب - وقتی ضخامت یخچال‌ها به ۶۰ تا ۱۰۰ متر رسید شروع به حرکت می‌کنند.

ج - یخچال‌ها توده‌های بزرگ یخ هستند که بر اثر انباشته شدن برف به وجود آمده‌اند.

د - دره‌های U شکل بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال پدید آمده‌اند.

۱) پدیده «الف» قبل از پدیده «ج» و پس از پدیده «د» اتفاق می‌افتد. ۲) پدیده «ب» قبل از پدیده «الف» و پس از پدیده «ج» اتفاق می‌افتد.

۳) پدیده «ج» قبل از پدیده «د» و پس از پدیده «ب» اتفاق می‌افتد. ۴) پدیده «د» قبل از پدیده «ب» و پس از پدیده «الف» اتفاق می‌افتد.

(متوسط - هوازگی و فرسایش طبیعی در کوهستان - مفهومی - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۲

وقتی بارش برف بیش از میزان ذوب آن در سال باشد، برف‌های اضافی طی سالیان دراز انباشته و متراکم می‌شوند و ضخامت آنها افزایش می‌یابد و یخچال‌ها را پدید می‌آورند. یخچال‌ها توده‌های بزرگ یخ هستند که بر اثر انباشته شدن برف به وجود آمده‌اند (مورد «ج»). معمولاً یخچال وقتی ضخامتش به ۶۰ تا ۱۰۰ متر رسید شروع به حرکت می‌کند و این حرکت بسته به شرایط و دمای هوا از ۱ سانتی‌متر تا ۸ متر در روز است (مورد «ب»). یخچال‌ها مانند بولدورهای عظیم، سنگ‌هایی در اندازه‌های مختلف را همراه خود به جلو می‌برند. به سنگ‌ها و رسوباتی که یخچال‌ها با خود حمل می‌کنند، مورن یا یخرفت می‌گویند که شامل مورن کناری، میانی، زیرین و پایانی است (مورد «الف»). دره‌های U شکل معمولاً بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال پدید آمده‌اند (مورد «د»). بنابراین ترتیب وقوع فرسایش یخچالی در یک ناحیه کوهستانی، باتوجه به موارد داده شده در سؤال به صورت زیر است: «ج» ← «ب» ← «الف» ← «د».

تذکر مهم!

در این تیپ سؤالات که ترتیب زمانی پدیده‌های مختلف از شما خواسته شده است، ابتدا موارد را از مرحله ۱ تا آخر شماره‌گذاری کنید و سپس به بررسی گزینه‌ها بپردازید.

گروه آموزشی ماز

۹۰- در کدام گزینه به ترتیب، به موارد «الف» تا «ج» درست اشاره شده است؟

«تایگا، واقع بر عرض‌های بالای جغرافیایی در نیمکره شمالی است. در این نواحی، درختان سوزنی برگ، پوشش گیاهی غالب می‌باشد. در جنگل‌های «الف»

این مناطق، جانوران مختلفی زندگی می‌کنند که برخی از آنها از گیاهان و برخی از جانوران دیگر تغذیه می‌کنند.» «ج»

۱) بوم‌سازگان - مصرف‌کنندگان رده دوم - مصرف‌کنندگان رده اول

۲) بوم‌سازگان - مصرف‌کنندگان رده اول - مصرف‌کنندگان رده دوم

۳) زیست‌بوم - تولیدکنندگان - مصرف‌کنندگان رده اول

۴) زیست‌بوم - تولیدکنندگان - مصرف‌کنندگان رده دوم

(متوسط - اکوسیستم و زیست‌بوم - مفهومی - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۴

زیست‌بوم‌ها نواحی وسیع جغرافیایی هستند که در آنها انواع خاص و مشابهی از گیاهان و جانوران زندگی می‌کنند و به همین سبب، یک ناحیه را به وجود می‌آورند که از سایر نواحی متمایز می‌شود؛ مانند زیست‌بوم توندرا یا زیست‌بوم جنگل‌های بارانی استوایی (و در سؤال بالا زیست‌بوم تایگا).

بوم‌سازگان (یا اکوسیستم) یعنی مجموعه‌ای از موجودات زنده که با یکدیگر و با محیطی که در آن زندگی می‌کنند، در ارتباط و تعامل‌اند. یک جنگل، یک چمنزار، یک دریاچه آب شیرین و... یک بوم‌سازگان یا اکوسیستم است. در یک بوم‌سازگان، گیاهان در دسته تولیدکنندگان، گیاه‌خواران در دسته مصرف‌کنندگان رده اول و گوشت‌خواران در دسته مصرف‌کنندگان رده دوم جای می‌گیرند.

بوم‌سازگان (یا اکوسیستم)

تعریف: مجموعه‌ای از موجودات زنده که با یکدیگر و با محیطی که در آن زندگی می‌کنند، در ارتباط و تعامل‌اند. یک جنگل، یک چمنزار، یک دریاچه آب شیرین و... یک بوم‌سازگان یا اکوسیستم است.

هر بوم‌سازگان از دو بخش زنده و غیرزنده تشکیل شده است:

- بخش زنده: تولیدکنندگان (گیاهان)، مصرف‌کنندگان رده اول (گیاه‌خواران)، مصرف‌کنندگان رده دوم (گوشت‌خواران)، تجزیه‌کنندگان (باکتری‌ها و ...)
- بخش غیرزنده: سنگ، خاک، آب و هوا و...

بوم‌سازگان

گروه آموزشی ماز

۹۱- بر اساس متن زیر، کدام عبارت درست است؟

«به‌طور کلی، ادیان به دو گروه «الف» و «ب» تقسیم می‌شوند که به ترتیب شامل آیین زرتشت و هندوئیسم هستند.»

- ۱) «الف» مبتنی بر یکتاپرستی است و «ب» شامل آیین یهود و آئیمیس می‌شود.
- ۲) «ب» مبتنی بر یکتاپرستی است و «الف» شامل بودائیسیم و مذاهب قبیله‌ای می‌شود.
- ۳) «ب» مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه است و «الف» شامل یهود و مسیحیت می‌شود.
- ۴) «الف» مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه است و «ب» شامل بودائیسیم و مسیحیت می‌شود.

(آسان - دین و فرهنگ - خط به خط - ۱۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۳

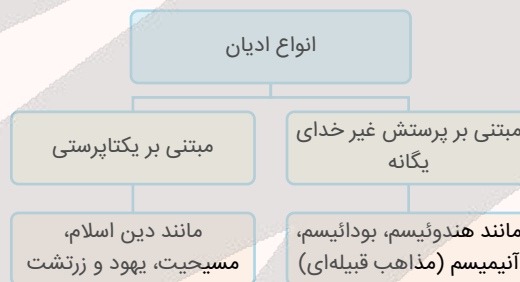
به‌طور کلی، ادیان به دو گروه تقسیم می‌شوند:

الف) ادیان مبتنی بر یکتاپرستی مانند دین اسلام، مسیحیت، یهود و زرتشت؛

ب) ادیان مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه مانند هندوئیسم، بودائیسیم، آئیمیس (مذاهب قبیله‌ای).

در متن داده شده در سؤال، «الف» اشاره به ادیان مبتنی بر یکتاپرستی و «ب» اشاره به ادیان مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه دارد.

انواع ادیان

گروه آموزشی ماز

۹۲- با توجه به انواع فعالیت‌های اقتصادی، کدام مورد درست است؟

الف - موجب پیدایش ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های عظیم در شهرها شده است.

ب - سبب تولید بسیاری از کالاهایی می‌شود که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم.

ج - معمولاً سبب ایجاد مراکزی با طراحی و معماری مشابه می‌شود.

د - موجب تغییر شکل منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها می‌شود.

- ۱) «الف» و «ج»: نوع دوم - «ب» و «د»: نوع سوم
- ۲) «الف» و «د»: نوع دوم - «ب» و «ج»: نوع سوم
- ۳) «الف» و «ج»: نوع سوم - «ب» و «د»: نوع دوم
- ۴) «الف» و «د»: نوع سوم - «ب» و «ج»: نوع دوم

(آسان - اقتصاد و صنعت - خط به خط - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

فعالیت‌های نوع دوم شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم. فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم دربرگیرنده فعالیت‌های صنعتی است. فعالیت‌های نوع سوم به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود؛ مانند حمل‌ونقل، بانکداری، امور پزشکی و درمانی، امور آموزشی، قضایی، خرید و فروش، تجارت و مانند آن. فعالیت‌های اقتصادی نوع سوم در برگیرنده بخش خدمات است.

بررسی موارد:

«الف»: مؤسسات و نهادهای مالی، بانکها، مؤسسات گردشگری و مجتمع‌های رفاهی، مؤسسات حمل و نقل، مراکز درمانی - آموزشی از فعالیتهای مربوط به بخش خدمات هستند که موجب پیدایش ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های عظیم در شهرها می‌شوند. لازم به ذکر است که فعالیتهای این بخش در دسته فعالیتهای اقتصادی نوع سوم قرار می‌گیرند.

«ب»: امروزه بسیاری از کالاهایی که در زندگی روزانه از آنها استفاده می‌کنیم در کارخانه‌ها تولید می‌شوند (صنایع کارخانه‌ای)؛ پس در دسته فعالیتهای اقتصادی نوع دوم قرار می‌گیرند.

«ج»: در اثر توسعه فعالیتهای بخش خدمات، مراکز خرید و مجتمع‌های تجاری چندطبقه که هم بخش خرید و هم بخش‌های تفریحی دارند، در بسیاری از شهرهای بزرگ جهان گسترش یافته‌اند. این مراکز معمولاً طراحی و معماری مشابهی دارند؛ بنابراین، خصوصیت ذکر شده نشان دهنده بخش خدمات است و در دسته فعالیتهای اقتصادی نوع سوم قرار می‌گیرند.

«د»: فعالیتهایی که طی آنها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند در دسته فعالیتهای صنعتی و نوع دوم از فعالیتهای اقتصادی قرار می‌گیرند.

انواع فعالیتهای اقتصادی

فعالیت‌های نوع اول	فعالیت‌های نوع دوم	فعالیت‌های نوع سوم	فعالیت‌های نوع چهارم
<ul style="list-style-type: none"> به فعالیتهایی گفته می‌شود که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند؛ مانند کشاورزی، زراعت، دامپروری، صید ماهی، جنگل‌داری و استخراج معدن 	<ul style="list-style-type: none"> شامل فعالیتهایی است که طی آنها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آنها استفاده می‌کنیم (صنعت) 	<ul style="list-style-type: none"> به فعالیتهایی گفته می‌شود که در فرایند آنها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود؛ مانند حمل و نقل، بانکداری، امور پزشکی و درمانی، امور آموزشی، قضایی، خرید و فروش، تجارت و مانند آن (خدمات) 	<ul style="list-style-type: none"> بخشی از فعالیتهای اقتصادی که فراهم کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و پژوهش، تحقیق و توسعه است

گروه آموزشی ماز

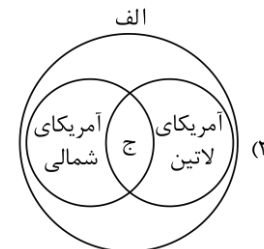
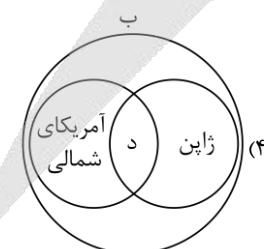
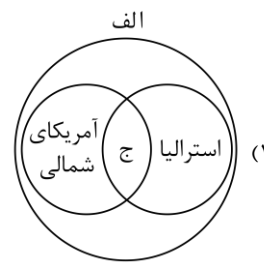
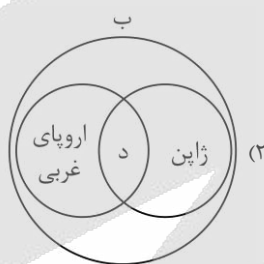
۹۳- با توجه به موارد زیر، کدام مورد به‌درستی ترسیم شده است؟

الف - کشورهایی که به صدور سرمایه، یعنی سرمایه‌گذاری در دیگر نواحی جهان می‌پردازند.

ب - کشورهایی که عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام‌اند.

ج - دارای زیرساخت‌های مناسب برای توسعه اقتصادی و برخوردار از صنایع نو هستند.

د - به واردات کالاهای صنعتی وابسته‌اند و بازار خوبی برای تولیدات صنعتی هستند.

(متوسط - نابرابری و نظام سرمایه‌داری - مفهومی - ۱۱۰۸)

پاسخ: گزینه ۱

باید توجه داشت که «الف» و «ج» مربوط به توضیحات و ویژگی‌های کشورهای مرکز و «ب» و «د» مربوط به توضیحات و ویژگی‌های کشورهای پیرامون است. کشورهای مرکز ← کشورهای آمریکای شمالی، استرالیا، ژاپن و کشورهای اروپای غربی
کشورهای پیرامون ← افغانستان، بنگلادش، مراکش، نامیبیا، پرو و نیکاراگوئه

مثال	توضیحات	جایگاه اقتصادی
آمریکای شمالی، اروپای غربی، ژاپن و استرالیا	این کشورها کانون سلطه اقتصادی بر جهان هستند. آن‌ها بخش عمده‌ای از سود و ثروت جهان را دریافت و جذب می‌کنند و حتی به صدور سرمایه و سرمایه‌گذاری در دیگر نواحی جهان می‌پردازند.	مرکز
کره جنوبی، سنگاپور	این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند، اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده‌اند. آن‌ها بین کشورهای مرکز و پیرامون، نقش واسطه را بازی می‌کنند و ساختار اقتصادی و اجتماعی آن‌ها دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است.	نیمه‌پیرامون
افغانستان، بنگلادش، مراکش، نامیبیا، پرو و نیکاراگوئه	این کشورها عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام هستند و از نظر توسعه صنعتی و فناوری‌های نوین در سطح پایینی قرار دارند. آن‌ها به واردات کالاهای صنعتی از مرکز وابسته‌اند و بازار خوبی برای تولیدات آن‌ها به شمار می‌روند و از این‌رو، سود هنگفتی را نصیب کشورهای مرکز می‌کنند.	پیرامون

گروه آموزشی ماز

۹۴- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«کشور دارای نوعی الگوی مدیریت سیاسی فضا است که از خصوصیات مهم آن موارد است.»

الف - دارای مدیریت‌های محلی است که تصمیمات دولت مرکزی را اجرا می‌کنند.

ب - برخی مناطق دارای اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه خود هستند.

ج - حکومت و توزیع قدرت در سرزمین دارای دو سطح ملی و منطقه‌ای است.

د: نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری به صورت متمرکز در مرکز قرار دارد.

۱) فرانسه همانند جمهوری آذربایجان - «ج» و «د»

۲) فرانسه برخلاف عراق - «الف» و «د»

۳) جمهوری آذربایجان همانند انگلستان - «ب» و «ج»

۴) انگلستان برخلاف عراق - «الف» و «ب»

(دشوار - اهمیت مرزها و تعاریف نواحی سیاسی - ترکیبی - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

حکومت‌ها از نظر مدیریت فضای جغرافیایی کشور و توزیع قدرت در پهنه سرزمین به سه گروه عمده دارای نظام سیاسی تک‌ساخت (یکپارچه)، نظام سیاسی فدرال و نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی تقسیم‌بندی می‌شوند.

حال به بررسی هر یک از عبارت‌های داده شده در سؤال می‌پردازیم.

بررسی موارد:

«الف»: دارای مدیریت‌های محلی است که تصمیمات دولت مرکزی را اجرا می‌کنند: نظام سیاسی تک‌ساخت (یکپارچه)

«ب»: برخی مناطق دارای اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه خود هستند: نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی

«ج»: حکومت و توزیع قدرت در سرزمین دارای دو سطح ملی و منطقه‌ای است: نظام سیاسی فدرال

«د»: نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری به صورت متمرکز در مرکز قرار دارد. نظام سیاسی تک‌ساخت (یکپارچه)

کشور فرانسه دارای نظام سیاسی تک‌ساخت و کشورهای عراق، جمهوری آذربایجان و انگلستان دارای نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی هستند.

حکومت‌ها از نظر مدیریت فضای جغرافیایی کشور و توزیع قدرت در پهنه سرزمین به سه گروه عمده تقسیم می‌شوند:

<p>این نظام از اروپا به دیگر نقاط جهان راه یافته و کشور فرانسه از پیشگامان این الگوست. در این نظام: (۱) کشور به واحدهای سیاسی و اداری کوچک‌تر مانند استان و شهرستان تقسیم می‌شود، اما حکومت مرکزی، حدود اختیارات آن‌ها را تعیین می‌کند. (۲) اختیارات محلی محدود و نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز است. (۳) قدرت سیاسی از یک کانون یعنی پایتخت، به سایر نواحی اعمال می‌شود و مدیریت‌های محلی، تصمیمات دولت مرکزی را اجرا می‌کنند. (۴) فقط یک سطح قانون‌گذاری، یعنی مجلس ملی قانون‌گذاری، در مرکز وجود دارد و قوانین و مقررات و تشکیلات اداری در تمام کشور همسان است.</p>	<p>نظام سیاسی تک‌ساخته (یکپارچه)</p>
<p>در این نوع نظام سیاسی: (۱) کشور به چند ایالت تقسیم می‌شود و ایالت‌ها اختیارات زیادی دارند. (۲) حکومت و توزیع قدرت در سرزمین دو سطح دارد: الف) سطح فدرال (ملی و حکومت مرکزی) و ب) سطح ایالت (منطقه). (۳) علاوه بر وجود حکومت مرکزی و نیروی تصمیم‌گیری در سطح ملی، هر ایالت قوه مقننه، مجریه و قضاییه مستقل نیز دارد؛ یعنی: مجلس نمایندگان و سنا در مرکز کشور و مجلس ایالتی در هر ایالت اقدام به قانون‌گذاری می‌کنند؛ بنابراین برخی قوانین ایالت‌ها با یکدیگر تفاوت دارند. هر ایالت در امور و برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی خود به طور مستقل تصمیم‌گیری می‌کند. (۴) حکومت مرکزی هماهنگ‌کننده و ارتباط‌دهنده ایالت‌هاست و ایالت‌ها در دفاع، سیاست خارجی و واحد پول ملی از حکومت مرکزی تبعیت می‌کنند.</p>	<p>نظام سیاسی فدرال</p>
<p>در این نوع نظام سیاسی: (۱) بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است؛ فقط یک یا چند بخش کوچک به شکل ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شوند. (۲) مناطق خودمختار، اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه خود دارند. مثال: نظام سیاسی کشورهای عراق، جمهوری آذربایجان و انگلستان از نوع ناحیه‌ای و ترکیبی است.</p>	<p>نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی</p>

گروه آموزشی ماز

۹۵- کدام یک از عوامل جغرافیایی مؤثر در قدرت ملی، با مصداق ذکر شده برای آن همخوانی ندارد؟

- ۱) وسعت کشور: انتقال نیروها و تدارکات چین به شرق کشور در جنگ با ژاپن
- ۲) دسترسی به آب‌های آزاد: تبدیل کشور ژاپن و انگلستان به قدرت دریایی
- ۳) موقعیت جغرافیایی کشور: نقش حائل لهستان در میان کشورهای آلمان و روسیه
- ۴) منابع انرژی و معدنی: استفاده چین و برزیل از منابع در جهت توسعه کشور

(متوسط - قدرت ملی - خط به خط - ۱۱۱۱)

پاسخ: گزینه ۱

در کشورهای وسیع در زمان جنگ می‌توان نیروهای نظامی پشتیبان را به بخش دیگری منتقل کرد؛ چنان که در جنگ ژاپن و چین، چین نیروها و تدارکاتش را به غرب کشور خود (در سوال شرق کشور ذکر شده است) انتقال داد.

عوامل جغرافیایی مؤثر در قدرت ملی را می‌توان به پنج گروه تقسیم کرد:

- ۱- موقعیت جغرافیایی کشور
- ۲- وسعت، شکل و ناهمواری‌های کشور
- ۳- بنیادهای زیستی کشور
- ۴- منابع انرژی و معدنی کشور
- ۵- جمعیت کشور

گروه آموزشی ماز

۹۶- کدام عبارت درباره نقش تفکر در زندگی انسان‌ها درست است؟

- ۱) پرسش‌گری از حوادث پیرامون، علت تفکر در وجود آدمی است.
- ۲) تفکر، با استفاده از مجهولات به سوی معلومات حرکت می‌کند.
- ۳) کسب قدرت ذاتی تفکر در انسان‌ها، به صورت تدریجی می‌باشد.
- ۴) پرسش از حوادث پیرامون، با گذشت مدتی از تولد آغاز می‌شود.

(آسان - چيستی فلسفه - خط به خط - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

کودکان در سنین ابتدایی (پس از گذشت مدتی از تولد) از حوادث پیرامون خود سؤال می‌کنند.

متن صفحه ۴ کتاب درسی فلسفه یازدهم:

کودکان، در همان سنین ابتدایی از حوادث پیرامون خود سؤال می‌کنند و کنجکاو خود را با گفتن کلمه «چرا» به پدر و مادر خود نشان می‌دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این عبارت برعکس بیان شده است؛ در واقع تفکر، علت پرسش‌گری از حوادث پیرامون است.

راز طراح:

یکی از رایج‌ترین تیپ سؤالات در فلسفه یازدهم، جابه‌جایی «علت» و «معلول» است؛ حتماً در زمان نگاه کردن به هر گزینه، زیر اجزای آن خط بکشید و آن‌ها را از حیث علی و معلولی بررسی کنید.

۲) این عبارت برعکس بیان شده است؛ در واقع تفکر با استفاده از معلومات، به سوی مجهولات حرکت می‌کند.

از خودتان پرسید که: اصلاً انسان مجهولات را در اختیار دارد که بخواهد با استفاده از آن‌ها به سوی چیزی حرکت کند؟

۳) قدرت تفکر به صورت انتسابی و خدادادی در وجود انسان‌ها قرار داده شده است و اینگونه نیست که انسان، آن را کسب کند.

متن صفحه ۴ کتاب درسی فلسفه یازدهم:

با قدرت تفکری که خداوند در وجود ما قرار داده، پاسخ سؤال‌ها را می‌یابیم...

راز طراح:

گاهی طراح شما را برای رسیدن به پاسخ صحیح، راهنمایی می‌کند؛ برای مثال کلیدواژه «ذاتی» در گزینه ۳ حاکی از انتسابی بودن تفکر در وجود انسان است.

گروه آموزشی ماز

۹۷- درباره دانش فلسفه می‌توان گفت:

- ۱) موضوع آن علم شامل هیچ‌یک از ویژگی‌های موجودات جهان نمی‌شود.
- ۲) تنها دانشی است که از شیوه تفکر عقلانی درباره موضوعات مختلف استفاده می‌کند.
- ۳) تا قبل از آن، تفکر در موضوعات عمیق و بنیادین در میان مردم رواج نداشته است.
- ۴) در نتیجه تلاش‌های بشر برای پاسخ ضابطه‌مند به موضوعات اساسی ایجاد شده است.

(آسان - چيستی فلسفه - خط به خط - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند (ضابطه‌مند) به سؤالات اساسی و بنیادین، موجب ظهور دانشی به نام «فلسفه» شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) یکی از موضوعات دانش فلسفه، بررسی ویژگی‌های اساسی و بنیادین موجودات است؛ پس این‌گونه نیست که به کلی هیچ‌یک از ویژگی‌های موجودات در فلسفه بررسی نشود.

۲) در سایر دانش‌ها نیز امکان استفاده از شیوه تفکر عقلانی در موضوعات مختلف وجود دارد. به‌طور مثال دانش ریاضیات نیز از روش عقلانی بهره می‌برد.

۳) دانش فلسفه به صورت خاص و ضابطه‌مند به موضوعات بنیادین می‌پردازد؛ نه اینکه تنها دانشی باشد که به این موضوعات می‌پردازد؛ به عبارت دیگر، مردم تا قبل از آغاز دانش فلسفه نیز به صورت پراکنده و غیر تخصصی به موضوعات اساسی می‌پرداختند.

مشاوره

به قیدهای کلی و بخش‌هایی که ممکن است هر گزینه را نادرست کند، دقت کنید.

گزینه ۱ ← هیچ‌یک از...

گزینه ۲ ← تنها دانشی است که...

گزینه ۳ ← تا قبل از آن نبوده است...

عبارت‌های شبیه به یکدیگر را درباره «دانش فلسفه» در کادر زیر جمع‌بندی می‌کنیم:

تعریف دانش فلسفه	دانشی است که به بررسی موضوعات اساسی و بنیادین می‌پردازد.
تعریف فیلسوف	شخصی که به صورت قانونمند به بررسی موضوعات اساسی و بنیادین می‌پردازد.
هدف دانش فلسفه	بررسی ضابطه‌مند و قانونمند سوالات اساسی و بنیادین.
علت ظهور دانش فلسفه	تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند به سوالات اساسی، سبب ظهور این دانش شد.

گروه آموزشی ماز

۹۸- دقیق‌ترین پاسخ به این پرسش که «چرا معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است» در کدام گزینه بیان شده است؟

- ۱) پرداختن به مسائل هستی‌شناسی، فرع بر پرداختن به موضوعات موجود در معرفت‌شناسی است؛ هرچند که هر دوی آن‌ها در بخش ریشه‌ای فلسفه قرار دارند.
- ۲) پیش از آنکه یک فیلسوف، به شناخت وجود و مسائل پیرامون آن بپردازد، باید بررسی کند که آیا اساساً توانایی شناخت جهان هستی را دارد؟
- ۳) اثبات مسائل موجود در دانش معرفت‌شناسی، سبب شناخت مستقیم موضوعات مجهول در هستی‌شناسی شده و مجهولات را معلوم می‌کند.
- ۴) از آنجا که معرفت، نوعی از وجود است، سراسر هستی را در بر می‌گیرد و پیش از پرداختن به مباحث آن، باید به هستی‌شناسی پرداخت.

پاسخ: گزینه ۲

معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است؛ زیرا پیش از آنکه یک فیلسوف به شناخت هستی و مسائل پیرامون آن بپردازد، باید بررسی کند که اصلاً توانایی شناخت جهان هستی را دارد؟ چنانچه پاسخ او به این سؤال مثبت بود و امکان شناخت را پذیرفت، پس از آن می‌تواند به شناخت هستی بپردازد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ این عبارت، ترجمه صورت سؤال است؛ نه دلیل اینکه چرا معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است.

مشاوره

برای حل این تست‌ها عجله نکنید و همه گزینه‌ها را بخوانید؛ گاهی محتوای عبارت درست است، اما ربطی به صورت سؤال ندارد.

۳ اینگونه نیست که مسائل معرفت‌شناسی، مستقیماً سبب شناخت مسائل موجود در هستی‌شناسی شود؛ بلکه در معرفت‌شناسی، توانایی شناخت آدمی بررسی می‌شود تا خودش، به شناخت سایر مسائل بپردازد.

۴ نه تنها این عبارت، ارتباطی با صورت سؤال ندارد؛ بلکه دارای ۲ اشتباه علمی نیز می‌باشد. اولاً، هستی، سراسر معرفت را در بر می‌گیرد؛ یعنی نسبت آن‌ها، عموم و خصوص مطلق بوده و معرفت، درون هستی قرار می‌گیرد. ثانیاً، پیش از پرداختن به هستی‌شناسی، باید به معرفت‌شناسی پرداخت؛ نه برعکس.

متن صفحه ۱۳ کتاب درسی فلسفه یازدهم:

البته از آنجا که معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است، آنان می‌خواهند توانایی انسان در شناخت هستی را هم بررسی کنند و بدانند که بشر چگونه و با چه ابزاری می‌تواند به شناخت هستی بپردازد؛ مثلاً می‌خواهند بدانند که آیا انسان می‌تواند قانون علیت را دریابد و به وجود چنین قانونی در جهان مطمئن باشد؟ از این رو بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه را به دو بخش تقسیم می‌کنیم: هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی.

گروه آموزشی ماز

۹۹- کدام گزینه درباره تمثیل غار افلاطون نادرست است؟

- ۱) عالم درون غار، همان زندان جهان محسوسات می‌باشد که انسان‌ها، فعلاً در آن قرار گرفته‌اند.
- ۲) مردمان درون غار، افراد گرفتار در عادت‌های غیرمنطقی هستند که سخن فیلسوفان را نمی‌پذیرند.
- ۳) شخص هدایت‌شده به بیرون غار، فیلسوفی است که از ابتدا دچار عادت‌های غیرمنطقی نشده است.
- ۴) سایه‌هایی که درون غار هستند، همان باورهای نادرستی بوده که افراد گمان به درستی آن باورها دارند.

(متوسط - فلسفه و زندگی - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

اینگونه نیست که شخص هدایت‌شده به بیرون غار، از همان ابتدا دچار عادت‌های غیرمنطقی نشده باشد، بلکه او نیز در ابتدا باورهای نادرستی داشته و درون غار قرار داشته است؛ ولی آن باورها را کنار گذاشته و از غار خارج شده و در نتیجه آن، به حقیقت رسیده است.

بیان دیگری برای نادرستی گزینه ۳:

حواستون باشه که به هر حال، ایشون درون غار بوده و فکر می‌کرده که سایه‌های درون غار حقیقی هستن؛ پس در ابتدا دچار عادت‌های غیرمنطقی بوده و بعداً اون‌ها رو کنار گذاشته و به بیرون غار هدایت شده.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) عالم درون غار، جهان حقیقی نبوده و نماد جهان محسوسات است که حقیقت هستی را شامل نمی‌شود.
- ۲) مردمانی که درون غار زندانی هستند و فکر می‌کنند که سایه‌های درون غار، حقیقی هستند، نماد کسانی هستند که دچار عادت‌های غیرمنطقی بوده و سخن فیلسوفان را درباره غیرمنطقی بودن باورهایشان، نمی‌پذیرند.

سایه‌هایی که درون غار هستند، نماد باورهای نادرستی بوده که انسان‌ها در طول زندگی به آن‌ها اعتقاد داشته و نمی‌دانند که آن باورها، نادرست هستند.

در نمودار زیر، برخی نمادها در تمثیل غار افلاطون را بررسی می‌کنیم:

					
شخص هدایت‌شده به بیرون غار، نماد فیلسوفی است که عادت‌های ناپسند را کنار گذاشته است.	درد گرفتن چشم در هنگام مواجهه با روشنایی، نماد دردناک بودن مواجهه با حقیقت است.	عالم بیرون غار، نماد جهان معقولات (عالم حقیقی) است.	زندانی‌ها، نماد افراد گرفتار در باورهای نادرست هستند.	سایه‌ها، نماد باورهای نادرست هستند.	عالم درون غار، نماد جهان محسوسات (جهان مادی) است.

گروه آموزشی ماز

۱۰۰- کدام گزینه در تکمیل عبارت زیر دقیق‌تر است؟

یونان مهد تفکر فلسفی است؛ زیرا...

- ۱) نخستین بار دانش فلسفه در آنجا شکل گرفت.
- ۲) اولین بار در آنجا تفسیر جهان با روش فلسفی رایج شد.
- ۳) نخستین مجموعه‌های فلسفی از یونان باستان به یادگار مانده است.
- ۴) پرداختن به مسائل وجودشناسی و معرفت‌شناسی از یونان باستان آغاز شده است.

(متوسط - آغاز تاریخی فلسفه - ترکیبی - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۳

عبارت بیان شده در گزینه سه از دلایل نامیده شدن یونان به مهد تفکر فلسفی است.

توضیح بیشتر

نخستین مجموعه‌هایی که با زبان فلسفی نوشته شده‌اند، از یونان باستان به یادگار مانده است.	۱	یونان مهد تفکر فلسفی است؛ زیرا
نخستین مجموعه‌هایی که جنبه فلسفی در آن‌ها غلبه دارد، از یونان باستان به یادگار مانده است.	۲	

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲ معنای نامیده شدن یونان به مهد تفکر فلسفی است؛ نه دلیل آن.

توجه!

«دلایل نامیده شدن یونان به مهد تفکر فلسفی» را با «معنای اینکه یونان مهد تفکر فلسفی است» جابه‌جا نگیرید.

نخستین بار دانش فلسفه در آنجا شکل گرفت.	۱	یونان مهد تفکر فلسفی است؛ یعنی
نخستین بار در آنجا تفسیر جهان با روش عقلانی رایج شد.	۲	

۴ هر جا که تمدنی شکل گرفته، بشر به مسائل اساسی (وجودشناسی و معرفت‌شناسی) توجه کرده است.

راز طراح

صورت سؤال را جدی بگیرید! در سؤال، باید به دنبال دقیق‌ترین گزینه بگردید؛ پس اگر یکی از گزینه‌های ۱ و ۲ را انتخاب کردید، عجله کرده‌اید.

یک برش از صفحه ۳۰ کتاب درسی فلسفه یازدهم:

فلسفه در یونان

علت: نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده یا جنبه فلسفی در آنها غلبه داشته، از یونان باستان به یادگار مانده است. به همین جهت از سرزمین یونان به عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌کنند. در آنجا بود که دانش فلسفه شکل گرفت و تفسیر جهان با روش عقلانی رایج شد.

معنا: معلول

۱۴۰۴-۰۵

۱۰۱- کدام گزاره می تواند مورد پذیرش سوفیست‌ها قرار بگیرد؟

- ۱) واقعیت‌های هستی حاصل انعکاس ذهن بشر بوده و هیچ کس نمی تواند مدعی شود که واقعیت‌های نسبی را درک کرده است.
- ۲) سرد یا گرم دانستن هوا، ارتباطی با وضعیت جوی ندارد و نسبت به هرکس و در هر زمان و مکانی متفاوت از دیگری درک می شود.
- ۳) واقعیت‌های مستقل از ذهن، توسط حواس انسان‌ها قابل دست‌یابی نیست و هیچ ابزار دیگری نیز برای شناخت آن در دسترس آدمی نمی باشد.
- ۴) تنها زمانی می توان به واقعیت ثابت دست پیدا کرد که حواس همه انسان‌ها به حقایق یکسانی دست پیدا کند و در غیر این صورت، حقیقت نسبی است.

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - آغاز تاریخی فلسفه - مفهومی - ۱۱۰۴)

سوفیست‌ها معتقدند که هرکس، هرچه بفهمد، همان حقیقت است؛ پس اگر شخصی در هوای گرم، حس کند که هوا سرد است؛ همان حقیقت است؛ اما این حقیقت صرفاً نسبت به خودش و در همان زمان معتبر است و در زمان، مکان یا نسبت به شخص دیگری ممکن است متفاوت باشد.

نکته

رسیدن به شناخت یکسان از نظر سوفیست‌ها، صرفاً تصادفی است و حاکی از یک حقیقت واحد نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

هیچ سوفیستی نمی تواند مدعی شود که واقعیت‌های ثابت را درک کرده؛ اما می تواند مدعی شود که واقعیتی غیر ثابت و نسبی را درک کرده است.

سوفیست‌ها معتقدند که «هرکس هرچه بفهمد، همان حقیقت است» پس:

یکی از آن‌ها می تواند مدعی شود که به نسبت خودش به واقعیت دست پیدا کرده (هرچند که این واقعیت قابل تعمیم به دیگران نیست).

سوفیست‌ها، کلاً اصل واقعیت مستقل از ذهن را انکار می کردند؛ نه اینکه بگویند واقعیت‌هایی وجود دارد که ما نمی توانیم آن را بشناسیم.

سوفیست‌ها، کلاً رسیدن به واقعیت ثابت را انکار می کردند.

گروه آموزشی ماز

۱۰۲- رسالت الهی سقراط در کدام گزینه بیان شده است؟

- ۱) در جست‌وجوی علم و دانش باشد و آن را به دیگران نیز آموزش بدهد.
- ۲) مردم آتن را متقاعد کند که باید به جای ثروت دنیوی، به فضیلت توجه کنند.
- ۳) هم‌نشینی با تهی‌دستان و توانگران برای اینکه به او گوش دهند و سؤال بپرسند.
- ۴) به مردم آتن یادآوری کند که بدی، تندتر از مرگ می دود و از آن خطرناک‌تر است.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - زندگی بر اساس اندیشه - خط به خط - ۱۱۰۵)

سقراط می گفت: «من هم با تهی‌دستان و هم با توانگران هم‌نشینی می کنم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرا دهند... این رسالتی است که خداوند با ناهای غیبی و در رؤیایها بر عهده من نهاده است.»

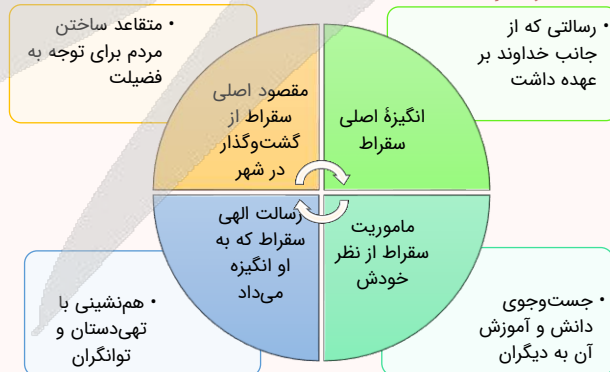
بررسی سایر گزینه‌ها:

این گزینه به مأموریت سقراط از نظر خودش اشاره دارد.

این گزاره مربوط به مقصود اصلی سقراط از گشت‌وگذار در شهر است.

این گزاره از نظر محتوا درست است؛ اما ارتباطی با رسالت الهی سقراط ندارد و صرفاً مربوط به آخرین سخنان سقراط است.

مفاهیم شبیه به هم در درس ۵ فلسفه یازدهم:

گروه آموزشی ماز

۱۰۳- اینکه «به سمت چیزی می‌رویم یا می‌کوشیم از خطرها دور شویم» به کدام ویژگی شناخت مربوط است؟

- ۱) تدریجی بودن شناخت
- ۲) ممکن بودن شناخت
- ۳) محدود بودن شناخت
- ۴) خطاپذیر بودن شناخت

وقتی به سمت چیزی می‌رویم ← یعنی آن چیز را شناخته‌ایم و انتخاب کرده‌ایم که به سمتش برویم؛ در نتیجه شناخت برای ما ممکن است. وقتی می‌کوشیم که از خطرها دور شویم ← یعنی خطر را شناخته‌ایم و می‌خواهیم از آن دور شویم؛ در نتیجه شناخت برای ما ممکن است.

تست مذکور مشابه سؤال ۲۴۹ کنکور خارج از کشور ۱۳۹۹ طرح شده است.

این واقعیت که «حقایق فراوانی در عالم هست که آن را نمی‌دانیم و نمی‌شناسیم.» به کدام یک از حیطه‌های معرفت‌شناسی مربوط می‌شود؟
 (۱) ابزارهای شناخت (۲) ماهیت شناخت (۳) امکان شناخت (۴) قلمرو شناخت

پاسخ: گزینه ۴

یک برش از صفحه ۴۵ کتاب درسی فلسفه یازدهم:

گروه آموزشی ماز

۱۰۴- کدام عبارت به‌نحو بهتری بیان‌کننده مراحل موجود در شناخت تجربی است؟

- ۱) مشاهده ابرهای باران‌زا ← تجزیه و تحلیل این مشاهدات توسط حواس ← رسیدن به رابطه علیت میان اجتماع ابرها و بارش باران توسط عقل.
- ۲) مشاهده خیس شدن زمین ← تبیین و بررسی این موضوع توسط عقل ← پی بردن به این موضوع که دقایقی پیش در شهر باران باریده است.
- ۳) احساس سرمای شدید در خانه ← حرکت به سمت درب و پنجره‌های خانه برای بستن آنها ← گرم شدن خانه در اثر بستن درب و پنجره‌ها.
- ۴) پی بردن به رابطه علیت توسط عقل ← یادآوری قانون عقلی نظم در میان پدیده‌های جهان ← اثبات اینکه طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند.

شناخت تجربی با همکاری حس و عقل به‌دست می‌آید. در گزینه «۲» نیز در ابتدا حواس اموری جزئی را درک کرده (خیس شدن زمین) و سپس عقل آن‌ها را تجزیه و تحلیل نموده و به یک شناخت تجربی (رابطه علیت میان بارش باران و خیس شدن زمین) رسیده است.

تذکره! درست و غلط بودن گزینه‌ها از نظر محتوا، ارتباطی با نوع شناخت ندارد؛ پس اینکه آیا شناخت موجود در گزینه ۲ درست یا نادرست است، ربطی ندارد که نوع شناخت چیست (از این جهت به این نکته اشاره شد که ممکن است گمان کنید که شاید خیس شدن زمین، علت دیگری جز باران داشته باشد).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مرحله دوم اشتباه است؛ چرا که حواس، صرفاً امور جزئی را درک می‌کنند و توانایی تجزیه و تحلیل چیزی را ندارند.

نکته

تجزیه و تحلیل امور، صرفاً از توانایی‌های عقل است.

۳) در هیچ یک از مراحل موجود در گزینه «۳» از عقل استفاده نشده و صرفاً کنش با درک‌های حسی به‌صورت پی‌درپی رخ داده است.

نکته

عقل، حتماً در شناخت تجربی حضور دارد و قابل حذف نیست.

۴) در هیچ یک از مراحل موجود در گزینه «۴» از حواس استفاده نشده و صرفاً قوانین عقلی به‌صورت پی‌درپی بیان شده است.

نکته

حواس نیز، حتماً در شناخت تجربی حضور دارند و قابل حذف نیستند.

۱۴۰۴-۰۵

پس گزینه ۴ مربوط به چه شناختی است؟

از آنجا که در این گزینه از عقل محض استفاده شده، پس مربوط به شناخت عقلی است.

جرقه ذهنی

مراحل شناخت تجربی به شرح زیر است:

گروه آموزشی ماز

۱۰۵- اگر بخواهیم دیدگاه پروتاگوراس را در مورد بی‌اعتباری کل معرفت توضیح دهیم، کدام یک از گزینه‌های زیر مثال بهتری از این موضوع است؟

- ۱) نظریه نسبیت انیشتین پس از نظریه مکانیک نیوتونی توانست ایرادات آن را به درستی توضیح دهد و تصحیح کند.
- ۲) تفاوت نسل‌ها سبب می‌شود نسل‌های مختلف روش‌های مختلف را برای خرید و فروش کالا و خدمات به کار ببرند.
- ۳) با توجه به دیدگاه‌های مختلف انسان‌ها در مورد خوبی و بدی، امور اخلاقی واحد در جوامع مختلف، می‌توانند متفاوت باشند.
- ۴) در پزشکی انسان‌های مختلف بر اساس داده‌های ژنتیکی نیازمند درمان‌های مختلف حتی در مورد یک بیماری مشابه هستند.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - تاریخچه معرفت، تا قبل از دوره جدید اروپا - مفهومی - ۱۱۰۸)

گام اول:

پروتاگوراس چه عقیده‌ای داشت؟

پروتاگوراس که از سوفسطائیان بود، می‌گفت حقیقت همان چیزی است که حواس هر کس به آن گواهی می‌دهد؛ خواه حواس افراد یکسان گزارش دهد یا متفاوت؛ بنابراین حقیقت امری یکسان نیست و نسبت به هر کسی می‌تواند متفاوت باشد.

گام دوم:

در گزینه‌ها به دنبال چه چیزی باشیم؟

باید به دنبال گزینه‌ای باشیم که حاکی از نسبی بودن شناخت افراد است؛ یعنی افراد از یک واقعیت خارجی، شناخت‌های متفاوتی کسب بکنند.

گام آخر:

پاسخ گزینه ۳ است؛ زیرا...

واقعیت خارجی در گزینه ۳ واحد است؛ یعنی یک رفتار یکسان در جامعه X و جامعه Y وجود دارد؛ اما این رفتار در جامعه X ممکن است خوب و در جامعه Y بد باشد. پس این گزینه، مربوط به نسبی بودن شناخت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مربوط به نسبی بودن شناخت نیست؛ اینجا دو نظریه علمی پشت سر هم آمده‌اند که ایرادات هم را رفع می‌کنند.
- ۲) تفاوت نسل‌ها، سبب تفاوت ابزارهای مورد استفاده آن‌ها می‌شود و این موضوع، ربطی به نسبی بودن شناخت ندارد.

مثال

نسل قبل با پول نقد معامله می‌کرد، نسل فعلی با کارت اعتباری و نسل آینده با ارز دیجیتال.

۴ تفاوت ژنتیک در پزشکی تفاوت درمان ایجاد می‌کند؛ اما این موضوع ربطی به نسبی بودن شناخت ندارد.

گروه آموزشی ماز

۱۰۶- کدام عبارت در مورد پیوند میان عقل و دین و سازگاری آنها نادرست است؟

- ۱) ملاصدرا اثبات کرد گرچه در ظاهر میان داده‌های عقل و معارف وحیانی تعارض وجود دارد؛ اما می‌توان گفت عقل و وحی تکمیل‌کننده یکدیگر هستند.
- ۲) ملاصدرا معتقد بود که عقل و دین در احکام خود با یکدیگر تطبیق دارند و به حال حکمتی که قوانین آن مطابق با کتاب و سنت نباشد، افسوس می‌خورد.
- ۳) صدرالمتألهین پایه بحث‌های علمی و فلسفی خود را روی پیوند عقل، کشف و شرع گذاشت و به روشنی نشان داد که آنها در همه حال مؤید یکدیگر هستند.
- ۴) ملاصدرا می‌کوشید برای کشف حقایق الهیات از مقدمات برهانی (عقلی)، مطالب شهودی و مواد قطعی دینی (آنچه از قرآن و حدیث استخراج می‌شود) استفاده نماید.

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - تاریخچه معرفت، تا قبل از دوره جدید اروپا - مفهومی - ۱۱۰۸)

اولاً، عقل و وحی تأییدکننده یکدیگر هستند؛ نه تکمیل‌کننده یکدیگر. ثانیاً، ملاصدرا میان داده‌های عقلانی یقینی و معارف وحیانی حتی در ظاهر هم تعارضی نمی‌دید و سعی کرد تا نشان دهد این‌ها یکدیگر را تأیید می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ ملاصدرا می‌گوید: افسوس به حال فلسفه‌ای که قوانین آن مطابق با کتاب و سنت نباشد.
- ۳ ملاصدرا تطابق عقل و دین را نشان داد و آشکار کرد که آن‌ها، تأییدکننده (مؤید) یکدیگر هستند.
- ۴ ملاصدرا به عقل (برهان)، شهود (کشف) و مواد قطعی دینی (قرآن و حدیث) اعتقاد داشت و از همه آن‌ها برای رسیدن به حقیقت استفاده می‌کرد.

مباحث مربوط به ملاصدرا

ملاصدرا

- راه شیخ اشراق را تکمیل کرد و توانست به نحو مطلوبی از معرفت شهودی در کنار معرفت عقلی بهره ببرد.
- دستگاه فلسفی منسجمی بنا کرد که بر استدلال و منطق استوار است و از شهود و اشراق بهره می‌برد.
- معتقد بود که تضاد و تناقضی میان داده‌های مستدل و یقینی عقل و معارف وحیانی وجود ندارد و عقل و وحی، تأییدکننده یکدیگرند.
- عقل و دین را در همه احکام مطابق با یکدیگر می‌دانست و احکام شریعت نورانی را با معارف یقینی و ضروری در تعارض نمی‌دید.
- در راه کشف حقایق الهیات از مقدمات برهانی و مطالب کشفی (شهودی) و مواد قطعی دینی استفاده می‌کرد.

نکته

عقل یا همان فلسفه

شهود یا همان عرفان

شریعت یا همان دین

ملاصدرا سعی در
آشتی دادن میان سه
چیز را داشت:

گروه آموزشی ماز

۱۰۷- کدام گزینه درست است؟

- ۱) دکارت صرفاً جسم انسان را ماشین پیچیده می‌داند؛ درحالی‌که جسم و روح آدمی از نظر توماس هابز، یک ماشین پیچیده مادی است.
- ۲) از آنجا که ماتریالیست‌ها به تک ساحتی بودن انسان اعتقاد دارند، پس اموری همچون نیاز به اجتماع، اخلاق و عدالت را انکار می‌کنند.
- ۳) داروین با مطرح کردن نظریهٔ پیدایش حیات و تحول تدریجی موجودات زنده، به این نتیجه رسید که انسان، دارای یک ساحت می‌باشد.
- ۴) ذهن و روان از نظر ماتریالیست‌ها، اموری حقیقی هستند که پیچیدگی‌های بسیاری دارند و هر انسانی از لحظهٔ تولد، دارای آن‌ها است.

(دشوار - چپستی انسان (۱) - ترکیبی - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۴

ماتریالیست‌ها، ذهن و روان انسان را انکار نمی‌کردند و آن را حقیقی می‌دانستند؛ اما آن را صرفاً مغز مادی و سلسلهٔ اعصاب تلقی می‌کردند.

انتخاب این گزینه

از خودتون بپرسید که مگه میشه یک فیلسوف، ذهن و روان انسان رو انکار کنه؟ خیر! (البته این نکته صرفاً در حد کتاب درسی درسته؛ اگه وارد رشته فلسفه بشید، خواهید خوند که فیلسوفانی هستند که حتی آگاهی انسان رو هم انکار می‌کنند؛ چه برسه به ذهن و روان)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) توماس هابز، اصلاً روح را قبول ندارد که بخواهد آن را ماشین پیچیده مادی بداند.
- ۲) ماتریالیست‌ها، امور مذکور را انکار نمی‌کنند؛ بلکه ریشهٔ آن‌ها را در نیازهای مادی انسان می‌دانند.
- ۳) نظریهٔ داروین در زیست‌شناسی مطرح شده و ارتباطی با فلسفه ندارد؛ نظریهٔ او مطابق با نظر هر دو گروه (منکرین و معتقدین به روح) است.

در اینجا، نحوه انطباق این نظریه را با دیدگاه موافقان و مخالفان روح بررسی می‌کنیم:

مخالفان وجود روح:

مقدمه اول: انسان تکامل یافته سایر حیوانات است.
مقدمه دوم: دیگر حیوانات روح ندارند.
نتیجه: انسان روح ندارد.

موافقان وجود روح:

مقدمه اول: انسان تکامل یافته سایر حیوانات است.
مقدمه دوم: دیگر حیوانات روح ندارند.
مقدمه سوم: انسان در هنگام تکامل، روح را دریافت می‌کند.
نتیجه: انسان روح دارد.

گروه آموزشی ماز

۱۰۸- کدام گزینه منطبق با اندیشه‌های انسان‌شناسانه کانت است؟

- ۱) اقرار به وجود اخلاق در انسان، به معنای اقرار به وجود نفس مجرد از ماده است.
- ۲) اختیار و اراده تنها در جایی معنا دارد که انسان، دارای اخلاق و وجدان اخلاقی باشد.
- ۳) ناگزیر هستیم تا از وجود علت (نفس غیرمادی)، وجود معلول (اخلاق) را نتیجه بگیریم.
- ۴) بدن مادی به این دلیل دارای ویژگی اختیار است که انسان، یک نفس مجرد از ماده دارد.

(متوسط - چپستی انسان (۱) - ترکیبی - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۱

کانت، از وجود اخلاق در انسان، نفس مجرد را نتیجه می‌گیرد؛ پس می‌توان گفت که او وقتی از اخلاق حرف می‌زند، پیش از آن نفس مجرد از ماده را نیز پذیرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ این گزینه برعکس بیان شده است. در واقع، اخلاق تنها در جایی معنا دارد که انسان، دارای اختیار و اراده باشد.
- ۳ این گزینه برعکس بیان شده است. در واقع، کانت از معلول (اخلاق)، پی به وجود علت (نفس غیرمادی) می‌برد.

یک برش از صفحه ۷۳ کتاب درسی فلسفه یازدهم برای فهم بهتر گزینه ۳:

کانت، فیلسوف بزرگ دیگر اروپا که در قرن هجدهم می‌زیست با استدلال دیگری که با استدلال دکارت متفاوت بود، به اثبات حقیقت نفسانی انسان و اراده و اختیار آن پرداخت. او از این راه، نفس مختار و اراده آزاد انسان را اثبات کرد و گفت انسان یک موجود اخلاقی و برخوردار از وجدان اخلاقی است و یک چنین ویژگی بدون وجود اختیار و اراده آزاد معنا ندارد. اختیار نیز ویژگی نفس است، نه بدن که یک امر مادی است.

حرکت از معلول

رسیدن به علت

نکته

دکارت نیز همانند کانت، از وجود معلول، پی به وجود علت می‌برد. او از وجود آثار نفس (مثل تفکر)، خود نفس را نتیجه می‌گیرد.

۴ اختیار، کلاً ویژگی نفس غیرمادی است و نمی‌توان آن را ویژگی بدن مادی دانست.

گروه آموزشی ماز

۱۰۹- در مورد تفاوت دیدگاه ملاصدرا با سایر فیلسوفان مسلمان کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) برخلاف نظر سایر فیلسوفان مسلمان، ملاصدرا روح و جسم را «حقیقی انضمامی» نمی‌دانست؛ بلکه از تعبیر «وجوه اتحادی» برای آن‌ها استفاده می‌کرد.
- ۲) ملاصدرا معتقد است روح و بدن هر انسان، با یکدیگر اتحاد حقیقی دارند و هر پیش‌آمدی در یکی از این دو، می‌تواند بر دیگری نیز اثرگذار باشد.
- ۳) ملاصدرا برخلاف ابن‌سینا و ارسطو اعتقاد دارد که برخی از ویژگی‌های روح، بالفعل و برخی دیگر بالقوه است که به‌نحوی خاص فعلیت می‌یابد.
- ۴) ملاصدرا روح انسان را آخرین درجه کمال موجودات زنده می‌داند که آن‌ها می‌توانند به این درجه برسند و ظرفیت این تکامل، بی‌نهایت می‌باشد.

(متوسط - چپستی انسان (۲) - ترکیبی - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

ملاصدرا هم انسان را در هنگام تولد دارای استعداد (بالتوقی) می‌داند و می‌گوید انسان با «انتخاب‌ها، اختیار و شیوه زندگی خود» به فعلیت‌های زندگی دست پیدا می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ روح چیزی ضمیمه شده به بدن نیست (انضمامی نیست) بلکه با بدن، یکی و متحد است (اتحادی است).
- ۲ اتحاد حقیقی روح و جسم، نظر خاص ملاصدرا است.
- ۴ از نظر حکمت متعالیه روح انسانی آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند. مراحل تکاملی طبیعت، وقتی از گیاه و حیوان می‌گذرد و به انسان می‌رسد، ظرفیتی بی‌نهایت پیدا می‌کند.

مروری بر دیدگاه انسان‌شناسی ملاصدرا

- روح، چیزی ضمیمه شده به بدن نیست؛ بلکه نتیجه رشد و تکامل خود بدن است.
- روح و بدن دو چیز مجزا نیستند که کنار هم قرار گرفته باشند؛ بلکه این‌ها وحدتی حقیقی دارند.
- جسم و روح بر یکدیگر اثر متقابل دارند و هر اتفاقی در یکی، بر دیگری اثر می‌گذارد.
- روح انسانی آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند.
- ظرفیت روح پایان ندارد و می‌تواند به هر مرتبه کمالی در جهان مخلوقات، دست یابد.

ملاصدرا

۱۱۰ - چرا از نظر کانت، احسان و نیکوکاری به دیگران فعلی اخلاقی است؟

- ۱) زیرا مطابق با فضیلت است و سبب سعادت انسان می‌شود.
- ۲) چون همه انسان‌ها نیکوکاری را برای اطاعت از وجدان خود انجام می‌دهند.
- ۳) زیرا قاعده نیکوکاری به دیگران می‌تواند تبدیل به یک قانون کلی و عمومی شود.
- ۴) چون نیکوکاری به دیگران باعث می‌شود دیگران نیز در قبال من نیکوکار باشند و منفعت شخصی من حفظ می‌شود.

(متوسط - اخلاق و دیدگاه فیلسوفان یونان و اروپا - مفهومی - ۱۱۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

از نظر کانت، اگر طبق قاعده‌ای عمل کنیم که بتواند تبدیل به **قانونی کلی و عمومی** شود، آن **قاعده اخلاقی** است. نیکوکاری و احسان به دیگران می‌تواند تبدیل به قانونی کلی و عمومی شود؛ بنابراین قاعده نیکوکاری و احسان به دیگران، قاعده‌ای اخلاقی است و فعل مطابق با آن نیز اخلاقی است.

به بیان دیگر...

قاعده شخصی من که «من باید به دیگران در هنگام نیازشان کمک کنم» می‌تواند تبدیل به قانونی کلی شود، به این صورت که «همگان باید در هنگام نیاز دیگری، به آنها کمک کنند».

پرسش و پاسخ

پس «وجدان» چیست؟ کانت خیلی روی وجدان تأکید داره.

آره درست میگی؛ اما خب چجوری بفهمیم یک عمل در اطاعت از وجدان هست؟ کانت پاسخ میده که باید اون عمل قابلیت تبدیل به یک قاعده عمومی رو داشته باشه. پس گزینه ۳ بی‌ربط با ملاک «وجدانی‌بودن» نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ این گزینه دیدگاه افلاطون و ارسطو است؛ نه دیدگاه کانت.

توضیح بیشتر...

از نظر کانت، انسان باید افعال اخلاقی را نه حتی برای رسیدن به سعادت، بلکه فقط بدان جهت که وجدان بدان دعوت می‌کند، انجام دهد.

۲ این گزینه کاذب است، زیرا بعضی انسان‌ها نیکوکاری را نه به خاطر اطاعت از وجدان، بلکه به خاطر انگیزه‌های شخصی همچون شهرت انجام می‌دهند.

مثال

اگر خبیری سرمایه کافی برای ساخت یک بیمارستان یا مدرسه را تأمین کند، صرفاً به این جهت که محبوب و مشهور شود، درست است که نیکوکارانه عمل کرده است، اما از نظر کانت فعل او اخلاقی نیست؛ زیرا برای اطاعت از وجدان این کار را انجام نداده است.

دام تستی

یعنی انقدر آزمون شبیه‌ساز کنکور راحت‌تر است که کلیدواژه «وجدان» رو بدیم و سریع این گزینه رو انتخاب کنید؟ 😊 نخیر! واقعاً هرکسی کار خوبی انجام میده، برای اطاعت از وجدانه؟ واقعاً چنین ادعایی رو کانت مطرح میکنه؟ خیر!

تذکره!

به تفاوت این ۲ گزاره دقت کنید:

- هر عملی در اطاعت از وجدان باشد، اخلاقی است ← قابل تأیید برای کانت ✓
- همه اعمال انسان در اطاعت از وجدان است ← غیرقابل تأیید برای کانت ✗

۴ این گزینه دیدگاه ماتریالیست‌ها و طبیعت‌گرایان از جمله توماس هابز است؛ نه کانت.

جرعه ذهنی

عبارت «منفعت شخصی» در این گزینه مشخص می‌کند که این گزینه دیدگاه کانت نیست، زیرا از نظر کانت، عملی خیر اخلاقی شمرده می‌شود انسان که هیچ‌گونه هدف و منفعت شخصی در آن نداشته باشد و انسان آن را صرفاً برای اطاعت از وجدان خود انجام دهد.

گروه آموزشی ماز

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

